

زیا دست، زیرا از آغاز حرکت اسلامی کشور یگانۀ دشمن فعال فکری و عملی نهضت اسلامی عناصر ما رکیست و چپ بوده اند، زیرا بنا بر سیاست های مزدورانه، ظاهر ما رکیست خیلی ها ما عبدبودن آنها با وجود داشتن پشتوانۀ مردمی از جانب دستگاه حاکمۀ میس می شدند و بعد از کودتای کمونیستی ۱۳۵۷ دوجریان فکری (اسلامی، مارکسیستی) عملاً "و با شدت بیشتر از پیش به سطح همۀ ملت در مقابل هم به صف آرای ایستادند.

مارکسیزم ضعیف تراز آن بود که حتی برای مدت کوتاهی تاپ مقابل امت بیآورد، زیرا اگر پیشتیبانی عساکر روسی را با خود نمی داشت در همان اوایل کارش تمام بود. ما این افتخار را داریم که با قربانیهای خودۀ تنها در کشور خود مارکسیزم را شکست ندیم بلکه مقدمات نابودی مطلق آنرا در سراسر جهان فراهم نمودیم.

اما مسئلۀ دیگری که با بدبختی به آن متوجه بود و از آن غافل نه شد، اینست که جای خالی مارکسیزم را چه می کند و در حال حاضر تحولات و تغییرات اروپای شرقی کی سرما به گذاری نموده از آن بهره برداری مینماید؟

متأسفانه یکبار دیگر شاهد تکرار بازیهای سابق تاریخ کد صدها و هزارها بازی تکرار شده می باشیم، بازی فرار از شیطان به شیطان! با تائید آن تئیکه از دوزخ کمونیستی فرار مینمایند یگانۀ پنهانگاهۀ خود را غرب دانسته و با رسیدن به غرب دستهای خود را به علامت پیروزی بلند مینمایند.

ما با داشتن ایدئولوژی و جهان بینی خاص، برداشت مشخص از جهان

و حکومت و جامعۀ و تاریخ داریم، وظیفه و رسالت ما با بدست آوردن صرف آزادی غصب شده، ما از جنگ دشمن تاجا و زکا رخا تهنمی یا بدست ما رسالت برقراری نظام عدالت اسلامی را در قدم اول در افغانستان و بعد در همه جهان داریم، لیسرالیزم غربی که در حال حاضر خود را فاتح میدان می شمارد بزرگترین مانع راه برآورده شدن اهداف فوق الذکر ما خواهد بود. با بدبختی طرد شد که مبارزه با این دشمن مستلزم اندوختن تاجارپ نو و یکا رکیسری تا کتیکها و روشهای دقیق و جدید است. غرب در مبارزه بر ضد حرکت های اسلامی تاجارپ زبانی اندوخته زیرا سالها در شرق میانها منظم ترین سازمانهای اسلامی درگیر بوده است. به طور مختصر میتوان چند نقاط عمده در روش استعمارگران شرق و غرب را نشان دهی نمود.

۱ - کمونیست ها در جریان درگیری با ملل مستعمره و مستضعف همۀ عقاید، سنن و تاریخ و گذشته آنها را خرافی و ارتجاعی دانسته و با اعتقاد دیرینه که جز مارکسیزم همه عقاید محکوم بزوال اند با اعمال قوه در نفی عقیده و ایدئولوژی - مستعمرات میکوشیدند و بجای آن مارکسیزم را بر مردم تعمیم می نمودند. این تشدد با وحدت نهضت های آزادی بخش گسردیدۀ آنها را و میداشت تا عکس العمل جدی از خود نشان دهند در حالیکه استعمار غرب دین و عقیده ما را بیشتر از ما می ستاید. ما آنرا به شکل مسخ شده، آن معرفتی مینمایند که در نتیجه بهتر نیست و سیلۀ تخریب ملت ها میگردد.

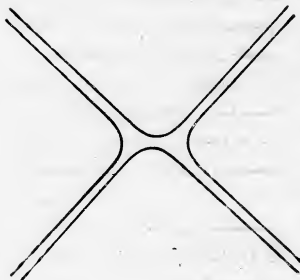
۲ - مارکسیزم با برداشتن ایدئولوژی و عقیده ملل مستعمره سعی مینماید به صورت خود جانشین آن گردد این اعمال سلطه و ایجابی مردم را تحریک

نموده خواهی نخواهی او را به تحریک و قیام میشدند در حالیکه استعمار غربی در مدد تحصیل عقیده ای نیست و صرف با ترویج و تبلیغ آزادی رسوا جامعۀ را بسوی اهداف خود میکشاند.

۳ - استعمار کمونیستی هر جایی به مقابلت بر میخورد دست به قتل عام و کشتار همۀ مردم میزد، و با این کار نفرت عمیقی نسبت به کمونیست ها در دل مردم بوجود میآورد، در حالیکه استعمار غربی با ترو شخصیت ها و مغزهای متفکر بعضیهای آزادی بخش شاهرگ های حرکت را قطع مینماید و با ترشیدن رهبری های مصنوعی روح ملت ها را می کشد.

اگر رهبران دوا بر قدرت مسئلۀ افغانستان را از موقف نقطه فشار بر یکدیگر کشیده باشند در جلسه آینده، بوش و گربا جوف - چنانچه تذکر داده اند در مورد افغانستان تصمیم نهایی بگیرند و بین خود بر سر مسئلۀ افغانستان معامله نمایند، بسیار زود بطور عملی دشمن تقویه شده، جدیدی روبرو خواهیم بود، اما یقیناً کاملاً داریم که همت و مبارزه ما باطل بودن این قدرت شیطان را هم آفتابی خواهد نمود.

انشاء الله

فلسطين به شروند پاتې شي

سربيره کله نا کله د غورېدلي اوسې کوره فلسطيني نه سينې سر را پاي او د ظلم او استکبار پر ضد خپل عصيان او "نه ا" آواز او جوتي، د دې ايمان اور له مينځه تلونکي نه دې او د يونسل نه پل شل ته سپارل کېږي. او دا د فلسطين د ژوند يانې کېدو او د فلسطين د کيسې د بيا بيا نوي کېدو يواځينې مظلومضامن دي.

فلسطينيان په دوو مرحلو کې له خپله کسوره واستل شول يو له ۱۹۴۸ او بيا په ۱۹۶۷ عيسوي کال کې، دوی اردن، سعودي عربستان، لبنان، کويت او فارس خليج ته مهاجر شول. فلسطين په تاريخي لحاظ د مادي او تجارتي مالونو او فکري او معنوي پانگويوه پوه، چې دا پانگي په د پخرونو له لارې ورته دا خپلېدلي او بيا په فلسطين نه لارې په دېښتو او صخراګانو کې خپرېدلې. له دې امله فلسطينيان تل عالم، پوه او هوښيار خلک وو، د عربي ملکونو په تيلو غوړې دښتې د همدې فلسطينيانو د کار او زيار له برکته تن ورځ دنړۍ د پانگي په خزانو بدلې شوې دي. د دې لويو صنعتي او تجارتي پروژو او عالي گرځونکي همدې کوره فلسطينيان دن جي د زمانې او ژوند دا چير و نو د سعودي، کويتي په ښور او خرگند کړي.

البته هغه شمير فلسطينيان چې د وطن نه پرته

د فلسطين کيسه دا سلام او مسلمانانو پر ضد د يهوديانو، طبيبانو او کمونيستانو د ناولسي سازش هغه دردوونکې کيسه ده چې پوره نيمه پيړۍ د شيطانې سياسي ډلو او غونډو په مينځ کې په تناوړا نا و کېدو سره پي خونده او زړه شوي ده. که د امريکا گټې او مصلحتونه ونه غواړي چې کيسه پاي ته ورسوي په نوره نړۍ کې به څوک آواز او وخت نه کړي، چې هله، ژر کوي، کيسه ختمه کړي پخوبونه وژل کېدو نکی شوق، يوه نل باني جذبه او يو تودايمان د مسلمان فلسطيني په زړه کې باني دي. دا ايمان دا استکبار او استعمار د پي ساري او پشماره هڅو

مهاجرت سره یی وکولای شول ساکاً تنه دیوعا دی
اویا به ژوندشرا بط برا برکری چندا ن زیات نه
و، زیاتره فلسطینیا ن پدکمپونوکی اوسیدل، او
هره ورځ په خپلی ځیری ته سترگی په لاره ووچی د
ملگرو ملتونو له خوا ورته ټاکل شوی وه، دوی به د
کارکولو امکانات نه درلودل ځکه په کارکولو پس
ددوی ځیره قطع کیدله ودا یوه مهاجر فلسطینی ته
فاجعه وه، دشیې له خوا به په غمونوا وچرتونو ستر
فلسطینیا ن دخپلو کوډلومخی ته را ووتل اودتیلی
خرا غونډه رها کي به یی درا ډیوسنتی یوی اوبلی
خوا ته بولی ترڅو خبرشی چی نری ددوی دسروش
په پا به څه تصمیم نیسی و عرب دوستان به کله
یهودان ریزمریزکوی ؟!

ملکونه نه شی توانیدلای چی ددوی نیول شوی
خا وړه ورته بیرته لاس ته را وړی، دوهم، د فلسطینیا -
نور هر څه له لاسه ووتل او نور څه پاتې نه شول چی
له لاسه یی ورکړی اودریم، د فلسطینیا نوډی نسل
هنه چی تر خیمولاندی زبیدلی ووا وددردونوا و
هجرتونو یچیا ن وورا پورته شو، ددی وروسته د
فلسطین په مسئله کی نوی پا پیرا نسل کیږی
ددی نسل نویه برخه چی دکمپونونه دبیروتا ونور
عربی ملکونو امریکا یی پوهنتونونو ته تللی وو،
کوم چی دچی حرکتونو مرکزونه وودنوی فکر او
آرمان سره میدا ن ته را ننوتل. له دی وروسته
دوی دپام وړ تگلاری مینځ ته را غلی چی یوی
بی صرف فلسطین لاس ته را وړل خپل هدف وگرځولو

په دی لړکی فلسطینیا ن اودهغوی کیسه وروویو
له ذهونو نه طلا ودهیرو شو ودا ستا تونوا رشیف
ته سپارل کیدل، د فلسطینیا نوکرا و، درد او رنج
دهغوی دما شوما نور خیمولاندی دتبا نه شوی ژوند
اوپه ځیره لوی شوی ځوان، آرمانونه کرا رکرا -
هیږیدل، دی حالت تر ۱۹۶۷ پوری ادا مه درلودله
"نقیصی" د فلسطینیا نوا ستازی اوویا ندپه
په خپلویا نیوکی مصیوبیزم دنری له مخی ورکولو
خوپه پټه کی بی گانه بیسی غوندولی، اوپه
بیروت او لسان کی یی ځمکی او کورونه پری
اخیستل. ۱۹۶۷ د شپو ورځنی جنگ وروسته
فلسطینیا ن په دی وسویدل چی اول نور نو عربی

اوبلی یی د فلسطین دمستلی حل دتولوعربواو
تولی نری دستونځو دحل یوه برخه وبلبله اوپه عربی
هیوا دوشوا وتوله نری کی دیوا انقلاب در او ستلو
دپاره یی هڅی پیل کړی ترڅو په نړیوا له سطحه
"امپریالیزم" له مینځه یوسی له دی وروسته
دجریکی او تروریستی عملیا تویوه تونده لری پیل
سوه، حتی تردی حدیوری چی به دوو ورځو کی د -
غریبا نو پتځه لوتکی وتوتول شوی اوبیاد
فلسطینی چریکا نوله خوا منفجری شوی، خوددی
ډلوفعا لیتونو هیڅکله هغه نتیجه تر لاسه نه کړه چی
کله فلسطینی مسلمانا نو دجها دترعنوا ن لاندی
دخپلو نورو (مصری او نورو) مسلمانو وروسته

دمهونیتس دینم پر ضد جگری نه وا خیسته .

دشپور وړځنی چگری په پای کی نوی بدلونونه را مینځته شول، د "شقیري" په ځای "عرفات" چی د شنلستنی فکر نما بندگی یی کوله را مخی ته شو او د فلسطین لاس ته را وړل یی خپل هدف وگرځولو، دی د "همش" او "حواته" پر خلاف چی په سیمه کی دا انقلاب را وستلوخیا لونه یی په ذهن کی تا وراتاو کول له هرې لاری نه د فلسطین لاس ته را وړلو ته تیار وو .

دا لجزیری دکنفرانس په جریان کی ددی طرحی د مخالفو دلو خپل عملیات چی په فرانسه کی د سعودي عربستان پر سفا رت حمله، دروم په هوا یی دیگر حمله اود "کبسنجر" د ترور ا قدا م و، بیل کړل او په نتیجه کی وضعی تعبیر و موند، وروسته له دی زیاترو عربی هیوا دو شو غوړ ته تما یل و موند او د فلسطینیا نوحق لاهما غسی تربیتولاندی پا تسی شو، ترڅو په دی وروستو کلونو کی چی روسی استعمار په افغانستان کی له ماتنی سره مخامخ شو او په نتیجه کربا

۱۹۷۳ کال بیا دا سرائیل او عربو د جگری شا هدو، په دی جگره کی مصر او سوریی مهمه ونډه درلودله خوځنگه چی د جگری په پای کی روپا نه شوه دا هریو دخپل مقصد بیا ره دا سرائیلو سره جنگیدلی و او خپلی خپلی سیمي یی ترلاسه کړی .
د ۱۹۷۳ کال په نومبر کی د عربی ملکونو مشران په الجزیره کی د "اکتوبر د جگری" پر نشتا یجوو بانندی د بحث دپاره سره را غوښتل شول، دی غوندی لومړی سادات دی ته تشویق کړ چی دا سرائیلو سره دسولی خبری اتري پیل کړی او دوهم "دری نه" په ځای یی "دری هو" تصویب کړل، چی هغه د "سوله، نه"، "خبری تری، نه"، "دا سرائیلو بیژنل نه" وو .

دلته امریکا د "کبسنجر" د نظریی مطابقت و غوښتل په غزه او غریبی ترانگه کی یو فلسطینی حکومت مینځ ته را وړی او یو "واړه فلسطین" ته واقعیت وپېښی . ددی نظریی مطابق هغه فلسطینیا نو چی په ۱۹۶۷ کال کی یی کوره شوی وو خپل کورا وکلی ترلاسه کولو خو یوه لویه برخه چی ترهني دمخه مهاجر شوی وو همدا سی یی کوره بانی کیدل . "عرفات" دی ته حاضر و، چی دا "و فلسطین و منی خوځښتی نوری دلی ددی طرحی مخالفی و

چو ف نوی سیاستونو په تریوا له سطحه دشرق او غرب اریکی دیوی کالمی سولی! په لوریو لونه ته تیاری کړی، او په منځنی ختیځ او په تیره فلسطین کی چی شعرونه له موده ولوبدل او مارکسیزم دا زادی بیوونکو حرکتونو دسودندمو او په حیث خپل موقف له لاسه ورکړ، روسانو په خپل بخوانی متحد او فلگری "عرفات" د افشارا وړ چی په هر صورت باید دامریکیا بسره یوی موافقی ته ورسېږی او په دی توگه د فلسطین مسئله حل کړی، عرفات د —
ا سرائیلو حکومت په رسمیت وپېژندلو او بخیله یی هم دیو حکومت دجوړولو اعلان وکړ، غریبانو په تیره امریکا دده ددغه اقدام ته سرکلی وویل، خوا سرائیل لاتراوسه په دی نه دی راضی شوی چی د فلسطینیا نو دغه حکومت او د هغوی حقوق په رسمیت وپېژنی .

ددی سیاسي جریانو په څنگ څنگ کی فلسطینی مبارزومسلمانو نو خپلی مبارزی ته ادامه ورکړی اودا سرائیلو تر اشغال لاندی سیمو فلسطینیا نو کی دمسلمانانو حرکتونه چی دیوا نقلاب زیر، کوی پیل شوی، له نیکه مرغه دا ځل د فلسطین ددنیو مبارزانو حرکت محسوس .
اسلام دین دی .

سقوط رژیم آل نهر و

الحاج احمد سیر "مهجور"

از زمانیکه در سال ۱۹۴۷ م انگلیس ها به هند آزادی دادند یگانهدودمانی که در طول این ۴۲ سال برای یک قدرت دژهند تکیه زده و حکمرانی نموده آل نهر بوده است .

در حقیقت آل نهر و در وقتي احسان خطر کرد که اذهان عامه بر علیه آنها موضع گیری نمود، تا اینکه اندرا گاندی بدست یکی از پادشاهان به قتل رسید و حکومت به دست شخص بی تجربه ای چون راجیو افتاد، و این بی تجربه گسی در سیاست و عدم اهتمام وی به قضایای مهم هند باعث شد تا ملت هند نفرت و انزاجا ر عمیق خود را نسبت به رژیم راجیو نمایان تر سازند .

و قتی که وی زمام امور را در هند بدست گرفت ، مردم هند آرزوهای زیادی در سر می پروراندند ، و گمان می کردند که را جیو خواهد توانست نیاز مندیهای آنان را پاسخ گوید ، ولی برعکس جز اینکه مشکلات و پرابلهای متوأم بیشتر یافته و رژیم خود را به مسائل جانی مصروف ساخت و به ملت هند جز بدبختی و مآثبات بیشتر ارمغانی ، تشخیص نداد ؛ حزب کنگره ، اندی پرا در هند هرگز توانائی این را در خود نمی بیند که حتی اکثریت نسبی را بدست آورد ، آنچه دایما باعث پیروزی حزب کنگریس و

بقاء و حاکمیت رژیم آل نهر و در هند گردیده . تفرقه و عدم بسیج شدن اپوزیسیون در انتخابات است ، و حزب کنگریس هم از سیاست (تفرقه افکن حکومت کن) کار گرفته و حتی با خطر پیروزی اش در انتخابات در جامعه ای که فقر در آنها بیت کمال اش بر آن چیره شده از تبلیغ آراء با مبالغ هنگفت دریغ نورزیده است ورنه آل نهر و جز اینکه همیشه مصالح سیاسی،

اقتصادی و اجتماعی خود و حزب خود را بر مصالح سیاسی و اقتصادي هند ترجیح داده با شدوی برای بقاء رژیم خود به هر سو چنگ زده پا شد در طول چهل و دو سال گذشته به هند و ملت هند چیزی جز جهل ، مرض ، فقر و فاقه به ارمغان نیاورده است اگر را جیو خواهان موفقیت خود در انتخابات می بود ، باید

بجای اینکه سرمایه های ملی را در مسابقات تسلیحاتی به مصرف میرساند ، و با همسایه اش پاکستان بر قایت می پرداخت ، و بندینو و آن سودر دامن استعمارگران سقوط می کرد ، باید از همه و لشر ملت خود را از فقر ، فاقه ، از جهل و بیسوادی از مرض نجات میداد تا آینده درخشان را برای او و حزب اش تضمین می کرد ، و راههای معقول برای خاتمه اختلافات با همسایگان اش را جستجو می کرد .

در ساحه سیاسی رژیم را جیو بجای اینکه سیاست مصلحت آمیزی را در پیش بگیرد برعکس سیاست خشونت را در پیش گرفته و با وجود تقاضای های مکرر حکومت سریلانکا را جیو بر عدم اخراج قوای اش از سریلانکا اصرار می ورزید . ملت هند این مسئله را بخوبی درک نموده که را جیو بجای اینکه

طبق مصالح ملی با حسن همجواری و با حفظ موقعیت سیاسی در جوار کشورهای غیر منسلک خود را به قضا یای که باید خود را به آن بدنام و ملوث نمی ساخت ، مشغول ساخت .

را جیو گاندی بهتر بود ، به واقعیت های داخلی هند و منطقه تن میداد از اغماض و چشم پوشی دوری گزیده قضا یار ابروفق عقل سلیم و مصالح آینده کشورش تحلیل و بررسی میکرد باز تجارب دوستی زمانداران تا بکار رژیم

های مزدور حاکم بر افغانستان
با روسها درس عبرت گرفته و آینده
خود را در آئینه ترکی، امین، ببرک
و نجیب می نگریست .

بدون تردید موضعگیری راجیو
درقبال قضیه افغانستان نیز
غیراقلانه و غیرواقعی بینا نه
بود، و درطول مدت زمانمداریاش
تا حال بر علیه مقاومت برحقوق ملت
مسلمان افغانستان بوده رژیم را که
و بازورتوپه و تانک و طیاره بر
ملت افغان تحمیل شده است، تائید
نموده، بلکه به آن هم اکتفاء
ننموده به کمک های نظامی خود
با ارسال پیلوت های نظامی اش
به رژیم مزدور میادرت ورزید و
در حقیقت در جنگ تحمیلی علیه
ملت مسلمان افغانستان شرکت
نمود .

همچنان راجیو تا سیس حکومت
اسلامی را تهدیدی بر کبان رژیم
اش تلقی نموده و آت را بعنوان
خطری در منطقه معرفی کرد .
و برای حل قضیه افغانستان از
ظاهرا نه نام می برد آ یا راجیو
از کسی که عامل

ویرانی و تباهی و قتل یک میلیون
ملیون انسان و هجرت پنج میلیون
هموطن خود است، چه میدی در سر
می پروراند؟!

آیا از کسی که پس از چهل سال حکومت
به ملت و کشورش خون، آتش و ویرانی
قتل، غارت و وحشت آ نهم بدست
بیگانان هدیه می دهد از آنچه
انتظار دارد؟! آیا انتظار این
را دارد تا پایه های منزلزل
رژیم اش را در روز میاد استحکام
بخشد؟!

راجیو مگر تاریخ اسلاف اش را
در یوت فرا موشی سپرده بود که
چنین اظهارات را درقبال ملتی
بیان میدارد که سیهارمه دنیا کان
اش را از لوث شرک، بت پرستی،
وگا و پرستی پاکسازی نموده و این
افتخار عظیم را به تاریخ هند
نخسده است .

مسئله دیگری که حایز اهمیت است
مسئله، اقلیت بزرگ مسلمانان
در هند است، که بیشتر از (۱۵۰)
ملیون مسلمان در هند بسر می
برند، که را جیو و اسلاف اش -
سیاست خونت و اهانت را درقبال

آنها اتخاذ نمود، و مساجدشان را به
معبدهای بت پرستی مبدل ساخت
و آنان را ا کراه" بازو آهن و
آتش مجبوری نمودند تا اسلام را
ترک و مذهب هندو را بپذیرند، ورنه
بندهم مملکت و دارائی شان
مصادره می شد .

در حالیکه درندهزاران فرقه
گروه و مذهب وجود دارد، ولسی
حق و کینه آل نهرودر برابر
مسلمانان به حدی بجوش آمده
که آنان را داثم مورد اهانت و وحشت
های و کشتارهای بیرحمانه قرار
داده اند .

قضیه دیگری که رژیم آل نهرودر
را در وقت زمانمداری راجیو کاندی
بدنام ساخت، مسئله رشوت -
ستانی دوستان نزدیک راجیو در
قضیه خریداری اسلحه از شرکت
مویندی بنام "پوفورس" بود که
این مسئله باعث شد تا بنندگان
مخالف در پارلمان استعفاي خود
ادستة جمعی تقدیم نمایند، و پس
زاین معامله فضاحت بارخواهان
استعفاي راجیو از ریاست حکومت
شوند .

قاديانیت

شومبیا پوه شوم چی دا بوره ننده
بلکه ما لکده .

نوموړی دومره غبی اونا پوهه
و چی یوسی بهشی خوځله ولیده
بیا بهشی هیرکری و ، دکتوبات
احمدیه دپنځم ټوک په دریم مخ کی
وا ئی: " زه ډیر بدبخت یم یوسی
خوځله وینم ، خوخت وروسته می
هیرشی دغه حالت دومره ډیر
را پیښی چی هیڅ حدنه لری"
د غلام زوی بشیر دخپل پلار دغبا
په کله وا ئی: دا کتر محمد سا عیل
(قادیانی) را ته وویل: " ما م
موتردی حده غبی اوسی عقل و چی
کله کله بهشی جورا بی پښو کولی
نوپونده بهشی دپښی شاته کوله ،
همدا رنگه ډیر ځله بهشی دلنگ کوز
اوبرنه پیژندل چی کله بهشی غینی
دوستا نوورته کندره (پسو ډول
پا پزاړدی) هدی را وړه خوده نه شی
اوچپ بهشی نه پیژندل لودی امله
بهشی تل داسی ساده پا یزاړسه
پښو و چی شی اوچپ بهشی نسه
درلود ، په خوراک کښی هم همداحال و
تردی حده چی پخپله وا ئی: " تر
هنی په څه نه پوه یم چی څه خورم تر
خومی چی تر غا پتولاندی شگه یا پل
څه نهدی را غلی" (سیره ا ل محمدی
دوهم ټوک ۵۸ مخ) دا د غلام حمد
ذکوات او عقل و .

غلام حمد ددوی په قول (۲۳) کاله
ژوندی و ، په ۱۸۲۵ کی پیدا شوی
او (۱۹۰۸) مکی مړ شوی . دده تر
مرگ وروسته شی لمړی خلیفه

آزاد دولت جوړکری ، خومتا سفانه
چی انگریزا نو دخپل شیطانی پلان
اونقشی په واسطه
با لاخره دهغه حکومت شی له مینځه
یووړ .

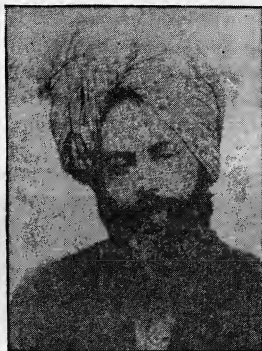
له همدی حماسی نه کومه چی
انگریزانو شی تر پخوا لی وځکلو
انگلیس دا درس واخیست چی یوازی
همدا اسلام دی چی دغامت راوینوی
او همدا رنگه یوازی دهمدی اسلام
په نا مه کولای شوا مت مرا وتر
خا ورو لاندی کړو ، انگریزانو
غلام حمد دخپل هدف دتحقق پټه
وسيله وپاللو ، ځکه هغه ددوی هر
امرت په کلی توگه لاس په نا مه
ولاړ و .

داسی هم نه و چی غلام احمد
نبوع اوبالوړی پوهی واستعداد
تجبت و ، خودا انگریزا نو خبا شت
اومختلفی لاری چاری دهغه د
شهرت سبب شوی .

نوموړی په ورکتوب کی ډیر
غبی او جاهل و ، دده زوی بشیر
الدین احمد دسیرت المهدی نومی
کتاب دلمړی ټوک په (۲۲۶) مخ
کی لیکي: موری را ته ویلی چی
حضرت غلام حمد ورته ویلی چی: ټپوه
ورځ زما دوړکتوب په وخت کی څنی
ما شوما نورا ته وویل چی له کوره
را ته بوره را وړه ، ما بیلهدی چی
له چا نه پوښتنه وکړم ، یوڅه چی ما
بوره بللهدا راخیستل اوروا ن شوم
په لاره کی می په خوړ لوړو ورو کړه
خوچی له ستونی ته می نکتشه شوه
سامی بند شوه او ډیر په تکلیف

قادیانیا نو سپر کال (۱۹۸۹) م
خپله سلمه کالیزه ونښا ځله ، دغه
ډله دکال ۱۸۸۹ دمارچ په ۲۳ د
ډلی دموس غلام حمد قادیانی
پدی ادعا سره چی گویا ده ته وحی
کیری جوړه شوه له همدی امله قادیانیا
نیا ن هر کال دغه ورځ په پسرور
احترام سره مناسی او په همدی
ورځ روژه نیسی .

د قادیانی حرکت مو سس ، خلیفه
گان او ورپسی نور مشران شی :

ددی ډلی مو سس میرزا غلام
احمد قادیانی دی ، نوموړی
دانگلیس په اثاره او مشوره قادیانی
نی ډله جوړه کړه کله چی انگریزانو
دلی مجا هدهشیدیدا حمد بسن
عرفان له لاسه ډیری سری او تودی
ولیدلی ، دهغه مجا هده لاسه کوم
چی دخپل ایمان ، چها دا وصیر په
برکت شی وکولای شوا ی دهندپه
شمالی سرحد کی له انگریزانو نه

"نورالدين" په ځای کیناست ،
نوموړی اول کی دهری وء بیا
وروسته دغلام احمدقا دیا نی په لار
روان شو ، دغلام احمدزوی بشپړ
واشی ؛ حضرت شیخ نورالدين
ددهریا نوله افکا رونه متاء تر وء .
خودحضرت غلامسره له ارتباط نه
وروسته داتاء شیروورووختیم شو .
(سیره المهدی ص ۱۴۱) .

په کال ۱۹۱۴م کی مشرویشیرالدين
دیرفا جرړی وء تردی حده چی حتی
له محرماتوسره بدشی زنا کوله ،
لدینه پرت په خیانت او د انگریزانو
دغلامی په میدان کی هم له ټولونه
مخ کی وء ، او په کال ۱۹۶۵م وروسته
له هند چی په مخلغو مرضونولکه
لیونتوب مریض شومر شو .

دقا دیا نیانوردریم خلیفه میرزا
ناصرا احمدقا دیا نی وء ، دتقوی
مجلی ۱۹۸۰ او ۱۹۸۲ تر مینج کلونو
د ۱۰ - ۱۱ شماریو په سقا نو کی
لیکی چی دریم خلیفه زموږ سو ،
او په ځای شی څلورم خلیفه سید
میرزا ظاهرا احمد کیناست ، او اوس
هم همداخلورم ددوی خلیفه دی
دتقوی مجلی رئیس تحریرواشی ؛
مونږ اوس ددوی دڅلورم خلیفه په
عهدکی یو .

له نورو مشرانو نه یی یومحمد -
علی دی چی دقا دیا نی اهوایی
فرقی رهبری په غاړه لری ، دغه
دلته غلام احمد مسیح نه بولی بلکه
نقط مجدثی گڼی ، یودا هم ځکه
چی کیدای شی انگریزانولیدلی
وی چی غلام احمد بیرم شدددی نو
محمدعلی ته شی دلته تخفیف امر
کړی وی ، لدی امله دتبلیغ
(المری مخ)واشی ؛ "لزمه ده چی
دموریشیوس په جزیره کی دا خبره
خپره نه کړی چی غلام احمد نبی وء
اومجددنه وء ، اوهرڅوک چی ایما ن
پری رانه وړی هغه کافر دی ، ځکه
همدا عقیده وه چی په هندکی شی
قا دیا نیت شاته وغورځاوه ."

خواجه کمال الدین هم دقادیا نیانور
نوله مشرانوڅخه دی ، دی کمال -
الدین دمحمدعلی اومحمدحسن
امروشی کلک ملگری وء ، اونوموړی
دغلام لیکنی تمحیح کولی ، دقا دیا
نیت نور مشران ددی ډلی مفتی
محمدما دق ، یارمحمد اوعبداللله
تیما بوری دی .
دقا دیا نیت عقاید :

۱ - خدای (ج) په نقض سره موصوفول
(تعالی الله عما یقولون علوا کبیر)
قا دیا نیان عقیده لری
چی خدای (ج) ویده کیری اووینیزی
روژه نیسی ، کله سوه کیری اوکلده
غلام احمدقا دیا نی دشری نومی
کتاب د دوهم ټوک په ۹۷مخ کی
واشی : الله مات ه وویل : "زه لمونځ
کوم او روژه نیسم ، وینیزم ، ویده
کیرم" .

اودهمدی کتاب دوهم ټوک (۷۹) مخ
کتی واشی : الله تعالی وائی ؛
زه له رسول یم څو ابایم ، کله
سوه کیرم اوکلده ، زه له رسول
سره محیط یم " (دا حسان الهی
ظهیر دقا دیا نیه کتاب ۹۸مخ و .
څوری) .

۲ - کفار به تل په دوزخ کی نوی ؛
دوی عقیده لری چی ژړه الله
(ج) هر نفس له دوزخ نه وای سی که
څه هم مشرک اوملحدوی ، دغلام زوی
بشیرا الدین محمود پخپل (احمدی
دعوت اواهداف شی) نومی کتاب
په (۱۱) مخ کی واشی ؛ "زمونږ په
عقیده غذا پدایم نه وی ، انسان
دتل لپاره که موء من وی اوکدا فر
نه په غذا پکیری ... آیا دا په
مغلوله اومتصوره وی چی خدای (ج)
خیل هغه بندگان چی دعبادت لپاره
کی پیدا کړی دتل لپاره پیر پړدی
چی دشیطان بندگان وی پداسی حال
کی چی دده بندگان نه وی ؟"

۳ - مهدی اومسیح دواړه راغلی
دی ؛ دوی عقیده لری چی میرزا غلام
احمد هم مهدی دی اوهم مسیح همدا

دول ددوی یوتن حسین التفرق چی
دکویت دی دتقوی محلی دولسمی
شمار ی په ۳۱ مخ کی وروسته له
هغه چی دا بن عربی دا قول شی
نقل کړی ؛ "پدی کی هیک
اختلاف نشته چی عیسی (ع) نبی او
رسول دی اوپدی کی هم څه شک
نشته چی هغه (ع) به په آخر زمان
کی راکوزیږی" وائی ؛ پدی ځای کی
دی ندا شاړه کول ضروری ده چی
ووا یواحمدیون (قا دیا نیان)
عقیده لری چی مهدی آخر زمان او
موعود مسیح حضرت میرزا غلام احمد
په ذات کی متمثل او راغلی
دی " .

۴ - وحی نه قطع کیوی (وحی ناز -
لیدل دوام لری) ؛

قا دیا نیان عقیده لری چی وحی
درسول الله (ص) په وفات سره
نده قطع شوی ، همدا وجه ده چی
ددوی دوهم خلیفه بشیرا الدین
محمود وایی ؛ "کیدای شی څوک
ووا یی چی ټول خلک دخدای سره
نزدیوالی لپاره لمونځونه نه کوی
په څو ابایم ؛ دوی مطلوب
لمونځونه نه کوی ځکه کدنا سی څیر
شی وبوینی چی متاء سفانه
مسلمانان نن داسی گمان کوی
چی له خدای سره داتمال مستقیمه
لار نشته اوهم دوی نه شی کولای
چی استجاب ترلاسه کړی ، دغه غلط
فکر دعا مومسلمانا نوپه مینځ
کی دایوه پیری کیری چی خور -
شویدی .

اوس دوی دوحی دنزول نه منکر دی
اوعقیده لری چی نور دوحی دروازه
تول شویده ، اوخدا ی (ج) اوس له
خیلو بندگانوسره خبری نه کوی ، دا
پداسی حال کی چی له دوی نه
مخکی داسی مسلمانان ووچی عقیده
شی درلوده چی خدای اوس هم له
خیلو بندگانوسره خبری کوی ، اود
وحی دروازه ترابده خلاصده ، لدی
نداواحتی دا دعائی درلوده چی

خدای (ج) پخپله له دوی سره خبری کوی .

له قادیانیا نونه مخ کی دا ډول باطله دعوی دعبا سی لمړنی خلیفه ابو عبیدالله سفا ج په وخت کسې اسحاق افرس (گونگی) کړی وه .

۵ - دمسلمانانو تونگپورول: دقا دیانیا نونه په عقیده هرهنه څوک چی په غلاما حمدقا دیا بنی ایمان ونه لری کافر دی .

میرزا بشیرالدین د"مره الصدق" نومی کتاب په پ ۳۵ صفحه کی وائی: "تول هغه مسلمانان چی دموعود مسیح په بیعت کی ښی برخه نده اخیستی کافران واد اسلام له دائری نه بهری دی، که هغه دموعود مسیح نوم ښی نه وی اوریدلی." .

په خپل یوه بیان کی چی د"الفصل" قادیانی جریدی کی خپور شوی وائی: سره له دی چی مونږ دمیرزا په نبوت ایمان لرو، اوله احمدیانو پرته نور څوک پدی خبره ایمان نلری

نوله احمدیا نور پرته نور ټول خلک کافران دی" قادیانی مسئله ولولې" .

دقادیانیا نیا نوله خوا دکلما تو تحریف اود مسلمانانو سره مخالفت :

۱ - ددوی له خوا د(خاتم النبیین) دلغظ تحریف: بشیرالدین محمود د"دعوه الاحمدیه وغرضه احمدی دعوت" او اهداف ښی نومی کتاب په ۶ او ۷ مخ کی وائی: " ځینی نا پوه خلک گمان کوی چی احمدیان به ختم نبوت یا ورنلری .

نن احمدیان داسی عقیده نلری چی گویا رسول (ص) خاتم النبیین ندی . بلکه احمدی وائی: چی د مسلمانانو په میخ کی دخاتم النبیین خوره معنی بالکل دآیت له منطق سره برابره نده . او نه هم هغه معنی سی ده که موچی درسول (ص) دمړتیی لوړوالی ثابتوی. احمدی جماعت دغه کلمه ددی پر خلاف بل ډول تفسیری .

حسین قزق دتقوی مجلی ددولسمی شماری په (۲۰) مخ کی لیکي: "احمدیانود" خاتم" کلمه دآلسی په معنی سره تفسیری و نه دا نننه او آخر په معنی، او همدارنگه هغه خاتم چی دتمذیق لپاره اخیستل کیږی نو دآیت شریف معنی به راشی: چی رسول (ص) دختم (مهر) هغه له ده چی ټول انبیاء (ع) پدی مهر شویدی، پدی معنی چی رسول (ص) وروستی ښی نه بلکه هغه (ص) پخپل مهر سره دهغوی تصدیق کوونکی دی" .

۲ - دقرآن کریم باطنی تفسیر: قادیانیا ن دسوره کهف په تفسیر کی هلته چی ددی قول -

"وا معنی حقبا" په تفسیر کی وائی: دا قول افاده کوی چی دمو سوی دیا نته به دخوپیر یولپاره

نافذ وی، دمو س (ع) (ظهور او رسول (ص) دظهور یعنی یهودیت دا نننه تر مینځ دوه زره کالونه وو" . همداراز ددوی نسور تفسیرونه دباطنی فاسدتا ویل په اساس ولاړتفسیرونه دی .

۳ - دقرآن کریم دمعانیو تحریف: احمدیان عقیده لری هغه صالح بنده چی ذکر ښی په قرآن کریم کی راغلی، هغه درسول (ص) روح وه چی موسی (ع) ولیدلودقرآن کریم ددی قول " فوجدوا عبدا من عبدا دنا" (الا یه)

په هکله وائی: څوک وه هغه بنده چی موسی (ع) دخدای په ازمنه سره ډیر ولتا وه او پدی لار کی ښی ستره ایوا یسته . . . نو هغه له رسول (ص) پرته بل څوک نه وه، چی روح ښی دمو س (ع) په خوب کی دانسان شکل څانته ووتیو . . .

(دتقوی مجلی ۲۱ شماری ۸ مخ)
۴ - دقرآن کریم له حقایقونه انکار: دوی عقیده لری چی دصالح بنده سره دلیدنی بڅا طردمو س (ع) سفر، خوب وه لکه مخکی موچی شاره

ورته وکړه، گورو چی دخدای (ج) ددی قول " واذ قال موسی لفتاه لا ابرح حتی ابلیغ مجمع البحرین" آیه په هکله وائی: همدارنگه دمو س (ع) اسراء (دشپي تگ) د رسول (ص) داسراء په شان فقط روحی امتحان وه، نه جدی، چی پکی موسی (ع) له خپل مادی جسد نه روحی جسدته او پتیی وه" (دتقوی مجله دولسمه شماره اتم مخ)

دا قول دقرآن کریم له دوو حقیقتو نوڅه دقا دیانیا نو، انکار په گوته کوی. لمړی حقیقت له مسجد حرام نه تر مسجد اقصی پوری درسول (ص) اسراء (دشپي تگ)، چی هرومرو دمطرا ج په هکله هم همدا ډول باطله عقیده لری . . دوه حقیقت چی دوی ورڅخه انکار کوی هغه صالح بنده دلیدولپاره دمو س (ع) سفردی اودهغه قرآنی حقایقوله جملی څخه چی قادیانیا ن ورڅخه منکر دی یو هم دادی چی دوی دانهمنی چی عیسی (ع) یوبی پلاره زوی دی .
۵ - په قرآن کریم کی لاس وهنه لکه دیا تونوزیا ټول اودهغو په شان خبری جوړول :

دقادیانی غلام په قرآن کی دلاس وهنی نه یوهم دنوزالحق لمړی توک په ۶۴ مخ کی دده دا قول دی: قال الله تعالی: " وجاهلهم بالحکمه والموعظه الحسنه" پکاره ده چی آیت شریف خودا ډول ندی، اوسې داده چی خدای (ج) فرمایلی: " ادع الی سبیل ربک بالحکمه والموعظه الحسنه وجاهلهم بالی هی احسن" سوره النحل ۱۲۵ آیت .

غلام بل ځای په آیت شریف کی زیاتوی او وائی: " وقدا وحی الی من ربی قبل ان ینزّل الّا عن ان اصنع الفلک باعینا وومینا" (دمحمد خرسین القادیانیه - کتاب (۱۰۷) مخ .

غلام دیا تونوپه نسق برا بری

جملی او خبری هم کړی هلته چی وائی: "وکان عیسی علما لبنی اسرائیل" وانا علم لکما یها المروض "دا جمله هم دمحمـد خضر حسین دکتا ب (۱۱۵) مخ دالهی خطبی نه رانقل شوی ده .

درسل (ص) او صاحب (رض) په هکله ددوی دریځ:

کافر غلام حمدقا دیا نی کسان درسل (ص) مقام ته اوچت کړی، د ۱۹۱۵ کال دجون په (۱۷) نی په الفضل جریده کی یوه مقاله خپره شوه چی بکی ویلی شی و: "چا چی زما ومطفی ترمینځ فرق وکړ، نو هغه نه زه لیدلی يم او نه پیژندلی" دی کسان ترحسن او حسین (رض) نه بهتر گڼی، دا عجزاً حمدی کتاب په (۵۸) مخ کی وائی: "ما پسی وائی چی کسان ترحسن او حسین (رض) نه بهتر بولی، بلی زه کسان ترهغوی دواړو نه بهتر بولم، او خدای به زر دافضلیت څرگند کړی" (لقا دیا نیه ظهیر ص ۵۵) .

دی دروغجن دملفوظات ا حمدیه لجرې توک په ۱۳۱ مخ کی دابوبکر علی او عمر (رض) په هکله وویلی: دپخوانی خلافت په هکله چنجال او اختلاف پرېږدی، اوس دا نوی خلافت ومنی، ستاسی په مینځ کی ژوندی

علی موجوددی نوڅنگه تاسی هغه پرېږدی او په مړه علی پسی گرځی" (القا دیا نیه ص ۵۱)

یوه قادیانی لیکلی: "ما دقاد بایت له یوه مبلغ نه چی دا هیل بیت (دغلام دبیت) نه و" اوریدلی چی وائی: "غلام ا حمدجیرتـهـ و ابوبکر (رض) جیرته، هغوی حتی دغلام دپا بزا روړلومستحق همندی" (القا دیا نیه ظهیر ص ۵۲)

ننی قادیانی:

قادیانیان فکروکی چی دوی به ټوله نړی کی خواره دی او شمیرنی ملیونونو ته رسېږی، دتقوی مجلسی دغلام دپیژندگلوی په هکله داسی لیکي "دپیروا نوشمیرنی له لسو بلیونونه زیات دی، تقریباً په ټوله نړی کی خواره شوی، او په (۱۲۰) ملکونو کی شی حـزب پپنی ټینگی کړیدی دی" (دتقوی مجلسه ۱۰ - ۱۱ شماره بیشکه چی ددوی او ددوی دگمرا هوږمیانو دعادت په شان دا خبره هم له درواغو ډکه ده ځکه دهغوی لاره دروغی ده همدارنگه غلام حمدواشی: "له لس زرونه زیاتوکسانورا سره په څو آسمانونو کی بیعت وکړ" تحفه الوندوة دغلام لیکنه .

دوحی حقیقت پای په (۱۱۷) مخ کی وائی: "زه زرغله شکر با سم ځکه ترا وسه زما په لاس څلور سوه زروکسا نوله کفرا وگنا هونوڅخه توبیـه ایستلی ده ."

دغلام زوی او خلیفه شی د ۱۹۶۲ کال دجون میاشتې (الفضل) جریدی په گڼه کی وویل: "دقادیا نی نوشمیر څلور سوه یا پنځه سوه زروکسا نوتـه رسېږی" ، خورسمی احما نیو دپلاز او زوی دواړو دغوا فشاء کړل، تر دی چی دکال (۱۹۳۴) دجون میاشتی دالفضل په (۲۱) شماره کی اعتراف وکړا وئی ویل: "درسمی احما نیی له مخی په پنجا ب کی دقادیا نیانو شمیر (۵۶) زره (۵۶۰۰۰) او په نور هندکی (۲۰۰۰۰) شل زره دی چی ټول (۷۵۰۰۰) کیږی" (القا دیا نیه کسان الهی ظهیر ص ۱۵۱ - ۲۵۱)

سره لدی چی ددوی دا ادعا گانی چی شمیرنی به ملیونو ته وودی دروغ اوله مالیاتی دک دی خوبیا هم مونږ، دهغوی شمیرا ودمرکزونو هیریدل شی له نظره نه اچوو، ځکه هغوی په جاهی چا معولکه وروپا او خصوصاً افریقای کی ښه انتشار رومی، او همدا وجه ده چی دهغوی دمرکزونو شمیر هلته له هند نه زیات دی،

پای ته په (۶۰) مخ کی

یوموتی، فکری اونظامی متحد شو .

په دریم پړاو کی دکفری جاسوسی سازمانونو په وړاندی منظم سیری اطلاعاتی سازمانونه جوړ کړی،

نه!

ژمون رسالت دادی چی په لومړی پړاو کی په نړی کی داسلامی غورځنگونودا میدمرجع شو، په دویم پړاو کی یومزبوت

ځکه کسبه خوله سوک ښه سولای شی اوسپنه په وسپنه ښه ټکیز ی خدای دی موپته دلا هوښیا رتیا، عبرت او نیاری توفیق راکړی .

(داسلامی انقلاب دبری په لور)

سال تاسیس ۱۳۵۹ هـ ش

ارگان نشراتی حزب اسلامی افغانستان کمیون افراد فرهنگ

دوردوم - سال پنجم - شماره چارم - برج عقرب - سال ۱۳۶۸ هـ ش

فهرست

دشفق پينام

مدیرمسوول: محمدمعروف "فروغگر"
معاون: عبدالکریم "خرم"

۱ - دورور حکمتیار ردوینا متن .

۲ - تبصره سیاسی

۳ - فلسطین به زونندی پاتی شی .

۴ - سقوط رژیم آل نهرو .

۵ - قادیانیت .

۶ - تاریخ قرآن مجید .

۷ - دکمونیزم پیدایشت .

۸ - دمسلمان دوزلوجریمه .

۹ - روزنه ای به دنیا ای اندیشه اقبال .

۱۰ - دتوری شپی مسافر .

۱۱ - شعروادب

۱۲ - افغانستان په تیره عیسوی میاشت کی .

۱۳ - ساینس وقرآن .

۱۴ - ددین احیاء و تجدید .

۱۵ - په اسلام کی حکومتی نظام

۱۶ - لیکونه جوابونه

۱۷ - جدول

۱۸ - معرفتی مختصر شهدای راه حق

مکاتباتی پته: پوست بکس نمبر (۱۰۲۸)
یونیورسیتی ټاون - پیښور - پاکستان
دشفق مجلی مدیریت .
دټیلیفون نمبر (۶۳۷۸۹)

تاریخ

داکتر محمد حمید الله از جمله محققین معروف در تاریخ اسلام است وی در ضمن تحقیق در علوم اسلامی در جهت تبلیغ دین مقدس اسلام در غرب نیز کوشا بوده و اکنون در کشور فرانسه اقامت دارد وی همچنان عضو مرکز ملی تحقیقات علمی فرانسه می باشد.

به تقریب آغاز یا نهمین قرن هجرت را داکتر محمد حمید الله دعوت یونیورستی بها و لپور به پاکستان آمد و چندین سخنرانی ایراد نمود. (تاریخ قرآن مجید) یکی از آن جمله سخنرانی هاست که اینک ترجمه دری آن به خوانندگان محترم مجله "شفق" تقدیم میگردد.

محبفه نازل شده بود ولی امروز اثری از آن کتاب ها در جهان وجود ندارد.

قدیم ترین نبی که از کتاب نازل شده پیروی بعضی قسمت های آن امروز در دسترس ماست به گمان اغلب حضرات ادریس (ع) است در فلسطین و در نزدیکی بحرالمیت در بعضی از مغاره ها خطوطی بر دیوارها یافت شده است که از آن جمله یک قسمت به حضرت (اخنوخ) یعنی حضرت ادریس (ع) منسوب است.

که این نوشته ها به انگلیسی نیز ترجمه شده است هر چند این مسئله مد در صورت قطعی ثابت نیست ولی نظریه تحقیقاتی که تا کنون صورت گرفته این نوشته ها را میتوان کتاب قدیمی ترین نبی که امروز در دسترس انسان است دانست.

بعدا از حضرت ادریس (ع) در مورد حضرت نوح (ع) نیز بعضی آثار بدست آمده است در عراق امروز فرقه کوچکی بنام "سعدیات" وجود دارند که ادعا دارند که مطابق به کتاب ودین حضرت نوح (ع) عمل می کنند پیروان این فرقه مدعی اند که روزگاری کتاب نازل شده بر حضرت نوح (ع) به صورت کامل نزد آنان موجود بود ولی در طول زمان بسیاری از قسمت های آن کتاب از بین رفت که

قرآن مجید کتابی است دارای موضوعات مختلف و ابعا دمتعدد. روشن ساختن ابعا دمختلف این کتاب مقدس نیازمند وقت بسیار است درین فرصت کوتاه فقط به یکی از این بعلومها یعنی تاریخ قرآن مجید کلماتی چند بحضورتان بعرض می رسانم.

در مسند احمد ابن حنبل حدیثی از رسول الله (ص) نقل شده است که فرمودند "خداوند (ج) از حضرت آدم (ع) تا به عهد من یکصد و بیست و چهار هزار پینمبر فرستاده اند که از آن جمله سه صد و پانزده تن صاحب کتاب باند.

از آنجا که اسامی همه صد و پانزده پیا میرکه رسول (ص) به آن اشاره فرموده اند در قرآن مجید مذکور است و نه در احادیث پیا میر (ص) امکان تشریح و تفصیل این مسئله ممکن نیست فقط چند اشاره حاکی از آنست که بر حضرت آدم (ع) ده محیفه نازل شده است ولی حتی این مسئله نیز واضع نیست که آن محیفه ها به کدام زبان نازل شده اند چه رسد به اینکه از مندرجات آن مطلبی بدست ما رسیده باشد. همچنان در مورد حضرت شیث علیه السلام پیسر حضرت آدم (ع) که وی نیز پیا میر بود بعضی روایات وجود دارند که به ایشان نیز چند

امروز فقط چهار یا پنج سطر از آن نزد ما باقیست که شامل تعالیم اخلاقی می باشد .
 بعد از نوح (ع) پیا پی دیگری که در قرآن مجید نیز از آن ذکر میمان آمده حضرت ابراهیم (ع) است در قرآن مجید دو بار (صحف ابراهیم موسی) ذکر شده است ، از مندرجات صحف ابراهیم (ع) در ادبیات اسلامی اثری نیست اما در ادبیات یهودی و عیسوی فقط چند سطر از آن دیده می شود .
 درین میان انسان ها ئی نیز در دوره ها ئی از زمان بر روی زمین زندگی کرده اند که نمی توان آنان را بصراحت (نبی) خواند و نه می توان منکر نبوت آنان گردید که یکی از آن جمله زردشت است که پارسیان وی را پیا میر خود می خوانند ، مسئله که مکان نبوت زردشت را قوی ترمی سازد اینست که در قرآن مجید از قوم مجوس نام برده شده است .

خواهد بود ، یعنی موجب رحمت بر همه کاینات .
 در هندوستان نیز بعضی کتب دینی را میتوان یافت که هندوها متعقد اند آن کتب الهام شده از جانب خداوند است از جمله آن کتب مقدس (وید) (پران) ، (اپنشد) و غیره است .
 دریافت این مسئله مشکل است که همه آنان کتب برنسی واحدی نازل شده باشند ممکن است بر تعداد زیادی از انبیاء نازل شده باشد از جمله این کتب در (پران) بعضی اشارات را میتوان یافت (پران) لفظی است که در اردو (پراناس) یعنی قدیم خوانده می شود ، بطرف این کتاب در قرآن مجید اشاره عیسی را میتوان یافت " وانه فی زبرالاولین " (۲۶ - ۱۹۶) ، (این چیز در کتب قدیم ذکر است)
 من بصورت قطع نمیتوانم حکم کنم که این اشاره متعلق به (پران) است و یا نه بهرحال ده (پران)

قرآن مجید در یک زمان نازل شد ، آنگونه که یهودیان درباره تورات معتقد اند که خداوند تورات را بروی نخته های نوشته و به یک وقت نازل نموده است ، قرآن مجید در مدت بیست و سه سال سوره سوره و آیه آیه نازل شده است .

مذهب مجوسیت استوار بر کتاب زردشت " اوستا " است درباره اوستا آنقدر معلومات وجود دارد تا مطالب آنرا با قرآن مجید وزن — نمائیم و به این وسیله دریا بیم که میتوان این کتاب را در شما رکتب آسمانی قرار داد و یا نه .
 کتاب زردشت را ابتدا (زند) نام داشت بعد از تسلط اقوام دیگر —————
 بتدریج زبان (زند) متروک گردید بنا بر این فهم کتاب زردشت در چند چند از علمای و روحانیون این مذهب محدود گردید بنا بر این علمای زردشتی کتاب مذکور را بصورت خلاصه بزبان جدید " پازند " نوشتند که شرح زند را نیز شامل می شود که از آن جمله دهم همه آن امروز به دست ما رسیده و باقی از بین رفته است .
 بهرحال امروز ما اوستا را قدیمی ترین کتاب دینی دنیا می شناسیم که آنهم بصورت مکمل نزد ما موجود نیست . درین جالازم است این نکته را ذکر نمائیم که در اوستا گذشته از سایر مطالب این بیان زردشت نیز آمده است " من دین را بر شما کامل نکرده ام بعد از من نبی دیگری می آید که دین را تکمیل می کند و نام وی (رحمه للعالمین)

وجود دارد که در یکی از آنان چنین آمده است : در آخر زمان شخصی در منطقه ریگستان ظهور می کند نام مادرش (قابل اعتماد) و نام پدرش (بنده خدا) خواهد بود و او به اقامت بسوی شمال وطن خویش مجبور می شود و بعدا و دوباره وطن خود را به مددده ها زار و غارت می کند .
 و شتروی آنقدر تند گام است که میتوانند تا آسمان نیز راه بیمایند .
 درین کتاب در موارد دیگر نیز چنین الفاظ ذکر شده است که ممکن است اشاره بسوی حضرت رسول اکرم (ص) باشد از کتب قدیم که نزد مسلمان بخصوص معروف است تورات ، انجیل و زبور میباشد که بصورت مقدمه با یکدیگر گفتگویی که بر حضرت موسی (ع) نازل شده است تورات خوانده می شود ولی در اصل تورات فقط یک جزء از آن کتاب است (تورات) در لغت به معنی قانون است و یهودیان ، پنج کتاب را به حضرت موسی (ع) منسوب می نمایند .

کتاب اول کتاب پیدایش است ، کتاب دوم کتاب خروج می باشد که وقایع اخراج آن حضرت از مصر را شامل است ، کتاب سوم (قانون) است کتاب

چهارم را (احماتیه) می خوانند زیرا حضرت موسی (ع) حکم نمود از یهودیان به شکل قبیله احماتیه گیری صورت گیرد کتاب پنجم کتاب (تشنیه) است و معنی آن اینست که چیزهای گذشته دوباره باید تکرار و تشریح شود.

در آغاز کتاب (تشنیه) نزد یهودیان موجود نبود تقریباً ششصد سال بعد از حضرت موسی (ع) در دران یک جنگ شخصی کتابی را نزد پادشاه یهود آورد و گفت که این کتاب را از یک غاریافته است و چنین بنظر می رسد که محتوی کتاب شامل موضوعات دینی است. پادشاه کتاب را نزد یک زن که نبی بود فرستاد (در نزد یهودیان زن نیز میتواند نبی نبوت برسد و یا ادعای نبوت کند) و آن زن بعد از دیدن کتاب گفت که این کتاب نیز متعلق به حضرت موسی (ع) است و به این ترتیب کتاب پنجم ششصد سال بعد به حضرت موسی (ع) منسوب گردید.

و این کتاب را از آنجا تشنیه خوانند که از خلاصه و شرح و اضافه بعضی احکام چهار کتاب اول در آن تکرار شده است.

اما سرنوشته واقعی آن پنج کتاب اینست که بعد از وفات حضرت موسی (ع) و در دوران انبیا بعد از وی یهودیان بعضی از قسمت های فلسطین را فتح کردند و حکومت خویش را در آن مناطق برقرار نمودند. بعد از چندی (بخت النصر) فرمانروای عراق به فلسطین حمله برد چون دین وی با یهود در اختلاف بود تصمیم گرفت که دین یهود را از میان بردارد به این منظور دستوراتی تمام نسخه های تورات را جمع نموده و آتش بزنند. این عمل را چنان سخت گیرانه انجام داد که حتی یک نسخه از تورات نیز باقی نماند.

طوری که مورخین یهودی می نویسند یکصد سال بعد از این تاریخ "نبی دیگری (حضرت عزرا) و (شاید حضرت عزریز) گفت که من تمام مطالب تورات را از پدرم و به این ترتیب به روایت وی تورات مجدد نوشته شد چندی بعد یک حکمران رومی بنام انتیوکس مجدد به فلسطین حمله برد و مجدداً همه کتب یهودیان را به آتش کشید، با رسوم یکی از سرداران دیگری رومی بنام "طیسیس" سپاهی به فلسطین گسیل داشت و آنچه را که مجدد نوشته شده بود به آتش کشید و از میان برد.

آنچه که امروز بنام (عهد عتیق) به حضرت موسی

علیه السلام منسوب است شامل پنج کتاب است که بعد از سه چهار بابیه آتش کشیده شدن و باز نویسی بدست ما رسیده است بازنویسی این کتب بعد از از میان رفتن چگونه صورت گرفته است مسئله است که ما از آن آگاه نیستیم. وقتی انسان این کتاب ها را مطالعه می کند میتواند بخوبی دریا بدکه در بعضی موارد مطالبی بعداً اضافه شده در بعضی جاها نیز موضوعات نیمه باقی مانده و بنهائ مطلب را واضح نمی سازد در کتاب پنجم (تشنیه) که بعد از وفات حضرت موسی (ع) به ایشان منسوب شده است نیز مطالبی را میتوان یافت که بوضاحت ثابت می سازد که آن کتاب در زمان خود آن حضرت وجود نداشته است و یا بعد از زمان آن حضرت به کتاب افزوده شده است مثلاً در باب آخر کتاب در بابیه بیماری حضرت (ع) وفات و سرانجام واقعات تدفین ایشان مطالبی ذکر شده است.

در بعضی موارد نیز در مطالب بصورت واضح کمی و کاستی بنظر می رسد مثلاً "در باب حدودا بیست مرتبه موضوعاتی را میتوان یافت که تفصیل آن به باب دیگر حواله داده شده است که یکی از آن ابواب (جنگ های خدا) و دیگری (کتاب انسانیهای نیکوکار) است درحالی که حدود بیست باب حواله به این ابواب غرض تفصیل و تشریح داده شده است این باب ها املاً وجود ندارد اینها مطالبی بود درباره تورات، همین توراتی که امروز بصورت ضخیم و ترجمه بزبان های مختلف در دسترس ماست بیان گردید.

بعد از تورات مسلمانان از زبورنا می برند و چنین شعوری کنند که زبورمانند تورات و انجیل کتابی مستقل است لیکن در عهد عتیق (تورات) آنچه که منسوب به حضرت داود (ع) است بنام (سام) یا زبور موسوم است و کتابی مستقل نیست و مشتمل بر نظم هائی در حمد و ثنای خداوند (ج) می باشد و حاوی حکم و دستور جدیدی نیست. تصور ما بر این است که هرنبی یا رسول شریعت جدیدی می آورد ولی درین کتاب اثری از شریعت جدید به ملاحظه نمی رسد و بشا رتی که در کتب قدیمه از (پران تا اوستا) درباره پیامبر آخر زمان داده شده درین کتاب وجود ندارد. بنا بر این سرگذشت تورات و زبور با هم یکی است و اکنون مطالبی درباره انجیل: تصور ما آنست که مسلمانان درباره انجیل اینست که این کتاب بکتابی مستقل بوده که از طرف خداوند (ج) به

حضرت عیسی (ع) نازل گردیده است اما انجیلی که امروز موجود است یک کتاب نیست بلکه چهار کتاب

۱- یوحنا

۲- مرقس

۳- لوقا

۴- متی

از این سبب این چهار کتاب به چهار نفر مختلف منسوب است البته این چهار کتاب همه انجیل نیست بلکه تعداد مجموعی انجیل ها به گفته مورخین مسیحی بیش هفده انجیل وجود دارد که از آن جمله چهار انجیل قابل اعتماد دوقیه مشته قرار داده شده است .

از مطالعه این انجیل ها واضح میشود که طریق کتب شامل احکام بشکلی که از طرف خداوند بر بندگان نازل شده باشد نیست بلکه فقط شامل وقایع قسمت هائی از زندگی حضرت عیسی (ع) است چهار نفر بعد از حضرت عیسی (ع) گزارشات زندگی ایشان را نوشته و آنرا انجیل نام نهاده اند . معنی لفظ انجیل (خوشخبری) است . و شاید علت نام گذاری کتاب این باشد که حالات زندگی حضرت عیسی (ع) آنگونه که در انجیل آمده است بیشتر شامل بشارت های وی به مردم است مثلاً " به مردم می گوید من بشما بشارت میدهم که حکومت خدا (ج) بزودی حاکم شدنی است لیکن کتابی که به حضرت عیسی علیه السلام نازل شده است چه در آن موقع نوشته شده باشد یا نه امروز در جهان وجود ندارد ، آنچه که امروز بنام انجیل شناخته میشود چیزی نیست جز اینکه بسیاری اشخاص سوانح حضرت عیسی علیه السلام را به قید تحریر در آورند که کلیسا از میان همه فقط چهار انجیل را قابل اعتماد قرار داد و بقیه را رد کرد . در رابطه با انتخاب این چهار انجیل نیز کسی چیزی نمی دانند که این انجیل ها را چه کسی و چه وقت انتخاب کرد معیار رد و قبول درین میان چه بود ؟

یک مورخ فرانسوی بنام " والیتر " که از طرف کلیسای کاتولیک تکفیر شده است در کتابی معیار انتخاب چهار انجیل را چنین می نویسد :

وقتی برای کلیسا این اندیشه بوجود آمده که از هفده انجیلی که موجود است و اختلافات آشکار نیز میان شان وجود دارد کدامها قابل اعتماد اند برای انتخاب انجیل قابل اعتماد ، همه انجیل ها را بر سر میزی نهادند و میز را تکان دادند انجیل

هائی که از میز پائین افتادند غیر قابل اعتماد قرار داده شدند و از آن جمله چهار انجیل بالای میز باقی ماند . اینکه این موضوع تا چه حد صحت دارد قابل اثبات نیست ولی گوینده این سخن را کلیسا در غوغا و فرار دادا ما با وجود این همه به این سخن متفق اند که کتاب نوشته شده بوسیله حضرت عیسی (ع) در دنیا وجود ندارد و آنچه که امروز بنام انجیل وجود دارد با یسد (سیرت حضرت عیسی (ع)) خوانده شود هما نظری که در میان مسلمانان کتب (سیرت حضرت محمد صلی الله علیه و سلم) وجود دارد .

شاید این سوال در ذهن نقش بندد که چرا حضرت عیسی (ع) آنچه را که بروی نازل می شد ننوشت ؟ تا بعد از وی این همه اختلاف بروز نمی کرد ؟ شاید یکی از دلایل احتمالی عدم تحریر کتاب مقدس بوسیله ایشان این باشد که حضرت عیسی (ع) به این نکته که ملا " واقف بود که قبل از وی دشمنان دین و انبیاء چه بر سر تورات آوردند آنان تورات را مورد هانت و بی حرمتی قرار داده به آتش کشیدند و ترنیست و نابود کردند شاید به این دلیل بود که آن حضرت (ع) نخواست کتابی تحریری از خویش باقی بگذارد بلکه ترجیح داد که کتاب مقدس در ذهن مردمان متدین و عابد باقی ماند و بعد از وی نسل به نسل انتقال کند .

در باره کتب آسمانی این نکته قابل دقت است که از آنجا که خداوند (ج) مالک علوم ازلی و ابدی است بنا به " ممکن نیست که خدای سبحان به حضرت آدم (ع) یک حکم داده باشد و بعد از وی به نبی بعدی حکم دیگری مخالف حکم اولی ، البته این نکته حتمی است که به یکی از انبیاء احکامی داده شده باشد و به نبی بعد از وی احکامی اضافه بر آنچه که بر نبی ماقبل نازل شده بود .

نظر من اینست که اگر آنچه که بر حضرت آدم (ع) نازل شد امروز در دنیا به شکل اصلی و اولی آن وجود می داشت خداوند کتاب دیگری به بندگان خویش نمی فرستاد و همان کتاب اولی برای انسان امروز نیز کافی بود اما طوریکه درین بررسی مختصر تاریخی ملاحظه کردیم هر کنگد با و حقیقه ای که بر پیا میران گذشته نازل شده به همین شکل و بدون دخل و تصرف و کم و کاست بدست مردم نرسیده است بنا " خداوند (ج) چنین اراده فرمود که برای بار آخر کتابی به انسان نازل سازد که کامل و جامع باشد و مشیت خداوندی نیز

نازل شد. و البته اعراب نیز در طول قرن‌ها سعی نکردند زبان خود را تغییر بدهند و این نیز نکته بسیار مثبت است که اعراب امروز به همان زبانی مکالمه و کتابت می‌کنند که در دوران پلیمبر (ص) معمول بود.

قرآن مجید در یک زمان نازل نشد آنگونه که یهودیان در باره تورات معتقد اند که خداوند تورات را بر روی تخته‌های نوشته و به یک وقت نازل نموده است قرآن مجید در مدت بیست و سه سال سوره سوره و آیه آیه نازل شده است نخستین آیه قرآن مجید به حضرت پلیمبر (ص) در حالی نازل شد. که ایشان در غار حرا به عبادت مصروف بودند درین موقع جبریل (ع) نزد ایشان آمد و پیغام‌ها و اشراف‌بخش‌ها و نذران‌ها را به ایشان رسانید. حضرت پلیمبر شخصی (امی) اندو خواندن

برای نقره گرفت که این کتاب محفوظ بماند که آن‌ها نماز قرآن مجید است وقتی می‌خواهیم به شرح این نکته بپردازیم که چگونه قرآن مجید بصورت محفوظ و دست نخورده تا امروز بدست ما رسیده است بایزید درباره زبانی که قرآن به آن نازل شده است مطالبی بدانیم چرا برای آخرین پیامبر زبان عربی انتخاب شد؟

این یک حقیقت مسلم است که زبان‌ها در تمام زمان رفته رفته از تغییر و تحول تأثیر می‌پذیرند و این قانون در باره همه زبان‌های دنیا مادی است کتابی را که پنجم سال قبل (چارسو) زبان انگلیسی نوشته است امروز در لندن جز تعداد محدودی از استادان پوهنتون کسی دیگری نمی‌تواند بخواند و آن بصورت مطلوب استفاده نمی‌کند یعنی در توالی زمان زبان‌ها رفته رفته غیر

یک مورخ قرآنی معیار انتخاب چارنجیل را چنین می‌نویسد:

"وقتی برای کلیسا این اندیشه بوجود آمد که از هفده انجیل که موجود است و اختلافات آشکار و زمین‌هاشان وجود دارد کدام قابل اعتماد است، برای انتخاب انجیل قابل اعتماد، همه انجیل‌ها را بررسی می‌نمودند و میراث‌تکان دادند. انجیل‌هایی که از میراث‌تکان افتادند غیر قابل اعتماد قرار داده شدند."

و نوشتن نمی‌دانند برای چنین شخصی خداوند پیغام خویش را با (اقرء)، (بخوان) آغاز می‌کند و بعد با مفت قلم حکم به نوشتن می‌دهد زیرا بوسیله قلم خداوند به انسان چیزهایی را می‌آموزد که نمی‌داند به باره دیگر قلم بخشد. شرافت و تهذیب انسانی است. قلم موجب آن می‌گردد که آثار قدیم محفوظ بماند و آفرینندگان به آثار گذشته چیزهای نو بیافزایند و ارتقای تمدن انسانی همین است تفوق انسان بر حیوان از همین جا است. تصور کنید اگر مردم امروز همان گونه خانه‌های ساختن که مدتها قبل می‌ساختند درین صورت هرگز ترقی بیابان نمی‌آمد اما انسان حیوانی است که تا به ماه جلومی‌رود و امروز آنقدر ترقی کرده است که می‌خواهد بر تمام کائنات حکومت کند این همه پیشرفت از آنجا نصیب انسان شده که انسان توانست از تجربیات پیشینیان استفاده نموده و خود تجربیات جدیدی بر آن بیافزاید که این کار بوسیله قلم ممکن شده است "علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم"

قابل فهم می‌شوند و یا تغییر می‌کنند. اگر آخرین پیام خدا نیز به زبانی نازل می‌شد که قابل تغییر می‌بود در آن صورت اقتضای رحمت خداوند (ج) آن می‌بود که در قرن بیستم نیز کتابی جدید به بنندگان نازل فرماید زیرا کتابی که قرن‌ها قبل نازل شده بود اکنون غیر قابل فهم می‌بود. اما در زبان‌های دنیا زبانی را که میتوان از این قاعده مستثنی دانست زبان عربی است. زبانی که قرآن به آن نازل شده و یک هزار و چهارصد سال قبل احادیث پیامبر به آن زبان بیان شده است همان زبانی است که امروز در را دیوچرا بدو اخبار شنیده و خوانده می‌شود. گرامر تلفظ و هجای زبان فرقی نکرده است. اگر امروز هم حضرت پیامبر (ص) حیات داشتند زبانی که با ما سخن می‌گفتند کاملاً واضح و قابل فهم می‌بود زیرا زبان عربی تغییری نکرده است. از آنجا که برای آخرین پیامبر زبانی لازم بود که در کنار سایر خصوصیات چون فصاحت و بلاغت و موزون بودن غیر قابل تغییر نیز باشد به همین علت قرآن بزبان عربی

درین آیه خداوند (ج) به الفاظ نهایت تبلیغ به همین موضوع اشاره دارد.

وقتی پنج آیه سوره قلم بر حضرت پیا مبر (ص) نازل شد آن حضرت غار حرا را بقصد منزل ترک گفتند و در آنجا به همسرشان خدیجه (رض) جریان را تعریف نموده گفتند از آن بیم دارم که صدمه شئی بمن برسد حضرت خدیجه (رض) ایشان را تسلی دادند که خداوند شما را حفظ می کند و رقه بن نوفل پسر کاکای من در مسایل فرشتگان و وحی معلومات دارد فردا صبح نزد وی خواهم رفت و درین مورد با او سخن خواهم گفت و چیزهایی را که امیدانیم روشن خواهد ساخت و من یقین دارم که شیطان قادر نیست با شما مکرورزد.

بر اساس یک روایت فردا صبح آن حضرت را با خود نزد رقه برد و بر طبق روایت دیگر دوست نزدیک حضرت پیا مبر (ص) (ابو بکر صدیق رض) بدیدن پیا مبر (ص) آمد و چون از قصه آگاه شد به خدیجه (رض) مشوره داد تا پیا مبر (ص) را با خود نزد رقه ببرد.

ورقه بن نوفل بسیار پیرو سالخورده و از نعمت بینائی محروم بود و مذهب نصرانی داشت و قشئی رسول (ص) داستان را حکایت کرد و بلا درنگ چنین گفت:

"ای محمد (ص) ! اگر آنچه را که تو اکنون بیان کردی درست باشد مشابه با (ناموس) موسی علیه السلام است."

بعضی از مفسرین ناموس را (قابل اعتماد) تفسیر کرده اند که درین جا موزون و مناسب بنظر نمی رسد بعضی ها چنین می گویند که منظور از ناموس جبرئیل علیه السلام است که در ادبیات اسلامی (روح الامین) نیز خوانده شده است و ولی این معنی نیز درین جا مناسب بنظر نمی رسد (ناموس) در اصل کلمه (نوموس) است که در زبان یونانی تورات را نوموس می خوانند بمعباره دیگر منظور رقه آن بوده که آنچه بر تو نازل شده مشابه تورات حضرت موسی (ع) است این معنی نزدیک تر بنظر می رسد.

در مورد چگونگی تبلیغ و تدریس قرآن کریم قدیم ترین روایت را میتوان در کتاب "المغازی" ابن اسحق یافت این قسمت اعظم این کتاب از میان رفته فقط قسمت هایی از آن باقیست که در مراکش به نشر رسیده است روایتی درین کتاب در یک ونیم سطر آمده که نهایت دلچسب

است و در سیره ابن حشام این مطلب (معلوم نیست روی چه علت) نیا مده است روایت چنینست:

"وقتی عبارتی از کلام الله مجید بر پیا مبر (ص) نازل می شد ابتدا در جمع مردان قرائت می کردند و بعد آنرا در جمع زنان نیز تلاوت می نمودند."

در تاریخ اسلام این واقعه بسیار جالب و مهم است که رسول خدا (ص) به تعلیم زنان همانقدر کوشا بودند که به تعلیم مردان و این قدیمی ترین اشاره شئی است که در رابطه با تعلیم قرآن مجید بدست ما رسیده است بعد از این چه پیش آمد؟

اظهار نظر درین مورد قدری مشکل است ولی یک نکته کاملاً واضح است و آن اینکه از همان ابتدا در پهلوی حفظ آیات قرآن مجید نوشتن آیات مبارک نیز معمول بود. موقعیکه جبرئیل (ع) نخستین وحی را به حضرت پیا مبر (ص) آورد مطابق یک حدیث دو کار دیگر نیز انجام داد نخست اینکه ترتیب و نحو را به پیا مبر (ص) یاد داد که چگونه جسم خود را پاک کند و دوم اینکه طریقه نماز را نیز به پیا مبر (ص) نشان داد و طوری که جبرئیل (ع) نماز را امامت نمود و پیا مبر (ص) بسوی اقتدا کردند و قیام و قعود و رکوع و سجود را فرا گرفتند.

طبیعی است که در ادای نماز با یاد آیات قرآن تلاوت شود لهذا از همان آغاز هر کسی که به دین اسلام مشرف می شد پیا مبر (ص) وی را به حفظ آیات قرآن فرا می خواند و آیات مذکور در نماز های پنجگانه تکرار می شد.

درین رابطه دو مسئله با هم در تلاقی اند حفظ قرآن مجید و نوشتن آیات آن. طبیعی است شخصی که میخواهد مطلب تازه شئی را حفظ کند باید مقداری وقت را صرف این کار بنما بدو اگر نزد وی عبارتی تحریری موجود باشد تکرار آن نوشته با الاخره به حفظ و از بزرگ کردن آن منجر می شود بعبارت دیگر میتوان گفت که حفظ قرآن و تحریر و کتابت قرآن دو مسئله همزمان با هم دیگر اند چنانچه مورخین نیز تذکر داده اند موقعیکه آیه شئی بر پیا مبر (ص) نازل می شد ایشان آن آیه را به یکی از اصحاب که میتوانست بهتر بنویسد تلاوت می کرد و جالب اینست که بعد از اینکه کتابت آیه را می نوشت آن حضرت (ص) از وی میخواست که آنچه را که نوشته است مجدداً تلاوت کند به این

ترتیب اگر احیاناً اشتباهی رخ می داد تصحیح می شد .

در آغاز روش حضرت پیا میر (ص) چنین بود که بعد از نوشته شدن آیات قرآن به صحابه کرام دستور میدادند تا آنرا از بر کنند و روزا ندر دو وقت نماز تکرار نمایند در آن موقع مسلمانان هر وقت نماز می خواندند و بعد از معراج پنج وقت نماز فری شد و بعد این ترتیب تکرار آیات کلام الله مجید در پنج وقت صورت می گرفت . فایده عملی این کار آن بود که اگر شخصی دارای حافظه خوب نمی بود فقط در سال دوبار (عیسای فطرواضی) قرآن مجید را از حفظ می خواندیم که بود آیات را فرا مو ش کنند در حالیکه اگر در روز پنج مرتبه تکرار شود هرگز فرا مو ش نمی شود .

دستوری که پیا میر (ص) در مورد نوشتن و از بر نمودن قرآن مجید دادند در تاریخ انبیا در مورد هیچکدام از کتب آسمانی سابقه نداشته است .

کار دیگری که درین رابطه آنحضرت (ص) انجام دادند آنجا که نزد بسیاری از مسلمانان نسخه هایی از قرآن مجید موجود بود و بعضی از این نسخه ها با هم اختلاف داشت طبیعی است که کسی که از روی نسخه غلط قرآن را حفظ می کرد حفظ وی نیز غلط بود برای رفع این مشکل کسانی که نسخه تحریری از قرآن مجید داشتند آنرا در حضور پیا میر (ص) قرائت می کردند اگر آنحضرت صحت نسخه را تأیید می کردند از روی آن حفظ صورت می گرفت . زمانیکه تعداد مسلمانان افزایش یافت طبعاً برای تعلیم قرآن این عده یکنفر کافی نبود بنا بر این آن حضرت (ص) به چند تن از اصحاب کرام که در فهم قرآن از قرآن کا ملا" اعتماد بود دستور دادند که آنان نیز به تدریس قرآن بپردازند در تحقیقت این دستور پیا میر (ص) سند و مجوز تدریس به آن اصحاب را می نمود .

طوریکه امروز نیز در میان مسلمانان همین سلسله دوام دارد که شخصی اگر قرائت قرآن مجید را نزد استاد تکمیل می کند استاد به وی اجازه میدهد تا قرآن مجید را مطابق به تمام قواعد آن طوریکه از استاد فرا گرفته است به شاگردان دیگر تدریس کند و این سلسله ای است که استاد دین را استاد خود فرا گرفته و این سلسله تا پیا میر (ص) می رسد .

جز مسلمانان هیچ قوم و ملت دیگر در جهان حفظ کتاب آسمانی خود را هرگز به این شیوه عملی نکردند . این سایل در رابطه با قرآن مجید

در عهد نبوی پیش آمد ولی فقط به همین مقدار اکتفا نشد .

تا آنجا که از تاریخ اسلام بر می آید در پنجمین سال نبوت حضرت پیا میر (ص) نسخه های تحریری آیات قرآن نزد مسلمانان وجود داشته است و این نکته از داستان اسلام آوردن حضرت عمر (رض) - آشکار می شود .

حضرت عمر (رض) قبل از اسلام آوردن دشمن سرخت پیا میر (ص) بود روزی شمشیر به کمر بست و غرض قتل حضرت پیغمبر را منزل خارج شد . در راه با یکی از اقارب خود مقابل شد که در خفا مسلمان شده بود ولی وقتی از عمر حضرت عمر (رض) واقف شد گفت :

اول باید به املاح خانواده خود بپرداز که خواهی و خواهی هر خواهرت مسلمان شده اند بعد در مد ابلح دیگران باش .

حضرت عمر (رض) با شنیدن این خبر خشمگین به منزل خواهرش رهسپار شد و وقتی به آنجا رسید از عقب دروازه آوازی بگوش رسید مثل اینک شخص با آهنگی خوش آئین چیزی می خواند و دوسر انجام همین مسئله با عتایمان آوردن حضرت عمر (رض) گردید .

از این داستان بخوبی واضح میشود که حتی در سال پنجم نبوت و قبل از هجرت به مدینه نیز نوشتن آیات قرآن معمول بوده است . از این بعد تا آنجا که از نوشتن آیات قرآن ذکر بعمل آمده است مربوط به (بیعت عقبه ثانی) است موقعیکه عده ای از مردمان مدینه نزد پیا میر (ص) به مکّه آمدند و به دین اسلام مشرف گردیدند و مورخین در مورد شخصی از قبیل "بنی رزیق" (بمراحت می نویسند که حضرت پیا میر (ص) یک نسخه از آیات قرآن مجید را که آنان موقع نازل شده بود به وی سپرد این حاجی به مدینه منوره بازگشت و قرآن مجید را به قبیله خویش تدریس نمود .

از مطالبی که گفتیم میتوان نتیجه گرفت که پیا میر (ص) در حفظ قرآن مجید سه نکته توجه جدی داشتند اول - تلاوت قرآن مجید بصورت دوم نوشتن آیات قرآن تا قرآن فرا مو ش نشود سوم حفظ و از بر نمودن قرآن مجید .

در رابطه با حکم پیا میر (ص) درین سه مورد یک پیچیدگی وجود داشت و آن اینکه قرآن مجید بصورت مکمل در یک وقت نازل شد بلکه آیه آیه در طول ۲۳ سال به پیا میر (ص) وحی گردید و

رسول الله (ص) آنرا بصورت میکانیکی و بنا
ترتیب نزول جمع نکردند یعنی قرآن مجید به
این صورت جمع نشد که آیه‌ای که اول نازل شد
در اول قرآن و آیه آخر در پایان قرآن بیاید
مثلاً "سوره" بقره بعد از هجرت نازل شده است که
در شمار سوره‌ها ۹۶ آمده است. موقعیکه آیه‌ای
به پیامبر (ص) نازل می‌شد ایشان می‌فرمودند
که این آیه را در فلان قسمت فلان سوره بنویسید
بنا بر این هم در حفظ و هم در تحریر مشکلاتی
بوجود می‌آمد و لازم بود که اصحاب کرام
وقتاً فوقتاً نسخه‌های قرآن مجید خود را با تلاوت
حضرت رسول (ص) مقایسه کنند چنانچه بعد از
هجرت در ماه‌های رمضان آن دست‌آزمایان کرام
که خواندن و نوشتن می‌داشتند با نسخه‌های قرآن
مجید خویش در محضر رسول (ص) حاضر می‌شدند و
آنرا با تلاوت آنحضرت (ص) مقایسه می‌کردند
و اگر غلطی وجود می‌داشت آنرا اصلاح می‌کردند
این عمل را (بیشک) یا (عرضه) می‌نامیدند
بعضی از مورخین از جمله امام بخاری (رح) تصریح
می‌کنند که در سال آخر حیات مبارک و چند ماه
قبل از رحلت وقتی ماه رمضان فرا رسید آنحضرت
(ص) قرآن مجید را دومرتبه در حضور اصحاب کرام
تلاوت کردند و فرمودند که "من میدانم که وفاتم
نزدیک است لهذا در رابطه با قرآن مجید جبرئیل
(ع) بمن حکم نموده است تا قرآن را دومرتبه به
شما قرائت کنم تا اگر غلطی نزد کسی باقی باشد
آنرا اصلاح سازد"

با چنین تدبیری بود که قرآن مجید امروز
بدون حتی ذره‌ای تغیر و دست‌خوردگی بدست ما
رسیده است.

بعد از وفات حضرت پیامبر (ص) توجهی بظرف
ترتیب و تدوین قرآن مجید مبذول نگردید و مردم
آنچه را که از دوران آنحضرت (ص) نزدشان بود
می‌خواندند و آنرا سخت محترم می‌شمردند اما
بعدها واقعه‌ای پیش آمد که نه تنها حکومت اسلامی
بلکه مردم را نیز وادار ساخت تا توجه فوری به
قرآن مجید مبذول کنند درین زمان نسخه‌های قرآن
تا شید شده از طرف دولت وجود داشت و همچنان
نسخه مکمل از قرآن نزد هر کس نیز موجود نبود
درین موقع عده‌ای مرتد شده و بدور شخی بنام
مسلمه کذاب جمع شدند که مدعی پیامبری بود
مسلمه سردار یکی از قبایل قدرتمند عرب و دارای
هواداران بسیار بود بین مسلمانان و مسلمیه

در منطقه "بما" که گفته میشد نزدیک شهر
"ریاض" امروز بوده است جنگ در گرفت و سرانجام
مسلمیه کشته شد و هواداران او را کشتار کردند
از مسلمانان نیز عده زیادی به شهادت رسیدند که
در میان آن عده‌ای از بهترین حفاظ قرآن مجید
نیز شامل بودند.

حضرت عمر (رض) از این واقعه به این نتیجه
رسید که اگر دولت اسلامی در جهت حفظ قرآن مجید
تدبیری ننجد از مکان بدور نیست که با شهادت
و یا وفات حفاظ قرآن دشواری‌های بسیار بوجود
آید چنانچه در مورد کتب نازل شده بر انبیای قبل
پیش آمد.

وقتی درین باره با حضرت ابوبکر (رض) صحبت
کردا ایشان فرمودند: "چگونه من به کاری دست
بزنم که پیامبر (ص) آنرا نکرده است؟" بالاخره
هر دو به این موافقت رسیدند که درین باره از
شخص سومی نظر بخواهند و آنچه که او فیمل نماید
به آن عمل کنند چنانچه آنان با حضرت زید بن
ثابت "درین باره صحبت کردند حضرت زید (رض)
از کاتبان وحی بودی نیز گفت "چگونه دست

بکاری بزنیم که آنحضرت (ص) آنرا نکرده است؟

حضرت عمر (رض) پرسید "ای زید! اگر
این کار را بکنیم چه عیبی دارد؟" حضرت زید
(رض) اعتراف می‌کنند که درین رابطه هیچ عیبی
بنظر من نرسید اما وقتی حضرت ابوبکر صدیق
(رض) بمن حکم کردند که این کار را با یمن انجام
دهم تدوین قرآن مجید بنظر من آنقدر مشکل آمد
که تحمل وزن گواه ادرا در مقایسه با آن آسانتر
یافتیم.

در رابطه با تدوین قرآن مجید حکام حضرت
ابوبکر صدیق (رض) قابل ذکر است. ایشان
در شهر مدینه اعلام نمودند که اگر نزد کسی نسخه‌ای
از قرآن مجید با قسمتی از آیات قرآن موجود
است که در موقع "عرضه" به حضور پیامبر (ص) اصلاح
شده باشد و یا متعلق به خود حضرت پیامبر (ص)
باشد آنرا نزد جمعی که غرض تدوین قرآن مجید
تشکیل شده است بیاورد. صدرا این مجمع کاتب
وحی "حضرت زید بن ثابت" و در شمار اعضای
آن حضرت عمر (رض) شامل بود. این مجمع حکم
کرد که آن نسخه قابل اعتماد است که در "عرضه"
پیش شده و اصلاح شده باشد اگر آیتی در کلام
دو نسخه قابل اعتماد آمده باشد شامل سوره کرد

ودرغیرآن رد نشود .

این نکته را باید مدنظر داشت که در زمانی که قرآن مجید به این مورت تدوین گردید حدود بیست و یا بیست و پنج حافظ قرآن وجود داشت و حضرت "زید بن ثابت" خود نیز حافظ قرآن بود و حتی در میان زنان نیز حضرت "ام ورقه" (رض) قرآن را از حفظ داشت بنا بر این همه آنچه را که مجمع تحت نظر حضرت "زید بن ثابت" (رض) نوشت گذشته از در نظر گرفتن دیگر معیار ها با این یقین نیز نوشته شده که در ذهن حفاظ قرآن نیز وجود دارد .

نکته کوچکی در رابطه با قبول نسخه ها از طرف مجمع قابل ذکر است اینست که موقعی که شخصی نسخه‌ای را به مجمع می آورد حضرت عمر (رض) از وی می‌خواست که سوگند یاد کند که آن نسخه از تصحیح حضرت پیما میرگشته است و بعد از ادای سوگند سحر را می‌پذیرفتند .

وفی تدوین قرآن مجید به این شیوه پیما یا رشید حضرت زید بن ثابت فرمودند : من همه قرآن را از ابتدا تا انتها تلاوت کردم در حافظه من یک آیت است که در این نسخه وجود ندارد چنانچه من در تحریر منازل همه مهاجروانما رفتنم ولی نزد هیچ کدام از آنان نسخه را که در آن این آیت وجود ندارد ندیدم این آیه فقط در یک نسخه آمده است اما چون دستور حضرت ابوبکر (رض) چنین بود که تا زمانی که آیه‌ای در دو نسخه تصحیح شده نباشد به یاد تراشامل قرآن از دولی این صحابی که نسخه تحریری وی تنها نسخه‌ای بود که

آن آیه قرآن در آن یافت شد کسی بود که روزی - حضرت رسول الله (ص) از کاری که وی کرده بود اظهار رضایت نموده و فرموده بود " امروز من شهادت تو را بجای دوشهادت قبول کردم " بنا بر این استناد آن آیه شامل قرآن مجید ساخته شد . با چنین دقت و توجه که قرآن مجید تدوین گردید در مورد هیچ کدام از کتب آسمانی گذشته سابقه و نظیر نداشته است فکرا این نکته را خالی از فایده نمیدانیم که روزگاری عده‌ای از دشمنان مسیحی از آسمان اعلام نمودند که انجیل دوران حضرت عیسی (ع) که با زبان (آرامی) بود امروز در جهان وجود ندارد قدیمی ترین نسخه انجیل امروز زبان یونانی است بنا بر این همه نسخه های خطی یونانی انجیل را باید جمع آوری نموده و با هم مقایسه کنند . آنان این کار را آغاز کردند

و تعداد بیشماری از نسخه های انجیل را جمع آوری نموده و با هم مقایسه کردند . در اروپا که بعداً انتشار یافت چنین آمذکه حدود (دو صد هزار) موارد اختلاف میان انجیل ها وجود دارد که از آن جمله هفتم جمعه آن مهم است شاید در نتیجه حدی که از انتشار این را پورنرند مسیحیان بوجود آمد پوهنتون مونیخ در آلمان یک مرکز تحقیقاتی بنا م (مرکز تحقیقاتی قرآن) دایر کرد . مقصد این اداره آن بود تا همه نسخه های قدیمی قرآن مجید در جهان مورد مطالعه قرار گیرد و اختلاف قرآن مجید در میان نسخه ها آشکار گردد . سلسله جمع آوری نسخه های قرآن مجید به نسل ادامه یافت و در هر کجا که نسخه قدیمی از قرآن وجود داشت از آن کابی گرفته شده و به این مرکز تحقیقاتی انتقال یافت در سال ۱۹۲۲ موقعی که من در پونیو رستی پاریس بودم مدیر سومین موسسه بنام "پریکشل" به پاریس آمد تا از وی یک نسخه قدیمی قرآن مجید در کتابخانه پاریس عکس برداری کنند وی شخصاً بمن گفت که در انستیتوت ما تا کنون ۴۲ هزار نسخه فوتوکاپی قرآن مجید وجود دارد و کامقیا بله و مقایسه در جریان است .

در دوران جنگ دوم جهانی عمارت انستیتوت در اتریشمباران امریکائی ها کاملاً نابود شد ولی قبل از بمباران دریک را پور غیر رسمی که از طرف انستیتوت مذکور منتشر شده چنین آمده بود که هر چند کامقیا به کاملاً به پاریس نرسیده است ولی از مقایسه ای که تا کنون صورت گرفته بر می آید که میان نسخه های قرآن مجید فقط بعضی اشتباهات در کتابت به چشم می رسد که اشتباهات بسیار است ولی چنین اشتباهات در نسخه وجود دارد ولی نسخ دیگر موجود نیست مثلاً در نسخه ای در بمسج - الله الرحمن الرحیم ، الرحمن از تحریر مانده است در چنین حالات اشتباهات کاملاً آشکار است ولی (اختلاف روایت) در میان هیچ کدام از نسخه های قرآن دیده نشده است .

این بود مختصری درباره تاریخ کتابی که خود خداوند (ج) درباره اش می فرماید " تحسن نزلنا اندکروا ناله لحاظون " ما خود این کتاب را نازل کرده ایم و خود حافظ آن هستیم .

د کمونیزم

پیدا یښت

ترجمه: سلطان محمود "صلاح"

له روسیې نه د باندې ځینې کمونیستي حرکتونه:

صیونیزم پدې خاطر چې کمونیستي فکر او فلسفه یوه عالمي فلسفه او فکر دی هندی را منځته کړ، نوله همدې امله پریږودا نولازمه شوه چې ددې فکر دخپرولو لپاره په خپل ټول توان سره هلې ځلې وکړي، اوددې هدف د تحقق وسیلې ددوی مفکرین مشران اود نړۍ په زیاتو هیوادونو کې د اشتراکي فکر درلودونکو د لو جوړول ووترڅو د همدوی پسه کومک دغه ډلگۍ انقلابونه راوړلي.

له روسیې نه ما سوا ځینې نور انقلابونه هم د یهودو تر لاس لاندې اجرا بڼه پلاس ترسره شويدي، له دې ډول انقلابونو نه د (صیونیزم او کمونیزم) نومی کتاب امریکي مؤلف "فرانکل" "بریتون" دا لاندې انقلابونه ذکر کړيدي.

د روزا لوکسمبورگ انقلاب (۲):

المان لمرنی هیوادو چې له روسیې وروسته ئې کمونیستي انقلاب وپېژاند، هغه ایما نی حکومت کوم چې په (۱۹۱۷) کال کې ئې له بلشویکۍ انقلاب سره مرسته وکړه دریل گا دی په پټه و تنډل شوی کوټه کې ئې لینن روسیې ته ورساوه په کال (۱۹۱۸) کې پخپله د کمونیستي انقلاب شا هدشو.

المانی انقلاب له روسیې انقلاب سره په ځواکونو کې ورته والی درلود، کله چې په (۱۹۱۸) کال لمرنی نړیوال جنگ د شدت آخری درجې ته ورسید او د المانیا نوانسانۍ تلفات هم له حده تیر شول نوپه المان کې د یهودو تر سلطې لاندې اشتراکي ډیموکراټي کوته دخپل سلف (بلشویکي گوند) په شان د ملت په مینځ کې ناامیدی خپره کړه او په همدې علت د دریمې بحري قوا له خوا په کپسل میناء (بندرگاه) کې پاڅون وشو، ورپسې ډیموکراټانو شورا وڅوړچوړکړ او د همدې میاشتی په نهمه قیصر دوهم غلبوم له خپل تخت نه تنازل وکړ او اشتراکي ډیموکراټیا نیووا اشتراکي جمهوریت

اعلان کړوړپسې دوه ورځې وروسته (د ۱۹۱۸) کال د نومبر ۱۱ له حلغا ووسره دا ورېند موافقه اعلان شوه او همدا داسې پېښه وه چې المانی ملت ئې د تل لپاره دیهودو پر ضد راوپاړاوه، او په پای کې دا دOLF هتله رپه پاڅون منجه شوه اوبیا وائی: المانی لښکري لاتیټ شوی نه دی چې ډیموکراټیک اشتراکي گوند ډیر و متعصبوا فراودورزا او کممبورگ ترمشری لاندې په روسیه کې د بلشویکیانو په شان د انقلاب در او ستلو لپاره طرحې جوړې کړې همدا وه چې د (۱۹۱۹) کال د جنوري په میاشت کې دروزا لوکسمبورگ د گوند نه د سبارتا کوس ډلۍ یو خونړی پاڅون وکړ ترڅو د حکومت تخته چپه کړي، او سمدلاسه دروس له خوا دخپل سفیر جونیه پسه لاس مالی کومک ورته را ولېږل شو، مگر دا انقلاب ناکام شو او مشر (لوکسمبورگ) او کارل لا یښخت —

ئې هم ونیول شول او وروسته د المانی لښکر ضابطو نوله خوا اعدام شول، ورپسې بین المللی انترناسیونالیزم ۱۱ د المان د کمونیست گوند دمشری له پاره یهودی کارل راویک واستاوه، منډم هم د حزب قیادت واخیست ترڅو (۱۹۲۴) کال ورڅخه یهودی روټ فیشر تسلیم کړ.

د لیلان کون انقلاب: (۳)

له لمری نړیوالې جگړې نه وروسته کمونیستي انقلاب (هنکری) ته ورسید، هلته یهودی بیلالکون (کوهین) په (۱۹۱۹) کال کې کمونیستي انقلاب رهبری او په نتیجه کې ئې په ملک کې کمونیستي حکومت اعلان کړ هم دغه بیلالکون پسه روسیه کې هم په کمونیستي انقلاب کې گډون کړی و، خو کله چې اوربندا اعلان شونوموړی له خپل حزب (یهودی انقلابیون) سره په جلی پاسپورتو نومجارسټان ته لاړل او هلته ئې (سره خبرونه) په نامه یوه جریده خپره کړه، ډیر وخت لانه و تیر شوی چې دمجارسټان دیکتا توشو، او شروع ئې

اپيغام شفق

له فديس نه تر بيا بري جوماته

نړيوال ټيکيلاک له څوپيريو هلوځلو نه، همداوساوس پوه شوی دی چې د عموروځي يی نوري لنډی دی او تردی وروسته نورشی کولای پراسکیرلېو او مظلومو پرگنوباندی دوسپنی ژړنښدی وگرځوي. ټيکيلاک يا استعمارپه هره بڼه چې وی طبیعي عادت يی دادی چې پر نړی حکومت وکړي، طبیعي زيرمی او شتمنی يی په خپله ترستونی تيری کړي، او دکوم خندا و تدام په صورت کې د تنليو اوبی اسروانسانانووينی تویی کړي، پر خلکوباندی د ژوند ډگر تنگ کړي، ترڅو بيا داسی پوه زمينه ځانته برابره کړي چې هر چيرته منلی شوی حاکم او باداروی، خو په استعمارچيانوکی هغه خورا ډير خطرناک او بشري نړی نه د آفت حيثيت لري چې خپل استعماري فکر ديوې علمي او طبیعي فارمولی په توگه پرخلکو منی (يعنی خلک قانع کوی چي زه له هر چا نه یريم، تاسی بايد زما فکر او باداری ومنی، البته په هر قيمت چي وی) - دا استعماري

قوت دکمونيزم مفکوره او گرځوونکی يی دروسی ناوولی حاکمان او شاهنشاهان دی چي له ۱۹۱۷ م کال نه يی راپدی خوا، د دقيقو احصائوله مخی دنړدی سلو ۱۰۰ ملیونوی اسروانسانانووينی تویی کړی، هيوادونه يی وران کړ او په شرقی اروپاکی يی هغه څه حاکونه ښودلی چي تاريخ يی ساری اونظيرشی ښودلای په ۱۹۶۸ م کال کې دويچک دچکوسلواکیي ملی مشر ډيري هلی ځلی وکړي چې خپل هيواد د ډير ديوله تسلط نه آزاد کړي، خودا ټولی هلی ځلی هغه وخت له تاناکامی - مخامخ شوی چي دکمونيزم سري لیکري ددوی پر هيواد (چکوسلواکیا) باندی پوځی يرغل وکړ، اودمقامت هر ډول ځواک يی وتکاوه.

په ۱۹۴۵ م کال کې چي ددويمې نړيوالې جگړی پای وه المان په دوو برخو ووېشل شو (لويديځ او ختيځ المان) د المان لويديځه برخه هم ورسره دا استعاريه کومي کی مړی شوه او اوسيدونکی يی ديوه فولادی ديوال په کلا بندی اومحاصره

کی راغلل، همدارنکه پولينډ هنکري اونور کوچنی اروپایي هيوادونه يو په بل پسې دسره استعمار ترزغ لاندی راغلل. خودشلمی پيري پدا تمه لسيزه کی دسره استعمارچوکیا سودا خوب وليده چې داځل برسیره پر مينځنی آسيا چې اکثره هيوادونه يی ددوی په ناولولامونوتس ونس شوی دی پر افغانستان باندی ديرغل له لاری پرتهوله آسيا خپته واچوی خو ددوی خوب تعبير دافغانستان پتمن مو، من ولس او بریما ليمجا هدينو دوی نه، ددوی په نړيوال دسروايی او شکست کی تعبيرکړ او داسی گوزارونه يی ورکړل چي د تيرو خوښوونو تعبير يی هم ورته له يادوه گټه. دافغان ولس د شاندارواو برتمينو بريوله امله چې په معاصر تاريخ کې يی ساری نه ليدل کېږي، په نړی کې عموماً او په ټيکيل شوېرا خو یرگونوکی چي دکمونيزم داستبداد او اجفاف په سروېټوکی سنی کيدل خصوصاً بيا په هغه وخت کې چي دسره استعمار ناوولی، شرميدلی اوما تي خوړلی پوځونه له افغانستان څخه تينښتی

وگره دېلشويکي انقلاب لاره يې پل په پل تعقيب کړه
پداسي حال کې چې دروسي حکومت يې شمېره
مالي مرسته، او د يهودي کمونيستي افرادو يې
درېنه ملاتړ ورسره و. ... او څرنگه چې دهيواد
صنعتي او زراعتي ټول موارد کمونيستانو په
لاس کې ونيول، نو په ټارونو کې سختو لوبو راغله، اولدې
نه پرته د بېلاکون سقوط لپاره له يهودا نوسره
د دهغه ناوگينه هم کا وي و. د (۱۹۱۹ کال) نوي
رحما (دليل) (دور: د سوتو کرکا ه ما ص ۵۸۷) دغه
په عجيب ډول سره د لاندې تفرېره ترڅ کې بيان
کړې دي:

"په نوي نظام کې د يهودو سره نفرت د کمزوري
مهم او اساسي ټکي دي. په اطراب (کليوا و بانو)
خې دا احساس تيت شو چې گویا دا انقلاب د سلطې
سيولولېا روه يهودي حرکت و، او د بېرته دا خبره
او زبدل کيده: که چيرې د يهودا پست بهر دورې شي
سود هوا دخلت به نه شي، د بېلاکون د حکومت
زېا نه پر خدله يهودا نوڅه مشکله وه، او حاس -
اداري پوستونه هم له يهودا نوسره وو، کمونيستانو
په لمر يوکي له هغه شرا کېو نوسره کوم چې زبا
منعجب نه وو او حتی هغه چې په نورو هيوادو کې له
کارکړي حزب او تجارتي اتحاديو سره يې ورته
والې درلود، نو ه لاره نيولې وه خو بېلاکون له
هغوی هېڅوک هم د همکارا و مرستندوي په حيث
ونه نيول بلکه سوچه يهودي بېروکراسي ئې قايمه
کړه.

له درې مياشتې، وېنې توپيدنې، مرکه غلاو
غصب نه وروسته بېلاکون سقوط وکړ، او د عصبي
امراضو يې سڅاڅنې نه ولېږل شو، خو وروسته
کله چې آزاد شورويي تېلار او هلته دروسي په
جنوب کې ئې د سره تروريزم (تشيکا) ادارې په
لاس کې ونيوه.

يهود د ستالين په وخت کې:

د بېرو خلکو او وکتا بنو ټولې اوليکلي چي
ستالين په روسيه کې د يهودو پر مشرانو ظلمونه
کړي هغوی ئې له مهمو احساساتو سره توڅوڅه
لري کړي، لنډه دا چې داسي روايات هم شته چې
وايي کوي ستالين د يهودو سرخست دېمن و، خو
دا هم بايد وويل شي چې ځيني روايتونه داسي
دي چې وائي ستالين پخپله يهودي و، پداسي
حال کې چې ځيني نور دا قول نفی کوي، په هر
ترتيب سره لدې ټولو خبرو چې کمونيستي يهودانو

په وړاندې د ستالين د دريځ په هکله ويل شوي ده
په وخت کې د قدرت کلې د يهودا نو په لاس کې وه
پدې هکله "ميخو نيزم او کمونييزم" نومي کتاب
مؤلف فرانک ل. بریتون د "ستالين ماضي"
تر عنوان لاندې ليکلي: "ځيني خلک خيال کوي چې
ستالين پخپله يهودي و، خو مشهور حقائيق
دا خبره ردوي، ستالين چې اصلي نوم ئې (جوز-
يف فيسا ريونوفتش د جوگشفي) دی په ۱۸۷۹ کال
د جورجيا ايالت په غوري نومي غرنۍ کلي کې
زېږېدلی دی.

پلار ئې "فيسا ريون د جوگشفي" دديدو ليلو
نه منطقه کې بزگرو د مورو م ئې (ايکا ترينا
گيلا تبه) نیکونه ئې د کمباريولي دکلي
مزدوران وو.

ستالين لمړی ځل له (ايکا ترينا سفا ندسته
سره واده وکړ، له هغې نه ئې يوزوی د (بعقوب
د جوگشفي) پدنا مه پيدا شو، زوی ئې د يرغبي و
نودا و سپنوپه او رگا ډوکي ئې د برقي ميخانيک
دنده ونيوه ترڅو چې پلار يې دروسي ستر
دکتا توشو.

دوه مېنه ئې (نا ديا اليلويدگا) وه، لدې نه
ئې (فاسلي) بومي زوی پيدا شو، او نوموړی د
سري هوا په سلاح کې جنرال شو، د ستالين لور
(سفتلانا) هم له همدې ښځې نه وه، سفتلانا لمړی
ځل لداسي يوه سري سره واده وکړ چې هویت يې
معلوم ندي، او نه دا معلومه ده چې څه وخت او په
کوم ځای کې دا واده ترسره شو، او داسي بيا څه
شو؟ دا ټول خاص او پټ حکومتی رازونه وو، خو
دوهم مېرمنې مشهور او پېژندل شوي د هغه يهودي
ميخائيل (کاگا نوشت) (لارکا گا نوشت) زوی د
سياسي دفتر غړی و، حتمي ده چې دا په روسيه
کې داوسنی لارکا گا نوشت په رول او حيثيت
با ندي اغېزه لري، ځکه هغه سري چې خوړئ د
ستالين ښځه او زوی ئې ستالين دلور مېرمن وي
حتما به د مهم رول او حيثيت درلودونکی وي، نو
اوس به ئې ښودو او شرا له کومه شروع او چيرته
ختمېږي؟

(کاگا نوشت) نه يوازې دا چې
د سياسي دفتر غړی و، بلکه هغه د ستالين زوم
هم و، په دې سربېره هغه د ستالين مشرانو راجاوسون
هم و، نو هغه ډله کومه چې له ستالين، مولوتوف
او کاگا نوشت څخه مشکله وه روسيه يې رهبري
کوله، په حقيقت کې همدا يهودي ډله لکه مخکې

دلین زینوفیف کا تنفیذ و تروٹسکی دلسی
غوندى وه .

امین داجو زاپخیل کتایب کسی : دستالین دژوند په
هکله لیکلی : دستالین انا دمور له طرفه یهودی
وه ، همدا راز په روسی عالی مجلس کی دځل سوړو
مهمو پوستوا وندان : دجلسا نورئیس شفرنگ
سکرتر جورج رکن ، درئیس مرستیال کرتستایین
اوافاز هم یهودان وه .

دیویدیت او کمونیزم دیوالی اوپا ورته
والی بل دلیل داوسپنیزی پردی یاداسپنیز
دیوال دیکتا توری تر عنوان لاندی " صیهونیزم
او کمونیزم " نومی کتاب مؤلف لیکنده هله
چی نوموړی له روسی نه بهر د کمونیستی هیوادو
څخه خبری کوی :

یهودان په روسیه کی دننه او بهر په روسیه پوری
تړلوهیوادوکی د حکومت مهمی وظیفی په لاس کی
لری ، اوددی خبری د اثبات په دلیل دیهودانو
پر محبت مشهورا مریکا شی (دجون گونز) پخپل
کتاب (داوسپنیز دیوال شاته) کی لیکنده ،
نوموړی هله دا په ډاگه کوی چی په هنگری ، بولو-
تیا ، رومانی او چکوسلواکیا ټولوبا ندی یهودان
حکومت کوی ، امریکی (کونز) دخپل کتاب په
(۴۰) مخ اولسمه فقره کی لیکلی :

" یهودان په دیرو حکومتونو کی دهمرول در
لودونکی دی ، که چیرته دځینی اطرافوله غوسه
نه بهریدای نو نومونه به می شی یا دکری وو ، دری
واره هغه مسکوبیین چی هنگری رهبری کوی یهودان
دی .

همدا راز پر بولونیایا ندی حاکمان هم یهودان
دی ، او په رومانیایا هم یهودی پنځه " انابا وکر " .
حکومت کوی نوموړی درومانی د کمونیست حزب
عمومی منشی ده
مجارستان (هنگری) :

دری گوشتی مسکوبیین چی گونز پخپل کتاب کی
ورته اشاره کوی یهودان دی اودهغوی نومونه دادی

ماساس راکوزی (روزنگرانز) وایرنوجیرو
(سجر) اولطان ماس .

دهنگری نجیب داسی ووچی دیهودوله خواپه
سپل شو دووینیوهونکو کمونستی دیکتا توریو
وازمویل شی ، لمړی دیبلاکون دیکتا توری وه ،
حوکله چی دهنه نظام مات شو بیلکون له خپلو
دیرو یهودی وطندارانو سره روسی ته وتښتیدل
اولدی جملی نه ماتیاس راکوزی او ایرنوجیرو

هم وو ، په کال (۱۹۴۵) کی چی کله کمونیستانو
هنگری ونیوله ، راکوزی دملک مطلق العناننه
دیکتا تورا ووریسی (ایرنوجیرو او زولکان) ددولت
دوهم اودیرم سړی وټاکل شول .

راکوزی دستالین ملگری و لسن شی هم بیژا-
نده ، دیبلاکون په وخت کی شی دا جملی محمولاتو
سما بندکی په غاړه درلوده ، او همدا ډول نوموړی
په سربال کمونیزم باندی حاکمی بیروکراسی
سمونی غړی همدی .

سره لدی چی هر بهرنی ژورنالست او هر
خبری آژانس پدی حقیقت پته خبردی اوداوسپنیز-
دیوال په دندکی رهبران هم پته پیزی ، خوبیا
هم خبردی دی خواهه یخ اشاری نه کوی ، او پدی
سرگی پتوی چی هغوی یهودان دی ، او که کومس
خبردی ددی جراءت وکړا ووئی ویل چی کمونیستی
مبادی یهودی سبه دی ، نوله هر ډول اعلان نه دی
ځان محروم وگنی اود تعصب او تشدید په قضا رکی
حساب .

بولونیایا :

بولونیایا هم په بدبختی او بدحالی کی لسه
(هنگری) سکه مته وه ، هغه کسان چی پر بولونیایا
نی حکومت کولو د گونز له قوله یهودان وواو-
نوموړی دادی : مینسک ، وکر ، پیترفسکی
مودزلفسکی او برمان ، دری لمړنی شی د
وزارنوجو کی لری او برمان دوزارت وکیل
(سرپرست) دی خو سرله دی هم هغه دیبولونیایا منسل
شوی رهبردی .

برمان په فرسویا کی له کتو (کیتو) د
اوسیدو هغه ځایونو ته واځی چی خاص دیهودانو
لپاره په بیا رونیو کی د اصلی اوسیدونکو نه بیل
جوړکړی شوی (څه ووت او په روسیه کی یی ژوند
کولو او کله چی روسانو بولونیایا ونیوه نو برمان
شی ورپا ندی دیکتا توروټاکه ، هغه دا مکان تر
حده کوشن کا وه چی کاروبه پدیری تر شا وکړی ، او
داهم پدی خاطر تر څو کولای شی خپل کمونیستی
یهودیت پکرای شی .

داوسپنیز دیوال د کمونیستی پلاک په دندنه کی
له روسی وروسته دوهمه لویه بیروکراسی په بولو-
نیایا کی حاکمیت لری ، سرله دی چی دیهودانو
شمیر هله (په کمونیستی پلاک کی) له ۳ % نه
ریات ندی خو په حقیقت کی ټول مهم کارونه او
وظیفی ددوی په لاس کی دی ، او په کار دده چی پدی
حقا یقوسره دهر شکمن شک ورک شی هغه چی په دی

د مسلمان د وژلو جریمه

★ د عمد قتل د کفاري په باب د علماوو نظر:

امام شافعي او امام مالک رضي الله تعالى عنهما داسې نظر لري چې: د عمد قتل مرتکب هم ديت ورکوي، کټ مټ هماغسې چې په خطا قتل کي کفار ه شته او د عمد قتل کفار ه د يومريي له آزادولو څخه عبارت دي او که چيرې مريي يي ونه موند نو دوه مياشتي پرله پسې روژه دي ونيسي. امام شافعي ويلي دي: کله چې په خطا قتل کي کفار ه شته نو په قتل عمد کي خوشته چې شته.

او امام شافعي د واثله بن الاسقع په حديث باندې استدلال کوي چې هغه ويلي دي: د بني سليم له قبيلې څخه يوه دله خلک رسول الله (صلي) ته راغلل او ويي ويل: زموږ له يارانو څخه يوتن د عمد قتل په وجه د دوزخ د اور مستحق وگرځيد، رسول الله (صلي)

وفرمايل: يو مريي دي آزاد کړي چې د هغه د هرغړي د آزادي په بدل کي خپل هريوغړي د دوزخ له اور څخه آزادوي.

او امام شافعي د عمد قتل د کفاري د نه يادښت په باره کي چې په قرآن کريم کي يادونه تري نه ده شوي، وايي چې دا کفار ه ځکه په قرآن کريم کي نه ده ياده شوي چې د نص له دلالت نه په اولي طريقې سره معلومېږي.

ځيني علماوو ويلي دي چې که چيري د عمد قتل مرتکب قصاص هم شي، بياهم د ده په مال کي د مقتول د قتل کفار ه واجب گرځي، همدارنگه څوک چې په خپله ځان وژني (انتحار) کوي کفار ه پري لاسميږي او دا کفار ه د ده له مال څخه اخيستل کيږي. (القرطبي ۳۳۱/۵).

د علماوو جمهور ويلي دي چې په عمد قتل کي کفار ه نشته او دا د امام ابوحنيفه او امام احمد

کي شک کوي او بيا انکار ورڅخه شوی چې کمونيزم د يهودو طرحه ده، او د نړيوال کمونيزم شا تـــــــه نړيوال يهوديت ولاړ دی، پداسي حال کي چي کمونيست يهودان هم په داگه لده نه انکار نه کوي، خو په پته کي په هر هغه کس او چي دغه حقيقت خلکو ته څرگندوي له کيڼي او عقدي نه ډکي حمله کوي .

رومانيا: پدې کي څه ؟

څه دليل او شا هده ضرورت نشته چي ووايودرمانيا لومړنۍ رهبره (انابا وکر) يهوده وه ځکه هر چا چي نوم او ريډلي نوپيژندلي شي هم ده . انابا وکر په يوڅارست کي له يهودي موراويلار نه زيږيدلي ده ، پلار شي قصاب وواواوس له خپلي پوي خور سره په اسراييلو کي ژوند کوي... او دا " انابا وکر " اوس (د کمونيزم) وهيو نيزم نومي کتاب دتاليف په وخت کي (د کمونيستي نړۍ مشهور او قوي شخصيت حسابيږي .

يوگوسلاويا :

د کمونيستي بلاک (اوسپنيز ديوال) په دننه کي مارشال تيتو بوازيڼي دکنا توردي چي يهودي نه شته دی . او همدا علت دی چي دکرملين په

مخ کي دريدلي وه خوتيتوکه خپله يهودي نه وه خوديهودي (موسي بيجا ده) شاگردو گونزو شي چي (موسي بيجا ده) دتيتو معلم وه ، او تيتو خپله ټوله پوهه ، علم ، نظم او مباني له همدڅخه اخيستي دي . چکوسلواکيا :

د چکوسلواکيا دکمونيستي گوندعمومي منشي د گونر له قوله يهودي دی نوم شي رودلف سلاوسکي وه ، هغه دکمونيستا نوله خوا وروسته له هغه چي ملک شي ونیولودملک واکداروټاکل شو ، دا ځکه چي کمونيستا نوهرځای چي نيولي بيا شي وربا ندي يودیکتا تورمقررکړيدی . داوکراينا دیکتا تورهم يهودي (مانولسکي) (۴) وه .

(۱) لمړی چاپ ۱۹۵۴ کال د شېط مياشت - عربي ترجمه نهاد عيسی .

(۲) د بنوموري مصدر ۱۰۵ - ۱۰۷ مخ .

(۳) صهيونيزم او کمونيزم - ۱۰۸ - ۱۱۰ .

(۴) د کمونيزم حقيقت ص - ۱۷۴ .

★ ددري وارو ونو جزا:

اولاً - د عمد قتل جزا: د دي ټول قتل جزامونځ کي څيړلي.

ثانياً - د شبه عمد قتل جزا: په دي کي قصاص شته؛ مگر غليظ ديت (چي څيړنه يي مخ کي تيره شوه) شته لکه چي د ابي داود په سنن کي له عبدالله بن عمر رضي الله تعالى عنهما څخه روايت شوي دي چي رسول الله (صلى) وفرمايل:

(الا ان دية الخطا شبه العمد ماكان بالسوط والعصا مائة من الابل منها اربعون في بطونها اولادها).

(يعني څيړدار اوسي چي ديت د شبه عمد قتل د قمچيني يا امسا په وسيله واقع شوي وي سل اوسان دي په داسي حال کي چي د څلويښتو اوشانو په نس کي بچي وي. او په صحيحين کي راغلي دي چي ابوهريره رضي الله عنه وفرمايل: (د ابوهديل نه قبيلي څخه دوي ښځي سره په جنگ شول او له دي دور تنو څخه يوه تن هغه بل يي په تيگ ووهل او هغه ښځه يي له هغه ماشوم سره چي په نس کي يي ومړه کړه، بيا داسي حکم وشو چي د (جين) ديت يي د يو مريي يا وينزي ازادول دي او د ښځي د ديت په ورکولو باندي د قاتلي ښځي - قبيله مکلفه شوه).

له دي ځايه معلوميږي چي د شبه عمد قتل د ديت وجوب لکه خطا قتل د قاتل پرقبيلي باندي دی.

ثالثاً - د خطا قتل جزا:

۱- د ديت وجوب دا خمس (خمس، خمس) په بڼه کي: لکه چي احمد او اصحاب سنن له ابن مسعود رضي الله عنه څخه روايت کړي چي هغه وويل: د رسول الله (صلى) د خطا قتل په ديت کي د شل بنت مخاض شل بني مخاض چي نروي، شل بنت لبون، شل جذعي او شل حقو- په ورکولو امر وفرمايل).

او فقهاوو پردي اتفاق کړي دي چي په خطا قتل کي کفار د قاتل پرقبيلي باندي لازميږي - او په دي مسالي باندي اجماع شوي دي.

۲- د کفاري وجوب: کفار د يو مؤمن مريي له ازادولو څخه عبارت دي؛ البته ايمان په کي شرط دي، فرق نه کا چي دا غلام نارينه وي او که ښځه وي، وړوکي وي يا لوي او که چاونه موند نو ښايي چي دوي مياشتي پرله پسي روژه ونيسي.

رضي الله تعالى عنهما، رايه هم ده او د هغوي دليل دا دي چي کفاري په عبادت کي شميرل کيږي او په عباداتو کي قياس ځاي نلري، نو بناپردي قاعدي سره، په عمد قتل کي کفار نه شته، ځکه چه شرعي نصوص يوازي په خطا قتل کي کفار واجب کړي او په عمد قتل کي داسي نص نه شته او د پورتنني قاعدي له مخي په خطا قتل باندي نه قياس کيږي.

★ د هغي دلي کفار چي يوتن يي په خطايي

سره ولي وي:

څلور واړو امامانو په دي کي اتفاق کړي دي چي که چيري يوه دله خلک په خطا سره د چا د وژلو مرتکب کيږي نو د دي ډلي پرهريوتن باندي واجبيري چي يوتن مريي آزاد کاندي او يا دوي مياشتي پرله پسي روژه ونيسي او په دي دوو مياشتي که ورته اجازه نشته چي په روژه کي ناغه راولي، مگر د حيض، نفاس او بيماري په حالاتو کي؛ ځکه چي په داسي حالاتو کي روژه نه نيول د پرله پسي والي د ناغي لامل نه گرځي؛ مگر امام ابوحنيفه ويلي دي چي بيماري دا سلسله پريکوي: او بيمارته ښايي چي له ښه کيدونه وروسته روژه له سره ونيسي او د سفر په باب ټول پردي متفق دي چي د روژي لري پري کوي او د روژي پريښودل په کي سبي نه دي او که يي داسي وکړو، روژه دي له سره پيل کړي. (القرطبي ج ۵/۲۲۸) (زاد المسيرتاليف ابن الجوزي ج ۲/۹۲).

★ د وني يا قتل دري ډولونه:

قتل په دري ډوله دي:

۱- عمد قتل

۲- خطا قتل

۳- د عمد قتل شبه

اول - عمد قتل: هغه د يو انسان د وهلون عبارت دي چي د وژلو په نيت وي په تيگه وي که په وسپنه يا په لرکي باندي.

۲- د عمد قتل شبه: هغه دي چي مقصد په کي وهل وي نه وژل، مثلاً په داسي يوه آله باندي وهل شي چي عادتاً د هغه په وسيله قتل نه واقع کيږي، لکه لرکي يا وړکي تيگه.

۳- خطا قتل: هغه دي چي وهل او وژل دواړه په کي نه وي مقصود شوي.

روزنه لکبره و نيار لنډيزه اقبال

اقبال و شعراى متمدنوف : لويستنده : وحيد "مژده"

قسمت اول :

شاعرنه مدامدا رشرق علامه اقبال لاهورى راميتوان يکى ازا حياگران اقليم قبله در قرن حاضر بشمار آورد. اندیشه وى نه تنها در تاسيس کشورپاکستان و بعد از آن تاشيى عميق از خود برجا گذاشت بلکه در کشورهاى ديگراسلامى از جمله درايران نيز اندیشه اقبال در تحول و تحريك افکار موثر افتاد. داکترعلى شريعتى نويسنده و متفکر معروف ايرانى تا حد زيادى متاثر از اندیشه اقبال بود.

نواى من به عجم تشکهن افروخت

عرب ز نغمه شوقم هتوزبى خبر است

چي په دى مساله كي اجماع صورت نيولي دي (المنتقى ۱۱۶/۷).

علامه کاشاني په بدائع الصنائع كي ويلي دي چي (كه چيري يو جماعت د يوتن د وژلو مرتكب شي نو دا ټول د قصاص له مخي پرهمدي يوتن باندي وژل كيږي، بيايي دا قول تفسيركړي او ويلي يي دي كله چي يوه دله خلك د يو تن د وژلو اقدام وكړي او ويي وژني، حق دا دي چي ټول

بايد قصاص شي يعني د هغه يوه سړي د وژلو په بدل كي وژل شي، ځكه داسي وژنه يا قتل د عادت له مخي له مرستي او تعاون نه پرته نه دي متصور، كه چيري په دغسي قتل كي ټول شريكان ونه وژل شي د قصاص وړ به وتړل شي، ځكه هرڅوك چي د يو چا د وژلو مرتكب شي - يو تن به له ځان سره په دي جرم كي شريك وښيي ترڅو په دي توگه له قصاص نه ځان بچ كړي - نو په دي صورت كي د قصاص هغه هدف (حيات) چي شريعت ورته ټاكلي دي نه متحقق كيږي. (۲۳۸/۷).

★ د يوتن په بدله كي د يوه دله خلكو قصاص كول:

سعید بن المسیب له عمر رضي الله عنه څخه روايت كړي دي چي د صنعا له اوسيدونكو څخه هغه اووه تنه ووژل چي هغوي په (دله پيژه) توگه يو سړي وژلي و او ويي ويل: كه چيري د صنعا اوسيدونكي ټول د دي سړي په مرگ كي سره متحد شوي واي، البته ټول به مي وژل. باجي په المنتقى، د امام مالك موطا په څيړنه او شرحه كي ويلي دي: اما د څو تنو د وژلو په باب چي دا ټول د يو تن په وژلو كي سره شريك وي، بايد وويل شي، د دي ډلي ټول افراد چي په قتل كي شريك وي د هغه يوتن په قصاص كي وژل كيږي او دا د علماو د يو جماعت مذهب دي او دا د عمر، علي، ابن عباس او د صحابه و و رضوان الله تعالى عليهم اجمعين د يوې ډلي نظر دي او د ښارونو فقها هم په همدي نظر باندي متفق دي - او يو تن مو داسي ونه موندل چي نظريي په دي باره كي د عمر رضي الله تعالى عنه له نظر سره مخالفت ولري، نو ثابته شوه

اقبال در ابتدا بزبان اردو شعری سرود و شعروی به این زبان نیز گوی سبقت را از شعرائ معاصرش ربوده بود ولی آنگونه که اقبال خود تصریح می کند شعر برای وی وسیله برای تاءمین معشیت نبود هدفی که وی از سرودن شعر داشت پمرا تپ والا ترازان بود که در ترا زوی اندیشه آب و نان قابل پیمایش باشد .

اقبال در تبیین معانی بلندی که میخواست به اذهان دیگران القاء کند محدود به زبان اردو را بسیار تنگ یافت و به همین منظور بزبان فارسی روی آورد و پس از آن که مدتی بجائی رسید که وی را بزرگترین شاعر پارسی گوی قرن بیستم خوانند او بزرگترین شاعر پارسی گوی این قرن بود در حالیکه خود حتی ادعای شاعر بودن نیز نداشت :

درزبور عجم می گویند :

نغمه کجا و من کجا ، ساز سخن بهانه ایست

سوی قطار می کشم ناقه پی زمام را

و میگوید : " من هیچوقت خودم را شاعر تصور نکرده ام . مرا با هنر شاعری هیچ علاقه ای نیست . البته هدفهای دارم که برای بیان آنها قالب شعر را برگزیده ام و گرنه ..

نه بینی خیر از آن مرد فرودست

که بر من تهمت شعرو سخن بست

در انتخاب میان قالب و محتوی شعر اقبال به محتوی درمقایسه با قالب ارجحیت بیشتر قایل شده و به معنی شعر بیشتر توجه داشته است اگر در بعضی موارد شعرش از قیایع لفظی دور میشود در مواردی است که بین زیبایی لفظ و کمال معنی مورد دوم را برمیگزیند .

معنی آن باشد که بستاند ترا

بی نیاز از نقش گردانند ترا

اقبال شاعر متعدد را وارث پیامبران می داند و بنا بر این معیاری برای شاعر خوب و شعر خوب بدست می دهد . او نظرا قبال هر ملتی به شاعران با درد دنیا زمندا است شاعرانی که با مسئولیت وراثت پیامبران را بر روی دوش خویش احساس کنند و به بیدارگری ملت های بخواب رفته دا من همست به کمر زنند :

فطرت شاعر سرا با جستجو ست

خالق و پروردگار آرزو ست

شاعراندر سینه ملت چو دل

ملتی می شاعری انبار گل

شعر را مقصودا گردم گری است

شاعری هم وارث پیغمبری است

اقبال در بیداری نیم قاره هندو مبارزه و تلاش در جهت آزادی این سرزمین از چنگال استعمار لحظه ای از تلاش بازنماید او با شعر خویش سرودهای انسان از تسلط انسان را بر انسان ستمزده عمر خویش عرضه داشت . اقبال تنها یک شاعر نبود او محقق بزرگ و الا مقام نیز بود . اقبال در جستجوی عوامل انحطاط مسلمین به نقش شعرا و ادب توجه بسیار داشت . در حالیکه خود هم شاعر بود و هم متصوف ، تا شیرات منفی را که بعضا افکار شعرای متصوف برجا معدا ز خویش برجا نهاده است نیز از نظر دور نداشت و ثقا دانه بر آن انگشت نهاد .

موقعیکه مثنوی معروف اقبال بنام "اسرا رخودی" در سال (۱۹۱۵) میلادی منتشر شد از آنجا که در مقدمه آن اقبال "حافظ" و تاثیرات اندیشه وی بر افکار معاصرانه نقد کشیده بود — مورد انتقاد قرار گرفت. اقبال ادعا داشت که متقدین نظروی را بدرستی درک نکرده اند منظور وی از انتقاد دبر جنبه های نفسی تاثیر شعر حافظ بر معنای این معنی نیست که وی با شخص حافظ و یا با

تصوف اسلامی به مخالفت برخاسته باشد چنانچه در جواب آن نکتا ده چنین نوشت :

"بحث درباره مذهب حکما نیست بلکه جای تاء سفا اینجا ست که این مسئله عنصر غیر قابل انفکاک از ادبیات اسلامی گردیده است و مسئولیت بیشتر آن بدوش شعزای صوفی است بهترین گواه این امر ادبیات فارسی است که من هم از نظر فلسفی و هم از نظر تاریخی با بعضی از این مسایل اختلاف دارم زیرا این مسایل در حقیقت فلسفی اند ولی آنچه که بصورت عام با مسایل تصوف ارتباط می گیرد، من چگونه میتوانم با مفا صد تصوف مخالف باشم؟ آیا کسی میتواند مدعی مسلمانی باشد ولی با کسانی مخالفت کند که نمب العین و غایه و هدف آنان محبت رسول الله (ص) است و از این طریق با ذات باربعه عالی ارتباط تعلیق پیدا نموده و با عث پختگی ایمان خود و دیگران میشوند؟ اگر من با صوفیه مخالف بودم به حکایات و مقولات مثنوی استناد نمی کردم.

.... به اعتبار مقام شاعری من حافظ را دارای مرتبه نهایت بلندی دانم لیکن برای ارزیابی قدرو قیمت شاعر باید از نظرات تاثیرات اجتماعی معیارها بی موجود باشد. از نظر من معیار ردین مورد اینست که اگر شاعری در بیان خویش بیامی دارد که نهایتا "به اغراض و اهداف زندگی همدرد مددگار است آن شاعر را میتوان خوب دانست اما اگر بیام اشعارش منافی با اهداف حیات و در نهایت بسوی بی رمق ساختن و کمزور ساختن قوت زندگی میلان داشته باشد، اندیشه چنان شاعری مخصوصا از نظر اجتماعی برای ما معضرات، حالتی که خواندن اشعار خواه چه حافظ در ذهن خوانندگان خویش بوجود می آورد در شرایط کنونی برای افراد ما "که درین زمان درجهان حیات بسر می برند نهایت خطرناک است"

در نامه پتاریخ ۱۷ می ۱۹۱۹ به حافظ محمد اسلم جیرا جپوزی چنین نوشت :

"آنچه که من درباره اشعار حافظ نوشته ام مقصد آن فقط تشریح اصول ادبی اشعار وی بوده است. من کاری به زندگی فردی یا معتقدات وی ندارم اما مردم عوام این باریکی را درک نکردند. اگر هدف ادبیات این باشد که حسن و زیبائی را تشریح نمائیم، فرقی نمی کند که نتیجه مترتب بر آن مفید باشد یا مضر، در آن صورت حافظ از بهترین شعزای عالم است."

در نامه دیگری درباره ادبیات فارسی چنین اظهار عقیده می نماید :

"غلب شعزای ایران کسانی هستند که طبق تمایل طبیعی خود به فلسفه (وحدت وجود) تمایل داشتند. قبل از اسلام هم در ملت ایران این تمایل طبیعی وجود داشت اگر چه اسلام برای مدتی مانع رشد و نمو آن گردید ولی پانزدهم بمرو زمان ذوق نژادی و طبیعی ایران به نحو نیکوتر تبارز نمود و بباره دیگر به پای گذاری ادبی منجر گردید که شالوده آن به وحدت وجودها دده بود. این شعرا به سبک فوق العاده عجیب که بظا هر بسیا رد پذیر است شعرا را سلام را در گگون ساختند و بر هر فکر اسلامی پیرایه بی پوشانیدند. اگر اسلام افلاس را زشت می گوید حکیم سنانی افلاس را بهترین سعادت قرار میدهد. دین اسلام به جهت در راه خدا امر می نماید اما شعزای عجم از این شعرا اسلامی مفهوم دیگری می جویند مثلا :

غازی زیبی شهادت اندرتگ وپوست
 غافل که شهید عشق فاضل ترا ز اوست
 در روز قیامت این به او کی ماند
 این کشته دشمن است و آن کشته دوست

این رباعی از نظر هنری شعری بسیار عالی و شایستهٔ تحسین است ولی اگر عادلانه نگاه کنید در تردیدها دالاسلامی هیچ روشی دلکش تر از بیبا تر ازین نمیتوان انتخاب نمود. کمال شاعر درین است که چامی از زهرا چنان در کام دیگران فرومی ریزد که طرف مقابل گمان می کند آپ حیات بهوی نوشائیده اند آه ۱ قرن هاست که مسلمانان چنین می پندارند " و در غزلی همین معنی را در یک بیت افاده می کند.

من آن علم و فراست با پرکاهی نمی گیرم
 که با تیغ و سپریگا نه سازد مرد غازی را

انتقاد اقبال بر آن قسمت از ادبیات تصوفی که تا شیرمنفی بر تلاش انسان در جهت تسخیر طبیعت دارد به این معنی نیست که اقبال بر اعتقادات آنان یکسره به مخالفت برخاسته است بطور مثال شورا نکیزترین غزلهای اقبال با الهام از غزلهای حافظ سروده شده است مثلاً " این غزل اقبال که میگوید :

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
 ای جوانان عجم جان من و جان شما
 الهام گرفته از این بیان حافظ است که :
 ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما
 آبروی خوبی از چاه زنگدان شما
 حافظ می گوید :

اگرچه عرض هنر پیش یاری ادبی است
 زبان خموش ولیکن دهان پر از عربی است
 اقبال میگوید :

به شاخ زندگی مانمی ز تشنه لبی است
 تلاش چشمه حیوان دلیل کم طلبی است

اقبال بروزن غزلهای حافظ چندین غزل دارد در بعضی موارد نیز بیت های از حافظ را تضمین کرده گاهی اقتباس نموده و یا با تغیر لفظی در بیان خویش یکا ر گرفته است . در مورد کابل می گوید :

هزار مرتبه کابل نکوتر از دلی است
 " که آن عجوزه عروس هزار دما د است "
 مصرع دوم با کمی تغیر بییتی از غزل معروف حافظ است که :
 مچو درستی عهد از جهان سست نهاد
 که این عجوزه عروس هزار دما د است

بعلت تعلق خاطری که به حافظ وسعدی دارد و الهامی که از شاعران گرفته است می گوید :

لیکوال : نسیم حجازی،

ژباړه اولیدیز:

م - ز - شفیق

دتوري

شپي

مسافر

د تیروکتیو لنډیز:

ګرانو لوستونکو!

ناسودنا ول په تیروبرخوکی ولوستل چې د اندلس له اسلامي حکومت څخه یوازې غرناطه د مسلمانانو په واک کې پاتې ده هغې ته هم عیسوی پاچا فردینانډ په ښتافي کې لټکړې اچولې او د غرناطې د نیولو لاره لری، هغه ملکې (ازاسپلا) ته تسلی ورکوي چې زړه یو زیږی ورباندې وکړي، د فردینانډ له خبرونه معلومیږي چې د غرناطې حاکم ابو عبد الله ودهغه وزیرا بوالقاسم هم له دوی سره سولی او تسلی ته راځي شوی دی، او اوس یې نوی د (۷۰) ورځو لپاره ترمنځ دا ورسېد تړون شوی او په لنډو ورځو کې به ابو عبد الله فردینانډ ته څلور سوه تنه یرغل هم سپاري.

همدا رنگه مو لوستل چې غا نکه دخپل کاکا له میرمنې سره د بام په ښار د غرناطې د خا لوتوبه پ خپرو کوي، د کا کا میرمن یې چې کور ته ننوږي غا نکه د تیروغا ټروپه دا لان ورننوږي هغې ته د خا مدین زهره او دهغه له زوی سعید سره د پیژندګلوي ورځي ورپه یاندي، هغه ورځې ورپه یاندي چې دعا تکی پلار نصیر د مجا هدیتو تکره مشروي او بیا د نصیر جنګي کلا ته له غرناطې نه د عتبې په مایوتن د شلوتونو په مشرۍ ورمعرفي کیږي، له دغه وخت تیرو لونه وروسته عتبې خیا نت کوي او د کلا یو برخه له تنه خوا نه په باروتو الوړوي، په دغه جګړه کې دعا تکی پلار او مور دواړه شهیدان کیږي او غا نکه له هغې وروسته له خپل کاکا هاشم سره اوسی.

اوس د غرناطې دا میډترګی د موسی بن ابی غسان او حامدین زهره په لوري دی، حامدین زهره په لري غرنیو کلبو کې خلک چا دننه هڅوي او موسی بن ابی غسان له غرناطې نه کله کله د فردینانډ په لټیږو ناڅاپي برید کوي، دعا تکی کاکا په عجیبه اندېښنه کې را کیږي، دوه زامن یې د یرغل کسانو په واک کې راغلي، او هغه د غرناطې او خپلو زامنو را تلونکی ته په اندېښنه کې وي، د موسی بن ابی غسان په مشوره حامدین زهره له سمندر نه پوري غا ږي ترک او مراکش د مسلمانانو د مرستې چلو لپاره روان کیږي، سعید په دغه موده کې دهغوغا کا روپه واکه کې دی چې د غرناطې کلا بندېا رته خورا کې موادو ونور ضروریات رسوي.

يوه ورځ سعيد دعا تکی دکا کاکورته راځي وکيسه کوی چي موسی بن ابي غسان چي دغرنه طی دمسلمانانو دمقاومت وروستی مورچل کبل کیده هم شهید شو ، اودینم دهنه خالی آس غرنه طی بارترا استولسی ، سمیدیا غرنه طی ته ځي اوڅورځي څنډیږي عاتکه زیاتی ورپي انډیښنه وی ، اوهره لحظه دهنه درا تگ انتقارباي دغه پښی ټولې دعا تکی په خیال کی یوه پرېله پسي را تروندی کیږي ترڅو چي دکا کاکورته میړمن بی غوره کوی چي کورته راځي اوعا تکه ځواب ورکوی چي درغلم .
داستان تردی ځایه را رسیدلی و دانا سوادا هم دداستان پاتې برخه .

دریمه برخه

دهاشم میلمه :

دجگړي له اوریښته تر اوسه پنځه ویشتر ورځي تیسری شوی وی ، خواتکی ته ددی پنځه ویشتنورځو پیښی دیږه ویروونکی خوب په څیرو ریا دیدلی ، کله به چي ددغي خوبونو لږی وشلېده نو هغی په بی وی اونا چاری په خپل زړه کی په اواز ادا پوښتنی کولی .

آیا په دی راتلونکو پنځه څلونیټو ورځو کی په کومه داسی معجزه ښکاره شی چي زموږ نصیبه قام دمړیتوب له ذلت نه وژغورل شی ، آیا حادین زهره بونا څا په ادا پیغام راوړی چي دترکیبی ، الجزا برا وراکش نه داسلام دغا زیا نولټیگرز موږ مرستی ته راوانگل ؟

په دی پوښتنو کی په کله کله دهنه په څیره کی دپاخه عزم اوارا دی ربا وځلېده اوکله کله به دهنه زړه خوب اونا بسا وری تیارو پښی ورباندی ځینی کړی .
یوه ورځ چي لمرلوید دآسان پرلویډیڅه څنډه دلمرورانگی ورو ورو سورنګ غوره کړنا څا په هغی دهاشم دکتری لور خالدي غږواوړید :

خورجانی ! دمنورما مارا غی .
عاتکه په پیره راپورته شوه چي زینوته یی وکتل خالده په منډه دهنی خوا ته ورغله ترلاسی ونیوه او ټکته یی د انکړلوری ته بېوله .

خالدي وویل : له غنی سره یوبل میلمه هم راغلی اوچی لږوړاندی له دروازی بهر عاتکی وکتل ځای په ځای کرڅته ودریده ، وینه یی په روگونو کی ودریده وحیران یی مخامخ دستغیرسه بل تن ته کتل دهنی سپینه لنگی برسر ترلستی وه شنی شنی سترگی یی وی غوړی له سم نیما یی نه ترحدی پوری ښیدلی و او په مخ یی هم پیکه زخم ټکاریده پیره یی خړییلی و اودسرو پښتان یی په لونگی کی پټ وو ، که دهنه دبریتونوا ووروڅو پښتان سورنګی وای نویی څکه به عاتکی ویل چي داهما غه کس دی چي تصویر یی دهنه په زړه نقش دی ، سعیدا وهغه میلمه ښخ دهاشم همنا ځانی ته راغلل او ترلځنځو روسته سعید بیز ته بهر ته راووت عاتکه په منډه ورغله اوسیدته یی وویل :

سټچه ستاسره څوک راغلی ؟

دهغه نوم طلحه دی ، زه نورتری خبرنه یم خوایی چي له قرطبه نه را تښتیدلی او غرنه طی ته راغلی اوس دا بوالقاسم په دترکی دستغالی ژبی ترمان اوما ته "عمیر" لامعرفی کړ ، هغی له هاشم کاکاسره دلیدوپه وخت کی چي کله خپل

تیسرگذشت یا داوه هاشم کاکا یی سخت ترا غیزی لاندی راځي اوس نن ماته معلومه شوه چي دکوموکا نوچی دینم ته دیر غمل سپارلو پر پیکره شوی وه هغه نن سهار سیتا فی ته ولیدل شول .

عاتکه : سعیداوامین هم پکی وو ؟

زه دکلی لوری ته راتلم عمیر طلحه هم اسره ملگری کس ویل بی ابوالقاسم ټولیک هاشم کاکا ته ورکړی دی اودا دی هغه اوس لاسره راغلی .

عاتکه په فکر کی ده به شوه بیای پوښتنه وکړه :

په دی ستایا وردی چي هغه طلحه نومېږي ؟

هو ! ما خودهنه همدغه نوم اوریدلی خوته ولی پریشانه یسی ؟

- عاتکی ځواب ورکړ :

تیسری پیښی مادهرانسان په باب په شک کی غورځوی ، زه هغه بیا نوم ، هغه په همدی شکل و ، هغه ما په غنی تپسی شوبالکل په هغه ځای ددی سړی غوړم څیری شوی دی خود هغی دسراوړی وپښتان سره وو ، خودا پرېره لری اودسر وپښتان یی ما نه دی لیدلی ، که دهنه وروځی اوبریتان سور رنگ ته میلان درلودی نومابه ویل چي هغی کا مخا خپل نوم بدل کړی دی .

سعید وویل :

عاتکی ! تها بد دومره په تشویش کی ونه لوړی ستا دپلارقاتل ستاکورته دراتگ جرئت نشی کولی ، کیدای شی دبرکسان کټ منډ په پوهول اوپوه ځای زخمی وی .

عاتکی وویل : زه پښتیا هم نکمنه یم ، زه فکرکوم چي هغی خپله څیره بدله کړی وی اودخپلو وپښتان نورنګ یی اړولی وی .

سلمی دماسخن ترلما څه پوری دهاشم دراتگ انتظار کاوه بیای یی یوی نوکری ته وویل : اوس ټای هغه را نشی نومیلته ته ډوډی واستوه ، لږ وروسته نوکره راغله وی وویل : با دارا غی ښخ همنا ځانی ته ولاړویل یی زه بیا وروسته ډوډی خورم اوعا تکه زله ځایه چکه شوه سلمی ته یی وویل ترورجانی زه ځم ، ماته خوب راځي .

- دومره وختی ؟

- ترورجانی زما طبیعت دپرخواب دی له لمانه وروسته سمستی ویده کیږم په دی کی خالدي له بلی کوتی نه غږوکر راځه تاماته دی دکیسی وده کړی وه ، زه له تاسره ویده یم
لږ وروسته عاتکه هغی درځی ته لڼده په ادا تاسه وه چي لاندی په همنا ځای دکی دهنی کاکال میلمه سره ناست و او خبری یی کولی عاتکی کرا غوږوښیو .

ته مجبور شول په نړۍ کسۍ د کمونیزم پر ضد پرله پسې خوځښتونه په لاره ولويدل، په پوليتونکي چې د کمونيزم د بلاک سياسي اردوگاه وه د ددو د ملاتړ کونډله خوا کمونيزم تاروماړشو، په شرقي المان کې دخلکو د غضب عميان د کمونيزم د تياره ديوا لونه درې وړۍ کړل په چکوسلاواکيا کې دوکې بزوځواکونو د پرله پسې پټيکار او مقاومت په نتيجه کې کمونست گوند مجبور شو چې خلکو ته تسليم شي او ولسه پر مخکه کېدې، همدا رنگه په خپله روسي کې دننارا ميوا و کمونست ضد غورځنگونو يو ستر څپا نډه بهر را روان دی، گویا د افغانستان د چا د دکتورين و چې د کمونيزم کبله يې د مخکې له مخ نه ټوله کړه او که خندا ي غوښتي وي ددی پيری تر پايته پوری به په روسيه او چين کې د کمونيزم نوم او تېان پاتې نشي ...

د افغانستان د جهل د پروسې شرقي کمونستي بلاک ته داسې گوزارونه ورکړل چې د تاريخ په دی حساس موړکي دهغه غربي انډيوالان ترې بې تيا و نه نشي پاتي کيدلای، د کمونيزم غربي انډيوالان چې په واقع کې ټول يې کفري ملت دی او ټول له يوه او په خورته خړوب کېږي او ټول د اسلام دنجات بخښونکي دين په وړاندې يو مو قف او دريځ لري هم لهدی ويری نه چې سباده د رسوايي اوما تي ورځي هم رارسيدونکي دي، او غربي پني هويته ديموکراسي هم دخلکو د وژونکي او ځپونکي ضريوتر حملو لاندې راځي، نو ددی حتمي راتلونکي ماتې او شکست دمخ نيوی لپاره يې، درې پخي ما نوری په نظر کې وينولی چې په دی ډول دی :

الف : له خپلوشيطا نيا نډيوالو

نظامي ځواکونو سره نډيوالۍ او تفاهم او داسلامي نړۍ پر ضد د کډۍ مرړۍ چارې او توپي چې په دی توک له يوه پلوه وکولای شي په نړيواده سطحه خپلې گټې خوندي کړي او له يوه پلوه دراتلونکيو پيښو او خطراتومخ نيوی وکړي او په دريمه مرتبه کې، کمزور بيا او ټکيل شو، بولمۍ ونوته خپل برلاسی او قدرت ونيی ... او په غيبر مستقيمه توگه دغوی ته د خطر سره څراغونه ځلوی ...

ب : په هر قيمت چې وي، پري نه ښودل شي چې په اسلامي ملکونو کې، اسلامي غورځنگونه د قدرت واگي په لاس کې ونيسي، چې ددی عکس العمل ژوندي ثبوت د افغانستان درېړۍ په باب د ژنيواننگينه معاهده ده، نړيوالوليدل چې تردی — معاهدې وروسته افغان مؤمن او مجاهدو لاس بې سرونه پاتې شو او هرڅه چې په هغه تړون کې وو بس ددی لپاره وو چې روسانو ته د نيښتني لار پيداي او دبدينسو رژيمونو دراتک لپاره په افغانستان کې لاره هواره کړي، او که چيری داتلومجاهدينومقاومت دوام نه وای پيداکړای، حتمي خبره وه چې زموږ قهرمان ملت يې لاس ترلی دروس مزدورا نو ته تسليم کړی وه، همدا رنگه په فلسطين کې وگوری چې نن سبا څه روان دی او نړيخوره امريکا ددی پيښواو جريبا ناتوبه وړاندې څه ډول دريځ لري؟

د ژنيواندننگينې معاهدې نه وروسته په خاصه توگه هغه وخت چې دروسانو وحشی پوځ له افغانستان څخه ووت استعماري راډيو وکانې او نورابلاغ عامه په دير شدت سره دمجاهدينوپر ضدمنفي تيليغات کوي او خپلې ټولې قواو يې دی ټکي ته متوجه کړي دي چې په هر

قيمت وي پري نږدی په افغانستان کې دمجاهدينوپه لاس اسلامي حکومت جوړشي ...

درواني مياشتي په دوران کې برسیره پردی دافغانستان پرمجاهدينونباندی ډول ډول — فشارونه او چول شول دوه تـسـازـه سياسي جريبانونه چې يو په فلسطين کې داسلامي نهضت تجربيدول او په وروستيو کې يې د "گورازون اکينو" پر ضد دنظامي پاڅون د امريکا په مستقيمي مداخلې سره ټکول وو — دانيي چې امريکا په کمين کې وي او دنړۍ په هر هواد کې چې د مسلمانانو د پيری لپاره کو مجابس پيداشي، هرې وسيلې نـسـبـلاـس اچوي چې هغه چانس له منځه يوسي، پدفيليس کې د لومړۍ ځل لپاره دريخونډوب وسلدي غوښتل چې اسلامي غورځنگ تجربيد کړي او په دويم ځل يې چې ديو پوځي جنرال لهخوا "دگورازون اکينو" د حکومت دبرخولو لپاره نظامي پاڅون وشو او دمسلمانانو لپاره هم په کې دنيښتۍ پري چانس و، د مستقيمي نظامي مداخلې په وسيله، دا پاڅون وتکاوه، او پيل په ملگرو ملتو کې د فلسطين د غوښت مسئلوه وه، او امريکا دلته هم گوټي ووهلې او ملگرو ملتوته يې اخلاز وکړ چې که چيری په ملگرو ملتو کې فلسطين دمېر په توگه رسماً پيژندل کېږي، امريکا به خپلې مرستې پردی سازمان بندې کړي .

دهندپه نيمه وچه کې ديهودانو ستر مرستيال او په سيمه کې د روسي سمندريز ژاندرم "راجيو گاندي" خپلو بادارانو په لاسه لگيا دی دمسلمانانو ستر عبادت ځايونه په (درمسال) بدلوې، او غواړي چې دمسلمانانو دايما نيا احساساتودپار ولوبه

ما ته همت راکړه چې خپل کاکاله دی گناه نه راوگرځولي
شم

وروسته هغې لومونځ وکړاوپه ژورسوچونکي ډوبه شوه ..
بهرتوري وپريښيدی او تونډیا ران پيل شو، عاتکي لــه
ځا نه سره پرېکړه وکړه چې سهار ته به دکاکا او غټه مېلــس
په باب ټول حال وایم او هغه یو ساعت له یواځ نه پرېــل
واوښته وروسته بیا په درانه خوب ویده شوه .

دعا نکي اندېښنه ودهاشم بی وسی :

عا تکه له درانه خوبه را وښه شوه، په کوټه کې تراوه تیاره
وه، هغه پیل اړخ واوښته او بیرته یی سترگی پټی کړی
خوبوویرونکی اېل یی ټول بدن ولړزاوه او راځه شوه
چا درېی په سرکړا وټولخلی وروسته هغه په حویلي کی وه، -
باران دریدلی و! هخوا دومره تیاره وه چې څوک دســه
وړاندی سترگو هیڅ نه لیدل، وروسته یی پام شوچې لــه
درواز یی کرته وهڅتکی. دا سناو تاز په لونه ټکاري هممانځنای
ته یی وکله هغه هم نشه وه پوهیده چې غټه تللی، دیمزوانو
دکوټی دروازه یی په زوره وټکوله چې یومزور دراوت هغه
زرتري وپوښتل :

کاکا چیرته تللی ؟

مزدور ځواب ورکړ: هغه چې بیگال پریده شو جعفر اغی او
راوېش یی کرهغنی خدای (ج) خبردی څه درته وویل اوبیا
هغه دواړه په تونډیا ران کی بیرته ووتل ټاپی سعید
دوی کره تللی وی نیمه شپه له هغه ځایه بیرته راغی
بیا یی میلمه وپښ کړاوله هغه سره روان شو.
عا تکه : له دروازه خلاصه کړه .

نوکر: دومره زرترا وسه هارم نه دی .

عا تکه: بی عقل کیږه مه، سهار به یی زړکوه !

نوکر: نه چیرته درومی !

عا تکه: وخت مه تیروه زردروازه خلاصه کړه .

هغه دمخا مخ ژورنا ولاړه ونيوه په ناوکی لېلېا وپه روانی
وی دهغی پټه په یوه ډبره ولگیده او بیا په اوبوکي ولویده
بیرته راوېرته شوه او په منډه یی د سعید د کور لاره ونيوه د حویلي
له بهرنی دیوال نه او اوبښه وپړاندی چې ورسیده سعید په
کوټه کی دېوی تښتی وړا ټکی دهغی ترښتوښو یی زرتروغله
اوچې ورپی خلاص کړ خو واری یی سعیده، سعیده! چینی وکړی
اوساړه شمال د تونډی څپې په څیر کوټی ته ننوته، یوسری
امح پر قبیله ناست و! اودوعا یی کوله، عا تکی دهغه څیره نه
لیده، سری زر زردوعا خلاصه کړه مخ یی راوگرځاوه خو هغه
سعیده نه وه .

عا تکه لېروارخطا غوندي شوه وی ویل : ته څوک یی اوسید
چیرته تللی ؟

نا آشناسی چې له جا مونه یی ټکاره وه چې کوم عا دی سړی
نه دی په دا دمنده لهجه وویل : سعید شته چیرته په کوم مهم
کار پسې وتلی .

له لېلېا پروېو پښتو اوځوا بونونه وروسته عا تکه وپوهیده چې
دغه بیگانه سړی له حا مدین زهره سره راغلی اود ترکیا نــو
دښېو کوټپان دی، د لومړی ځل لپاره یی په دقت دغه لــه
وقار او حیا نه څه څیره تر نظر تیر کړه .

عا تکی له هغه دمالا بدبندیاځی اود حا مدین زهره د
حلامون په باب داسی پوښتنی وکړی چې دغه نا پیژندوی مسافر

هاشم وویل :

- دا کله امکان لری چې هغه راشی اوزه پری خبر نه شم
ابوالقاسم بایدېرا وتویو توبا وروسته کړی .

میلمه وویل :

- صیب ! د حا مدین زهره په باب لومړی خبر داوه چې هغه په
مالټا کی بندي دی فردینا ندغه لهپاره بهیرو واستولــی
وروسته دا بهیرو بالکل ورکړی شوی اوس نوی اطلاع داراغلی
چې د دریا پراسال دشپې په تیاره وکی دری بهیرو دریدلــی
اود قطله دوی بهیرو یی دوسی کړی اوبیرته ناڅا په ورکــی
شوی دی .

هاشم وویل : نو په دی بهیرو کی به حا مدین زهره راغلی
وی ؟

میلمه وویل : فردینا ندپه همدی اندېښنه کی دی چې له
کوم مهم ما موبیت نه پرته هغه بهیرو دومره خطرناک ساحل
ته نږدی کیدی .

هاشم وویل : زه اوس هم فکر نه کوم څوکه حا مدین زهره
راغلی وی یا مخا به دلته راوړسیری .

- صیب هغه مکان لری تریوه وخته چیرته پټ و اوسی .

له ابوالقاسم سره دا ویره ده چې هغه به یواځه وپوه کړی
اود غرنای خلک به بیا د فردینا ند پر ضد جگړی ته راوپا روی،
بیا نه ځا مخا زموږ څلورسوه یرغلونه چې ستا دوه زان هم پکــی
دی ورورورسیری .

هاشم : زه په حا مدین زهره څه وکړم ؟

میلمه: ابوالقاسم غواری چې ته هغه ته نصیحت وکړه،
که هغه څه بلوا جوړه کړی ستا زان منوته خطر دی .

ته په ډول نه یو ډول دهغه مخه ونیسه که نه وی باید بندي
بی کړی ځکه که یوځل دجگړی اوربل کړی بیا وضعیت ډیر
خرابه یی

عا تکی یوځل غوښتل چې له با مه په زوره کاکا ته چغنی کړی
چې ستا میلمه زما د پلار قاتل غټسده دی خودهغی غږ په ستونی
کی وچ شو، غوښتل یی په منډه ځان لودی ځا په لری کړی
هاشم وویل : زه به ترسره ږه په فکر وکړم اوساړه به فیصله

درته واوروم خودومره درته وایم چې زما په حا مدین زهره
هیڅ ډول تکلیف نه لوړه یی اوکه زه پوه یم چې هغه ته څــه
خطر په مخکی دی بیا زه دابوعبدالله ابوالقاسم نه د
حا مدین زهره سره د مرگ په لاره ملگری خوښم او خپلوزامنو
تدم همدا لاره مناسبه بولــم .

میلمه وویل : دا ته څه ډول فکروکی ! پر هغه هر ډول تیری
هیڅوک هم نشی زغلی یوازی دهغه د قیام مخنیوی باید
وشی تا سوا سراحات وکړی دغه نیمه شپه له دی ځا په راوړنــیم
شاید بیا ونوښتو .

هاشم : ته چې هروخت روانه یی زه به بیداروم ویا یی
زه هم لاساره تکه تیار شم اویوځای ولاړ شونه فعلــا
دشپه په خیر .

* * *

لېروسته عا تکه خفه خپلی کوټی ته ننوته او ویل :
په زما ربه ! زه کمزوری عا جزا وپه څه وکړم، په دی کورکی
زما حبشیت دېوی ټپنمی نیولی دی په دی کلي کی هیڅوک هم
زما خبری زما دکاکا پر خلاف نه منی، ای د جزا وپراخا ونده !

زما غلطي وه .

له خوږي نه يوه بله دسلوكلونو په عمرنجلي راووته او وی

وييل :

- خهل دی یا با ؟

- هيڅ شته لوری .

- نجلی سلمان ته وکتل ورته ویل :

ته له غرناطي نه راغلی یی .

سلمان : دزه اوښ هلته روان یم .

سایي مسعود ته ویل : وروره وینه زما پام نه سوځاځپه

یا ما مخی نه راغی .

مسعود ویل : صیې ! زه نه خپلو خبرو پیښا نه یم ، له هغه نه

پښه غواړم .

بیا مسعود سلمان ته ویل : ستا ښه دیرتې پکارې زه به

بی درته په اوښو موگرم .

- ښه دوی لږه کړه ضروري کارلرم .

هغی آښ دجومات د څا په لوري بوت ، نجلی ورته ویل :

- ته به لږی ځای نه راغلی وی ؟

- هو کی .

تا به پای هم نه وی خورلی ؟ زموږ په کورکی دوی ښه را ده

راځه !

نه خبریوسی زه به پرتی یم .

بودا ویل : زوی ولاړه ! ددی کلی د مشر لورتا ته ددوی -

بلنه درکوی ، داسا زه به دوه .

سلمان په مینه نجلی پر سر لکش کړ ، که زما به نه وای

خا مخا می ستا بلنه منله ، بللانه دی زما سلام ووا به چی له هغی

لوری را تلیم بیا کور ته د سره گرځم .

بودا ویل : دهغی بللانه د شویدی .

سلمان د سلمان تر کورته وکتل دهغی په سترگو کی او ټکی

وځلیدی .

بودا ویل : زموږ دا په دی وروستی جنگ کی شهید شو

موږ ټول له دی ځایه کډی کړی وی اوښ بیا راغلیو .

مسعود ښه تا وښه ورکړی او بیرته راوگرځید .

سلمان اسما ته وکتل وی ویل زه وعده درکوم چی له هغی

لوری راوگرځیدم دلته راځم او په آښ بی پښه او له اسما

ویل تلې ودرېږه او په مینه کور ته ننوتله بودا سلمان ته

ویل چی ته به غرناطی څوک پیژنی هغه ورته ویل نه .

بودا ورته ویل چی ته که زموږ سړای ته ولاړشی هلته به دی آښ

درنه وسای تن سبا به غرناطی کی د آښ سا تل به کړاڼ دی ،

سلمان دځای ښه تری وغوښت بودا ویل :

ته له جویي دروازی د تپاړته ننوړه ښی خوا ته د سړای

دروازه وویښ دهغه سړای د مالک نوم عبدالمنان وی او

هلته به ورشی زما نوم عثمان دی .

اسما په منډه راغله او سلمان ته یی دوی منی وښوی :

دا داخل موږ په ویاړ باغ کی ډیری منی پیدا کړی ، خو

مورمی دمخه ویشلی وی یوازی همدغه دوی دانی پاتی وی

سلمان له نجلی نه یوه مڼه واخسته دهغی خبری ته بیسی

وکتل داسا هغه د تښور وینا کړ او را تلو کونیا رو

آښه وه او هغه بیا دسترگو په رب کی د آښ د پښو په کورته وکتی

د غرناطی لاره وښوه

* * *

سلمان له لږ او ډیری اندیښنی او تشویش وروسته تپاړته ننوت

هم نه کولی ، سونه رښتیا ووايه نه دی اوریدلی دی ؟ !

هاشم ویل : زه به له کورته دلته راغلی یم .

ابوالقاسم ویل : زه خبر یم خوس حال ولی نه وای ،

ولی نه وای چی له حاد مدين زهره به دی لیدلی او هغه هم

دلته راغلی نه چی له غرناطی ځان وباسی دکوم توپان د

را تلون خبری ؟

- هاشم ځواب ورکړ :

ما حاد مدين زهره به دی لیدلی ، هغه غرناطی ته نه دی راغلی

خو چی راغلی وی هم زه نه کله وایم

وروسته د هاشم د ډاډیسی بیاړه ابوالقاسم ویل چی زه

له حاد مدين زهره سره څه دیمنی نه لرم خو غواړم جسی

سمستنی څه اوربل نه کړی که هغه زه ونیسم هم هیڅ به نه

ورته وایم به دی کی یو نوکر دروازه خلاصه کړه وی ویل :

- صیې کوپوال لتا زه لیدل غواړی هغه کوم مهم خبر

زاوری .

ابوالقاسم ورته ویل : هغه دلته راوړه .

له لږه ښور وروسته یو دقوی خبری خاوند چی د پښو کولونو

په عمر به وکوتی نه راغی له معمول تعظیم او احترام نشته

وروسته یی ویل :

صیې ! یوه مهم خبری راوړی .

ابوالقاسم ورته ویل : یوايه هغه هاشم ته وکتل

ابوالقاسم بیا ورته ویل ووايه ددی سړی نه د غرناطی هیڅ

خبره پته نه ده .

کوپوال ویل : حاد مدين زهره تپاړته داخل شویدی ویل

کیزی چی هغه تن دالینس په جومات کی خلکو ته خبری کوی .

ابوالقاسم په چورت کی دوپ شویا یی ویل خبرو کورو

چی را تلونکی څه پیښی .

هاشم له ابوالقاسم نه اجازه وغوښت ویل یی زه نن ور

رحضتېم .

ابوالقاسم ځواب ورکړ نه ! نه اوس نه شی تلای ، کنده

حاد مدين زهره ملگری دی وویښی چی زما له محل نه وویښ کیڼ

څه ضرور دته پېښی هاشم څو ویل غوښتل خوا ابوالقاسم او

کوپوال بهروونل او هاشم په چوکی بریوت ، یوځل بهر ته

ووت خو دودونو وسله والو ساتونکو بیرته په کوته ورنه یوست .

* * *

د سلمان سفر :

له غرناطی نه یو منزل لری سلمان یوه کلی ته ورسید

چی دجگری اوورانی ښتی یی په دیوالونو او کتو الوکی له

وړا په ځلیدی ناڅاپه لوری دروازی نه پرېوډا راووت سلمان

د آښ قهقهش کړه خو بودا دی په ځای چی له آښ نه ځان جب

کړی پنځله د آښ پر لوری ورغی او وړاندی ولید ، سلمان

له آښه توپ کړی ویل :

- پښه غواړم کا کاله چی زویلم می کړی .

له لږ لوری یوه ځوان منډه راواخسته او په غوسه یی ویل :

ته په کوم پراخ میدان کی د آښ شغلو لوبونیز کړه ، او سترگی

دی هم یا به خلاصی سیولی وی چی څوک لاندی نه کړی .

بودا را پورته ووی ویل : مسعود ! په هوښیاری خبری

کوه ، زما غلطی وه ته دېر بی عقل یی دهغه هیڅ کتاب نه ،

وغورید او سلمان ته دوی په مخکی کیښودل شوه هغه دوی مړی
دوی لاندو خوړلی چی بهر دینوا واز پورته شو ورسته ولسد
دروازه وازه کړه وی ویل :

جمیلہ! یوکل راووخہ دلته بیرون یو خوبی عقله خلک
را تاول شوی جا آوازه اچولی چی حامدین زهره دلته دی هغه
وایی موله همنسره وینوزه چی هرڅه ورته وایم ندی منی
بایی ته فضا و وړی .

جمیل جگ شو ورتندی ویل هُ اولدې سرله کوته نه
ووت اولدې سره سم لسانه په سلمان پسی دروازه ځنگیر
شوه ، سلمان وارخطا غوندې دروازی ته منډ واخستله ،
دروازه یی په زوره زوره تېلده کړه او جمیله ، ولیده چینی یی
وکړی .

تاسوڅه وکړل؟ دروازہ خلاصہ کړی!

خوله بهرنه له یوڅه ځنډوروسته د ولید غوږپورته شو.

جنابہ! پوزورلہ دی خایہ دوتلوی خایہ کوپش پریدہ
کلہچی بہ بنا رکی دھامدین زھرہ کا رختمش تہلہ دی خایہ
آزادی .

سلمان ورته وویل : احمق سړیه ! که ده حکومت جاسوس
او دحاکمین زهره ښښمن نه وی نو لږ زما خبرو ته غور و نیسه !
- ډیر و خبرو ته ضرورت نشته تېا پد دلته و اوسی
.....

سلطان وویل : ولیدہ خدای (ج) لہارہ زما یوگسو
خیری واوړه ، حامدین زهره زما دوست دی، دفعه زوی -
سیدانوکریز جعفره مابینئ، کهدما پام نخبکی تا
هغه لیدل یوازی دومره ورته وایه چې حامدین زهره
ته وواوای چې هه شام باورونکریز ، هاشم ددوی دیکو یو
مشری ورته وایه چې هغه لیدمین بره لای یوکی ، هکله یا
په بیخ مورت له حامدین زهره سره ونه وینئ ، لیدولیل :

به‌ستا دل‌م پر خویراوا و سبوتر مینج خه‌تو بیرون‌نظر
را غی به‌هر صورت ته‌بایدیدی و پوهی‌چی. له‌ها شم‌نه‌هم
خطرناک دیتمان به‌غرناطه‌کی شته‌خوزه به‌ستا دغه پیغام
خام‌ها هفت‌رسوم دخدای (ج) با مان .

سلمان ترڅه وخته دېښو غړا وریده چی ورو ورو کمیده اوبیا چوپه چوپتیا شوه .

سلمان لہدی گوتی تہ تدولتو ٿولی لاری جاری و سنجولی
خودل لاری به نظرون غلہ لہدی فکر ا و زور سوچ و روستہ
بی بریکہ و کرہ چی هنجیل فری پوره مکر ترگو به بی
چی توان و هه ده دانگی پیغام حامدین زهره تهرسا وه
زیاد تر هه ده دانگ و سوتلی خبره وه هه به هه ده غجور ت
کی به درانه خوب ویده اوت و

پیغام

دالین پاجوما کی دھما مین زهره غراوئو :
ای دسلان ولسی نچوا کی دنفقت له خو پنه ستا سود
وینولواودی دهیری له منخ ستا سودیا خو لپا زهرما
ناو اوپوخته ضرورتی نه زهمل غه وروستی فرخی تر
سه کوم ستا وادی دپیور وینا مه تلولا رهن وینو
وینولوته ضرورتی او یو کمزوری بواده نو دا وینکوپنه
نوخه کشا وکولی او یوازی دیو تن اهیکی دیوه کام
دا جماعه غه زهره منشی کیدی .

په دی دنیا کی ډیری سیاسي غلطی بیرته جبراً نیدونکی دی
خوځنی بیا هیڅکله نشي جبرانیدای او دوی اجتماع گناه

د عثمان پېښور ټيږپوه مخ ولاړ او عبدالمنان سرای ته ورسید
له لمر مجلس او روغبړ وروسته یی آس هال ته پرېښودا وپسره
غېله یی دالسن لږه ونډه ، په لږه کی یی یو پروکی غونډی
جلوس ولید دیوه سړی شفا ره وهله او بیا یی دا اعلان کا وه :

دغرنماي آزادي غوښتونکو شيخ حامدين زهره تاسو ته
 پونوي پيغام راوړي، هغه به نن دما پام له لاسه نه وروسته
 دالمين په جامع جومات کې قوم تخبزي کوي، که دقلم
 دما پنا بوسيسې شندول غواړي نو نن دهنې تر بيرغ لاسدي
 راټول شي ...

سلمان پيڻيو ڪاٻي کي دالينن مدرسي تروان غولهنه
چي ورسيدنه پيو تنهنه ڪوڻهي ڌري ڳلوروسله وال ڄوان
وو، ڪاٻيون دهيي ويول چي گادي وراڌي نشي نلسي
وا وگرڻه، سلمان گادي ڪرايه ورڪره وگاڍي پيهيله
نلسي وراهه، پهلرڪي هنه ڌري ڪان گاديون تولاڻو ورته را
ويول چي داڳو و، گاديون اي ليهيندلاو نڪا ورڪر هئو
سلمان سورته ويول چي ڳرم عقده هجره سارته دلته مارا ڪيه
دنگون متڪوم جاسي پيو ڄام

سلمان له یوه ښوونه د خا مدین زهره د خای پوښتنه وکړه
به دی کی یو دلور د خا وند راغی ورته وی ویل :

کهڄه پيغام وى زه يى حامدين زهره تهرسونى شم، اوله،
لږو خبرو اترو وروسته سلمان له هغه جوان سره روان شو
سلمان وپوهېده چې نوه درى نورمجانان هم له شاوړيسى
دى دغه دلورځاوند له سلمان نه خونورى پوښتنى وکړې
چې بالاخره سلمان ورته وويل :

زه تا سوته دتولو پوښتونځواب نشم ویلی یوازې دومره وایم چی ما مدین زهره ماښه پیزنی ما هغی ته یو مهم پیغام راوړی، تا سوبله ځنډه ما هغه ته رسوی که دهغه دژوند په اړخت پوهیږم

لېږماعت وروسته سلمان او دوه تنه نور ځوانان یوه پخوانۍ عمارت ته ننوتل یوه ځوان هغه بل ته وویل :
ولیده ! دا میلېم باید تر یوه وخته هلته زموږ په کوټه کی استراحت وکړی .

هغه سلمان تدمح ورواړاوه .
هوکی ! تبايد تريوڅه وخته د جمیل په کوټه کی دمه جوړه
کړی .

- سلمان : جمیل خوک دی ؟

هغه ټول ځوان وويل چې ميل زما نوم دي .

لڙو روسته دري واره بيوي کوٽي ته نئونل، په کوټه گي
بيوزو پرفرش غوړيدلي و، دري واره کينا ستل لږڅه وروسته
جميل وليده وويل :

تہ بھرتہ ووجہ اوڻوڪ دلته مہ راڀر پڙدہ اوولئسمدستی
بھرتسہ ووت، تہ پوڻجہ سا عینہ ککلا اڻا وکوا بہ سباب
جھیل لھلمان سرہ وغبړ وکړي عینہ ناخایہ ورته وویل:
غوام تہ مہ بیا وی وی شی، وی بادبوی درنه
راوړم، سلمان وویل نہ! زہ یوازی دا غوام چی زہ
زہ کا مدین زھرہ تہ پیغام و رسوم زہ دلویږ هڅ خنہ
کوم.

خوجميل بیرون نه ووت له لږ ځنډ وروسته بیرته راغی
 او سلمان ته یی وویل : مهربانی وکړی لاس پریمینځی !
 او بیا یی له یوې کوزې نه اوبه ورواچولې، د سترڅوان

پرما فرس وواو تا سوبه پدی گواهان اوسچی ما ترخیلسی
وسی دغه فرس اداکی زه نورله تاسونه اجا زه غوارم اودا سلام
دسرلوری دعا کوم لپوروسته حادین زه له جومات
ته راوت پدیه گادی کی سپوروا وولر.

* * *

سلمان له خوברה وایین شوا وپکوتنه کی تیاره خوړه، پیر
هغه چی دورچی ته خیروشی واکه بهنی کی بی فکرکاوه آبا
دعا تکی اندیینه به دعا مدین زهره پدباب ریتیاوه؟ آوا یا
دهنی دغه پینام به زما په واسطه حادین رسیدی وی کته ..
هغه بیرون دپتو غروا وریدا ویا چا دروازه خلاصه کړه سلمان
بیرون ووت او په غوسه واکه لهجه بی وویل : تاسو پیر
ظالمان اوس قتل یاست .

په گواپ کی جعفر وویل : صیبه جعفریم اوده زه و خبر
چی ته غرنای ته راغلی بی سلمان چی د جعفر نوم او ورید
په سیره بی هغه له مننه نه وینا و له نورو خلورو پینوگما تونه
بی لپوگوشی غندی ورتدو ویل :

هغه خوښه دی ؟

هوشرکی ، زه تاسف کوم چی تاسو دغه خبری وانه وریدی
ولید هغه وخت سعید ته وویل چی له جومات ته راوونسل او
سعید غرنای ته ستا پررا تگ بیرخه شو ، که دهغه له پلار سره
اوسیدل ضروری نه وای حتماً دلته راته ، ویل بی چی
سلمان بایسد ترسره بیرته کلی ته ستون شی .
سعید ویل چی اوس زما له پلار سره نشی لیدی هغه دلته پیر
مصرف دی .

سلمان وویل : په غرنای ته کی خوا حادین زهره ته کوم خطر
نشته ؟

جعفر : تاکه به جومات کی دخلکو لولی اوا حاسات لیدی
وای تو پخپله پدی پوره یقین راغلی و چی په غرنای ته کی
له ابو عبدالله او ابوالقاسم ته دعا مدین زهره ملگری پیر
دی بالکل خه خطر نشته ، خو ریتیا دعا شه پد بابا وویل چی
له ابوالقاسم سره دعا مدین زهره برخلاف لری ؟
سلمان دعا تکی ټول جیران ورته وارا وده اوسیا بی ورته
ووویل :

جعفره : نور خبر ته ضرورت نشته خو که حادین زهره له
غرنای ته بهرته وتلو وعده اکره چی ما به ضرور خړوی ، زه

باید هغه ترکړه ویا تر یل ټاکنم های پوری ورسوم .

جعفر : وعده کوم .

سلمان : زه به ستا انتظار د عبدالمنا پد کور کی کوم .

* * *

لپروخت وروسته سلمان له دوو نورو گوانا نوره دسرای
په لار روان شو پد لار کی بی های های دخلکو لگی لیدی چی
د ابو عبدالله او ابوالقاسم پر خدی شاعر و نه وړوکول ،
عبدالمنا تر ساری ته نژدی سلمان خیل و دوو ملگریو ته وویل :

نور تکلیف مباحی ما لاره لیدی ده ،
خو د قبیله وروسته هغه ساری ته ننوت هلته عثمان ناست و
ده ته بی له پلار غلا ستا و ستر شی مشور وروسته وویل چی زه ستا
پدا نظر روم ، دسرای خاوند البین ته دعا مدین زهره د خبر و
اوریدو لپاره تللی اواوس به دالرا په لوری به کوم جلب و
او مظاره کی ملگری وی ، هغه ویل چی زما تر راتگ پوری
سلمان به پد میدلته ووسی ، بیا عثمان یوه ورتدو وویل چی
سلمان مبلستون ته شو ده وده وی ورتدو واره و خولسمان

لپاره بیا هخ کفار کما بیت نه کوی ، اودلار ورتو کفار غلو پده
مع کی یوه داسی شه هر اخی چی هغه بیا هخ سهار نه لری .
د غرنای اوسیدونکو زه تاسو له هغه آخری کنده نه
کر ژول غوارم چی په کولوبی پرقا مونو درحم او پینی ټولی
ادروازی ټول کیری ، زه تاسو د هغه تیار ا و وروستی نشی
له سام او هبیت نه بیروم چی هیڅکله نه سبا کیری .

دیوقام وروستی کنده ده چی د ظلم برخلاف له جوری نه
لای واخلی اوله بده مرغه ستا مشران پدی گناه کی ککر
دی ، هغوی پرمان د خدای (ج) درخت دروازی ترلی دی او
درالتونکی ټولی هیلی بی پد زونو کی وچی شوی دی .

کددی گناه سرا یوازی اوسنی نسل لیدی نودو مسره
پریشانی خبره وه خو ستا مشرانو هغه ټولی دیوی مری کړی
هی چی ستا سورا تلونکو تاسو سوبه له لار وریا ندی سبی کوله .
دوستانو زه دهغه ترون پد بابا به تحیره نه کوم چی

تاسو بی درالتونکی امان او خولای فاما نه کبی ، زه یوازی به
دی اندیینه نه پیم چی تاسو پد بده غلامی قبوله کړی ده -
یلکی پدی خدی پیم چی له دی غلامی او ذلت منلو سره سیره
نیمین تاسو ته د ژوند حق درنه کړ

د غندی له پینکه چا پد زوره چیچی کړی ، ابو عبدالله
غدار دی .

ابوالقاسم ددینم جاسوس دی ، اوسیا د جومات له هر گو ټ
نه دهغوی پرمه سختی ناری پورته شوی خوشی وروسته بیا
حادین زهره غرا وچت شو .

زه دوستانو ستا سوچنی او شورا شور هغه لاری ته نشی
راوستی ، هغوی پرمان غولولوا خه شوی دی ، هغوی فکر
کوی چی د فردینا ندله مرمنلو سره به زموږ ټول جا و جلال
پد گای بیانی خوستا سوچنه دخپلی آزادی او ژوند نه
دستانت او بیا چکر ده ، دا هغه انسانی فرض دی چی ورخه
د تپینی هره لاره د بشپړی نابودی په ټکی پای ته رسیری .

که سودا ستا نیت دلورو هغه فو نه مخ وگرکاوه اولیسه
اسلام نه کا پدوشی نو پدی باید وپوهیږی چی ځان مو پشیر
دینم ته په واک کی ورکړ

غرنای ته د سلمان نو وروستی دفاع برج دی که خدای

(ج) مکرده داسرچ هم ونه پیدانل د لکونو مسلمانانو
وروستی هیلی به له حار ورسره پیری شی ، بیا به تاسو داسی
دوخت او ظلم سیلاب وویښی چی د مگکی پرمخ به ترته هخ
قام هم ندوی لیدی وروسته به تاریخ لیکونکی
ستا سوچنوالو او بیا روپنارونو په باب لیک چی دا
کنډوالی دهغه په قسمت قام یادگاری دی داسمان له لور
والی سره د سالی نه وروسته بی بیرته د ذلت او پستی لاره
ونیوه ، دا دهغه قام ه پد ده چی لا سی خپله مری -
غوڅه کړه .

دوستانو خلک له ما نه په وارا روپیښه کوی چی له
سمندره اخوا مسلمانانو کوم که خوخت را رسیری زه او پیم چی
که تاسی قیام وکړی اود جها د خدی غیروی پد زریبه دیرالهی
کومکونه اوسره کیری خو که موپا و تاسو کرا رناست ووا وختور و
کومکونه غوا وودا هی ځان غولول دی

حادین زهره پیری او پدی او انقلابی خبری وکړی او
حیری بی پدی ټول پای ته ورسولی :
" له نا وده او خطرناک وارا تلونکو لاثو ته ستا سوخیورل

سلمان وويل : ما دهغه ويناونه شواي اوربداي .

عبدالسمان وويل : ګاښکي دهغه خبري دي اوربډلي واي
ما دهغه له خبرونه دموسی بن ابی غسان دخبرواو زرګینګسي
اوربډي حامد دقوم دپوي سپري دملاح وروستي فرس ادا
کړي .

سلمان وويل : آيا دهغه خبرونه وروسته به دغرانای ولس
غزاته سنبال شي ؟

عبدالسمان ترلپسوج وروسته وويل : سملاي په دې باب
خه شم ويلي څوګه دپوه قوم دګناه کاره ګناه يوه تن ادا کړلې
شواي دموسی بن ابی غسان خبري به يې اغيزي نه پاتې
کيدې او هغه به پخپله مردمن آوازويل :

" زموږ له آزادي اود راتلونکي وسلو له بقاء نه له پېښو
ځمکواو يا غونډو سره څوچنده زياته مينه ، دآزادي دپيروي
دليل دپوه زهره دموږ په ضرورت دي کوم چې زموږ پلرونو
اونيسکو نو دهغو په واسطه په لښو ګناه دغه دپوه له وانه له
خونن زموږ پويني پها وپکوږېدلي شوي اوزموږ په سينو کې د
ژوندون دپوه مړه شوي ده ."

که څه مدين زهره څه څه څه څه څه راغلي واي اود مېلما -
ناوډمر ستې زيرې يې راوړي واي هم دغرانای دولس
په سينو کې دآزادي او ژوندانه دجذبورا وپيلول معجزه غوندې
وه ، خواو لکه چې په نا معلوموا ميدونو ټکيه کولو وروست
هم له لاندو نلي موږ پښتن ته ددې اجازه ورکړې چې زموږ
برمرې چاره کېږدي او اوس موږ څه نوښت دکره ورکوو چې
زموږ دکره په دروغ پاتې شي او يا به له دې څارکو پيروي
کيدو وروسته هم ژوندی پاتې شو .

عبدالسمان دقوم دغدارانو په باب پيروي وکړې
بيا يوشل لنگاه په جګ شو وي ويل :

ويښي : ستاسو سرمري دروخواو ، زه ديواسه تل لپاره الحرا نه
کم څه دغرانای دځلوکولو لپاره اوځنې ويښي نورا څه تابه
هم له حانه سره ملګري کړم .

سلمان ځواب ورکړ : تل دپورېږه ، ما عثمان دڅه کار
لپاره استولي چې هغه راشي .

عبدالسمان بېرته کيناست ، لږځنډ وروسته عثمان سا
نيولي کونې ته راستون اووي ويل : صېب ! هغه له پارتنه

وتلي دي .

عبدالسمان پوښتنه وکړه : له پارتنه څوک وتلي دي ؟

عثمان سلمان ته وکتل اولسمان دتقاب پوښتو سره په باب
لنډو معلومات ورکړل .

وروسته دوی دنتيجې ته ورسيدل چې ما مدين زهره ته
دا بوالغاسم اواوبوعبدالله له خوا خطرني نولسمان غوښتل
چې زرتزره دهغه ځای په ډاکړې اوورسره ملګري شي په همدې
وخت کې جعفر راغی او په سرای کې له آس نه کوز شو .

دجعفر له خبرونه معلوم شوه چې ما مدين زهره لوسپړې

الحمراته تللي او هلته يې پارېدلي کسان لپکاړا رکړي او
دا مدين ته همدې تړي اخيستي او بيا په نا معلوم لوري لږه

غرانای ته له لښو ګناه سره ويلي سلمان له عبدالسمان او
جعفر سره ترلپسوج وروسته عبدالسمان ته وويل چې زه

اوس له پارتنه وتلي شم ؟ عبدالسمان ورته وويل چې راځه
به تر دروازي دسرره ولاړ شم نو دواو ګوه چې هلته داسې څوک

وي چې وي وي ويښي ، سلمان دپوي لښدي او شوه غږه
وکړه او هغه هم عبدالسمان ورته راوړل ، جعفر هم غوښتل

چې له سلمان سره ملګري شي او هغه يوازې پري نږدې خوښه

وويل پدې ته ضرورت نشته يوازې دا واده او بېراره وړه .
عثمان وويل : ستا لپاره دګورځښتن دپوي تياره کړې
ده ګه يې ونه خوړي څه مخا غږه کيږي راځه زه به دا واده ګاه
دروښيم له ما نځه وروسته به بيا پدې خوړي .

اولسمان له هغه سره روان شو

کومې بالاغاتي نه چې سلمان وروستل شوي وه هغې يوه
کرکې دسړي لوري ته خلاصه وه هغې له دغې کرکې نه دسړک
لارويونه کتل اود هغوی تبصره به يې غوږنيولې وه ، دهغو
لارويونو ټولې خبرې دما مدين زهره په پلوي اوداوبوعبدالله
اواوبوالغاسم پر خلاف وي يوه لښکې راغله او چې خبرې يې
دسلمان تر غوږنيو داسې وي لکه چې دده په باب خبرې کوي ،
چاويل دا دحکومت چاوس و ، چې دنبا دروازه ورته لري شوه
اوبيا يې دلته هلته دما مدين زهره پوښتنې کولې ، بل چا
بيا ويل نه ! اوس دنبا څوکيدا راځي دما مدين زهره دپوه
وپوښتنې پهره دارپه مخ هم دروازه نشي بندولې

لومړی سړي بيا وويل : وروره وخت به خوشي تبصره
ما په ګوه الحمراته .

عثمان چې کونې ته راستون دپوي پتوس يې دسلمان
مخې ته کښود سلمان سړي پوښتنه وکړه : عثمان ! تا پر سړک
څوښه سپاره ونه ليدل ؟

هوومي ليدل ، که ښه نه وای ټاپي پيژندلې مې وای هغه
دسولونو توبيا وخواکي وواو پر موخو يې تقابونه غوږولې
وو ، ستا له راتګ نه مخکې مه مانه لښ کسان ولیدل چې به
کوم مهم کار يې وتلي وو .

عثمان ځواب ورکړ : هو ! دې ته زه هم حيران يم څه دښې
له خوا چې څوک يا دپوليسو اجازه ونه لري اوبيا له څوکيدارانو
سره داتې جيلو او پيژندګلو وانه لري له پارتنه دپه روتلو
هيڅ امکان يې نشته ، تن خولا دورځي هم دنبا دروازي بندې
وي .

سلمان : آيا تا تدا معلومه ده چې دنبا ته دا اوس وتلې
کسان دوتلوا اجازه لري ؟

هوڅا ما دا دحکومت کسان دي ، که دسرای خاوند ما ته سا
دلیدو او پاتې کيدو په باب دنده نه وای سپارلې نو زه به اوس
وختني وتلي وم اودغه کسان به مې چې بهرته وتل نول
پيژندلې وای .

سلمان : ستا دخبرې مطلب دادی چې که زه ناڅاپه لږه
تبار نه بهرته وتل غواړم نو دسرای خاوند "عبدالسمان"
بېرته راسره کولی شي ؟

هوکی ! دپهره دارا دموشر له هغه سره پيژني ، دعبدالسمان
په واسطه زه ونور دپير کسان اوس له پهره دارا سره بلد شوي
يسو .

په نوته دا کسان معلوم کړه چې څوک وو ، زما آس دسرره
نيولي تسي ؟

عثمان په بېرته لګونې ووت او ترسره يې سلمان ته وويل :
نه صېب آس ته ضرورت نشته .

سلمان له دپوي نه څوکولې خوړې اوبيا يې په کوټه کې
قدم وهل پيل کړل ، لږځنډ وروسته عبدالسمان کونې ته ننوت

او وي ويل :
دخدای (ج) دپير شکر دي چې ته راغلي يې ، ما ويل دما مدين

بن زهره وينا به دې اوربډلي وي او بېرته به تللی وي .

تنم گلی زخیا بان جنت کشمیر

دل از حریم حجاز و نوازشیراز است

اقبال پیرو راه مولانا جلال الدین بلخی است ملاحظه وی درباره تأثیری که برداشت معهود افلاک از میان سنائی بر عوام حاصل می آید به معنی انتقاد بر طریق و راه سنائی در مجموع نیست سنائی همان کسی است که مولانا درباره اش میگوید :

عطا روح بود سنائی دو چشم او

ما از پی سنائی و عطا را مددیم

واقبال بر مزار سنائی در غزنی در مورد حکیم سنائی چنین می گوید :

خفته در خاکش حکیم غزنوی

از نوای او دل مردان قوی

آن حکیم غیب آن صاحب مقام

ترک جوش رومی از ذکرش تمام

اختلاف اقبال در بعضی موارد با ادبیات تصوفی اختلاف بر سر دین و تصور و دین و برداشت است اقبال به تصریح خودش بیعت به عرفان دار دولی با پیروی از مولانا جلال الدین بلخی به (اصالت وجود) که در فارسی (همه است) تعبیر میشود مخالفت است .

تصور وی از " جبر و اختیار " و بصورت کلی از انسان کامل و رابطه این انسان با خدا (ج) هر همین بنیاد استوار است . در رابطه با ادبیات تصوفی نیز اختلاف وی از همین دیدگاه برمی خیزد . (ادامه دارد)

نه دلت به دهنده سوارل شوی وه سلمان در پانیدو نه مخکی د
جعفر پرا و نه لاس کینودا ووی وبل :

نه تمهغه کیزه که ما هغوی پیدا کرل به تا پی هم خامخا
خوک را لهریم .

جعفر وبل :

ما حبه ! زله هغوی نه هیخ نشویش نه لرم ، له حا مدین
زهره سره داسی کسان ووچی دهریز قوت او نفودخا و نسدان
دی ، زله هغوی نه هیخ اندیشه نه لرم زما تا نه خوابده
وه چی بوازی را و انچی .

سلمان ورته و وبل : نه فکر مه کوه زه به ستاد کلی لاره -
انشاء الله نه غلظوم سلمان بر آس سپور شو اوله سرای نه
راووت ، باران به او رید و پیل و کر ، سرک حتی و او هغه
آس ددروازی په لوری و مخلا وه ، دروازی نه نهدی هغه
عبدالمنان ولیدچی له خلورو تنو حو کیدا را نرسره و لژدی او
کله چی هغه ورور سیدیه تناس توونکی دروازه بیرته کړه او
سلمان بهرته ووت کله بی چی شا نه وکتل نیو لوهغه نه په
هدای پامانی لاس پورته کرل سلمان په زوره د خدای (ج)
پامان و وبل او آس بی پونده کړ

دوام لری

ل - "خرم"

غزل

اشکی لغزید و بریخن نرسید
 بغضی خشکید و بردهن نرسید
 خوش درخشید آسمان از مهر
 شمعی برشام تا رمن نرسید
 این هیاهوی فتح و پیروزی
 بر فلک گشت و در لجن نرسید
 شعله‌ای ازورای این آتش
 به نفس‌های سرد تن نرسید
 آنچنان خالی از سراپایم
 کز پی هست من، وطن نرسید

د شهید غوښتنه

زه شهیدیم اوشا هدمیم ، شهید دخدای (ج)
په لایم او شاه پر خپلو وینویم ، جهاد می پر
شهادت گواه ورکوی او وینی می پر گواهی
گواهی!

هو! زما وینی د شهید وینی دي او د شهید
د وینو بدله ورکوونکی هغه څوک دی چې د
موء مناو د ژوندانه لپاره یی د جهاد لار تیا کړې.
هو! جهاد موء منانه ژوندانه بنسټ دی.
هو! زما جهاد ، شهادت او شاهدی دخدا ی
(ج) لپاره ، زما د ژوندانه لپاره ، ستا د ژوندانه
لپاره او ژوندی ساتل یی پرتادي ، د وینو
هر څاکی می له تاسره امانت دی ، الهی امانت
چې په حفاظت کی خیانت به یی درنه دقیامت
په لویه ورځ غوښتی شی .

نه! نه! لری ولاړم ، که زما د وینو په ساتنه
کی دی خیانت وکړ ، ځان دی وواژه او پوهیږی
چې ځان وژنه څومره لویه گناه ده ؟
هو! ځان خودی وواژه وواژه ، لاچې زما له وینو
سره دی خیانت هم وکړ ، څه فکر کوې چې زما
وینی به درته وښل شی ؟

آه! بیا رانه خبره او پرده شوه ، یواځې ته
ته ، بلکه زما وینی نور وارشان هم لري ، هغوی
به تا په دی دنیا هیچیری معاف نکړی او تاریخ
خولای پرېږده .

د تاریخ قلمکار خویه درنه دخپلو ژوبلو احسا
ساتوښته بدله واخلي ، داسی به دی تور
کړی چې دنیا آباده وی سپین به نه شی!
وادی وریدل! به د زړه پر غوږ پوی واوره!
ته چې څله ځانه بی ځانه کړی یی زه هغه
پیژنم ، هغه دواک او اقتدار کښه نیلی دی ،
چې یوه ورځ به دی سردلاندی را پر ییاسی او بیا
به دی آه و فریاد هیڅ ځای نه نیسی .

نو! راشه اوس فکر وکړه ، دخپلو موء منو
شهیدانو وینی او ارمان خپل وگڼه ، اوس هم

" شفیقي "

د تاریخ پر لمن!

د ویرکیسی د غیرتونو ترانی غږ وی
په ټکته پورته ویروطن د شهیدانو ځلی
د تاریخ پا ټوکر له ثبت دکمونیزم جفا
پری شاهدان ویجاړویران د افغانو کلی
د چنگیزیت او یهودیت دمخ روڼی لپاره
دا ورپرکاښو خودتندی دانسانانو ولی
چې ایمانی ولولی رنگ شی د غیرت په وینو
تری به لښکر د شرق او غرب د غلیما نوځلی
چې حماسی موابدی کړی د تاریخ پر لمن
د شهادت شربت زرگونوا تلان څیلی
زموږ پر ټپا رو کلیو ، کورونو سره پولادا وروی
چا وی پوځونه دبی رحمه قضا بانوتللی؟!
چې له فطرت سره په جنگ شی تورا سوری لاهه؟!
څوک شی ټکاره څوک د ښمنان دمومنا نوغلی.

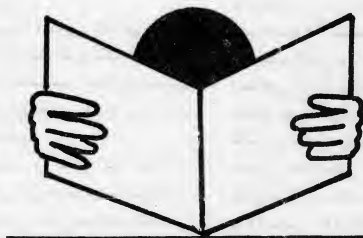
وخت شته ، دا هرڅه ستادی ، خولې صبرا وزغم
غواړی .

هو! دموء من لپاره د شهیدو وینی خپلی
گڼل پر دنیا او آخرت د پاملرلی ژوندانه زیږی
دی .

" لسمون "

افغانستان په تیره عیسوی میاشت کی

ټولونکی اولیکونکی:
عوض الدین " صدیقی "

مهمو پېښو ته یوه کتنه :

دغه وخت راهیسې چې روسان له افغانستان څخه وتلي او په دې عیواد کې د حکومت جوړولو مسئله را مینځته شوی ده او په تیره بیا دمجا هدیډودو و - موقتي حکومت یو په جوړیدو سره د "پراخ بنسټه" حکومت اصطلاح پېره او ریدل کېږي، او د افغانستان د مسئلې د سیاسي حل په بیا بیا اصطلاح پېره معموله ده .

د تیرې میاشتي په ۹ تاریخ د پاکستان جمهور رئیس د پراخ بنسټه حکومت غوښتنه وکړه خدایي ورسره زیا ته کړه چې روسان غواړي د نجیب رژیم هم په نوموړې پراخ بنسټ حکومت کې ځای کړي ، او د ابی ددی پروسی دلاری یو څنډو بللو . دهمدې میاشتي په ۱۲ نیټه د پاکستان صدرا عظمی بینظیر بوتو هم پراخ بنسټ حکومت وستایه او په هند کې یې د ظا هر شاه مهم رول ته چې کولای شي ویی لوبوی اشاره وکړه ! او همدارنگه په ۱۴ - نیټه په تهران کې چې د افغانستان په هکله نړیوال سیمینار جوړ شوی و ، آغا شاهي د پاکستان دبهرنیو چارو پخوانی وزیر د افغانستان د شخصېری یواځیني لار د پراخ بنسټه حکومت جوړیدل وبلل .

او نن د مسئلې اساسي برخه داده چې پراخ بنسټ حکومت یعنې څه ؟ د پراخ بنسټ حکومت اصطلاح یو کلی لفظ دی چې کولای شي د بیلا بیل ډول حکومتو ته تصویر کړي ، امریکا د دغه حکومت نه یو منظور ، روسان بل مقصد او پاکستان ، ایران ، نجیب بل موږ د قضیې دا علي طرف په حیث باید ووايو چې خارجي قوتونه دې ځان په دغه لاندې نه ستړی کوي ، هغوی دې پرېږدي چې د ملت پخپله خپل سرنوشت وټاکي ، که څه هم چې شاید پریکسان دا ادعا وکړي چې ملت باید خپل سرنوشت پخپله وټاکي خو عملاً " بهیڅ ډول طرح او پلان نه لري ، خود حزب اسلامي مجاهد امیر ددی ستونځې دحل کولو دپاره د متنا سبي نمایندګي په اساس د انتخاباتو طرح وړاندې کړي ، دهمدې میاشتي په ۶ نیټه په پیرسیدا حمدګیلاني په اسلام آباد کې د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې د انتخاباتو په هکله د حکومت تائیدي نظرا علان کړ ، خو موږ دا وعدې او عهدونه پیرلیدلي ، هیله ده دا ځل خبری د عمل جامه او غونډی او بیا لاخړه پر دغه تعهد عمل وشي .

پلمه دهنوی هستی له یوی مخی
ختمه کړی، او هلته یهودان د ختیځ
اولوبیدیچ ټکیلاک په ملاتړ د بیت
المقدس پر ځای "سليمانه هیکل"
آبادوی، لنډه یی دا چې له اقصی
نه تر باری چوما ته پوری فقط
یوه نقشه او یو پلان عملی کړی ،
دا چې تر شایي شرقی کفری
استعماری ځواک دی یا غربی ،
(کفر ټول یو ملت دی) .

ج : ددی لپاره چې ددوی عمل
دیره بڼه نتیجه ورکړی او اسلامی
غورځنگونه له پښو غورځوی ، په هغوی
کی یوه ډول تزلزل ، بی اعتمادی
او ځوسان رامینځ ته کړی ، نو
اسلامی قیادتونه له پته قیادت نه
محروموی ، په لومړی پلا د قیادتو
نوپه سپکاوی او بی اعتبارولو
پسی لیچی ښاری او په دویمه
پلا مستقیماً ددوی دله مینځه
وړلو لپاره تر ورستی پلانونه په
لاس کی نیسی ، دوی دا کار یواځی
په اسلامی هیوادونو کی اسلامی
قیادتونو دله مینځه وړلو لپاره نه
کوی ، بلکی په دی برخه کی ددوی
د جاسوسی لاس ډیر اوږد دی ، څرگنده
خبره ده چې په معاصر تاریخ کی
چیرته چی کوم فساد یفرا ندکېږی

او یا نظامی خونړی کودتا وی
صورت نیسی یا دملکونو ملی مشران
تر ورکېږی، ددی ټولو وحشیانه
کړو وړو تر شا یاد C. I. A.
تورانس کارکوی یا خود K. G. B.
لړلی لاسوه

د افغانستان دمو من ولس
آلامی پاڅون او نه ستړی کیدونکي
جها دی هلی ځلی خوپه تر کی کی
داستکباری قوتونو لپاره یو حلج
او دا ټکیرلو او مستضعف ولسونو
لپاره د آزادۍ او بری بیغام دی
نودلته استعمار (شرقی وی کهه
غربی) چیری بی تفاوت پاتی
کیدلای شی ... تاسی ولیده اوسه
شاهدوی چی دژینوا د معا هدی نه
یوه څه موده مخ کی دوا چری کیمپ
دردوونکی بیښه رامینځ ته شوه
چی دهغی پترخ کی به زرگونو
کسان بی کوره او بی کسه شول ،
دا دخه لپاره ؟ داددی لپاره چی
امریکا نه غوښتل ، دروسا ټوله وتلو
وروسته مجاهدین په خپل پخوانی
برم هماغسی قائم پاتی شی ،
نوڅکه بی د (C. I. A.) دجهنی
سازمان دا یجنتا نو په لاس کی
دا بیښه رامینځ ته کړه
دا چې زموږ بهر جها دی قیادت

یا ندی څومره قاتلانه حملی شوی ،
سونه ورته پښودل شوی ، توطی
ورنه چوری شوی ، دا په خپله یولو ی
داستان دی چی په دی بیغام کی
دکچا پاش ځای نه لری ..

او سرکال دنوا مردمباشتی
په ۲۲ نیټه داکتر عبدالله عزام
له خپلو دوو ځامنو (ابراهیم او
محمد) سره د ترانزیت عوموسی
واب یرمچ ، په داسی حال کی
چی جمعی لمانځه ته روان و دی
چاودنی په ترڅ کی د سپرلی موټر
بی پاش پاش شو ، دی اودوه ځامنو
بی دشهادت جامونه په سرواړو ل
داولی ؟ داددی لپاره چی
داکتر عبدالله عزام یواځی
فلسطینی مجاهد او مبارز نه ؤ .

یواځی اسلامی تیوریسن او
سا متوبونه و .
یواځی داسلامی غورځنگ له مخ
کنا نوڅخه نه ؤ .
بلکی هغه :

د افغانستان په جها دکی مستقیم
رخد لرله .
آبافقط په ژباړا او وایلا اکتفا
وکړو ؟
فقط اوښکی تویی کړو ؟
فقط فاتحی واخلو اوسا
ورکړو پاتی په (۱۹ مخ) کی

د شفق مجلی گډونولو ستونکو
په لاندینو کړنو کې په تاسو
افغانستان په باب هغه نېټه په
نېټه راپول شوی مطالب ولولای
کوم چې دروان عیسوی کال
داکتوبر په میاشت کې پېښ
شوی موږ دا مطالب په دې وضاحت
سره چې ښایي ځینې نیمګړتیا
وی ولری ستاسو مخې ته پرېږدو
امید داستفادی وړ مو وګرځي.
"مدبقي"

اکتوبر :

۱ - اکتوبر - ۹ : تلې : د کابل
رژیم دمدر اعظم مرستیال سرو-
منګل اود تعلیم او تربیې وزیر
مهر محمد چا زی د پاکستان هغه
وفا سره چې پکې د نمرت بوټو
فرهنگي سلا کاري هم ګډون درلود
ولیدل . د پاکستان دې وفد څو
ورځې وړاندې د کابل رژیم په بلنه
هغه هیواد ته سفر کړی و .

۱ اکتوبر - ۹ : تلې : د عبوری
حکومت جمهور رئیس "مجددی" اود
بیابا د ولور وزیر "رباني" ایران
ته سفرونکې تر ګډو افغانستان
باب هغه جوړ شوی سیمنا رکی ګډون
وکړی چې د ایران د بهرنیو چارو
وزارت له خوا جوړ شوی .

۱ اکتوبر - ۹ : تلې : د پاکستان
د جماعت اسلامی ناټاب میسر
پروفیسر خورشید احمد دیوی وینا
په ترڅ کې کابل ته د پاکستانی
وفد تګ و راتګ و .

۲ اکتوبر - ۱۰ : تلې : په نیویارک
کې د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر
یعقوب خان اود روسیې د بهرنیو
چارو وزیر شوارپا دزی سره وکتل او
تر دویمه نېټه کتنی وروسته د
افغانستان مسئلې د سیاسي حل
د سرته رسولو لپاره یو قرارداد -
لاملیک کړ .

۲ اکتوبر - ۱۰ : تلې : د عبوری حکومت
د ارشاد اود دعوت وزیر د اکټبر
نیمه د یوه مطبوعاتي کنفرانس

په ترڅ کې د غرب د اتیلیفات رد کړل
چې ګواکې پاکستان پر مجا هدینو
د افشارا وړی چې د کابل رژیم
سره وغږېږي .

۲ اکتوبر - ۱۰ : تلې : د کابل رژیم
له خوا یو ویشل شوی سکد پاکستان
په سرحدی سیمه میرانشاه کې
ولګېدې کومځانې اوا لې تاوان
شي ونه رساوه .

۲ اکتوبر - ۱۰ : تلې : د پاکستان
مدرا عظمی بي نظیر بوټو د بی بي
تلویزیوني شبکې سره په مرکه کې
وویل : مجا هدین باید د سیاسي
حل په لټه کې شي هغې زیاته کړه
دوی که د دوستانو خبرمنی باید د
کابل رژیم سره خبرې وکړي .

۲ اکتوبر - ۱۱ : تلې : د پاکستان
د بهرنیو چارو وزیر "یعقوب خان"
په نیویارک کې د امریکا د بهرنیو
چارو وزیر "جیمز بیکر" سره ولیدل
اود افغانستان مسئلې په هکله شي
ورسره خبرې وکړي .

۲ اکتوبر - ۱۱ : تلې : یوه روسی
جنرال "کیم فو لوف" د "د" رګو فتی
ورځپاڼې سره په مرکه کې وویل :
د روسیې څلور تنه مشران پسر
افغانستان باندې دروسی قواو
دیرغل مسئول دي هغه ددې فرادونو
موڼه په ترتیب سره ، اندر وپوه
بریزنف ، اندری کرو میګوا "ستینوف"
د دفاع پخوانی وزیر یوئول .

۴ اکتوبر - ۱۲ : تلې : باوری -
سورپوټ ورکړ چې روسی الوتکو
د روسیې قواو تر وتلو وروسته کابل
ته (۲۸۰۰) پروازونه کړي چې په
دې ټولو پروازونو کې یواځې نظامي
مرستی د کابل رژیم ته را رسولی .
۴ اکتوبر - ۱۲ : تلې : په تهران
کې د افغانستان مسئلې په اړه
نړیوال سیمنا رپیل شو چې
پکې دنړی د زیا توهیوادونو
استازو ګډون وکړ . د سیمنا رکی
د ګډون په وخت د پاکستان د بهرنیو
چارو پخوانی وزیر اغا شاهی وویل

که په افغانستان کې براخ بنسټیزه
حکومت جوړ شي حالات به نور هم
خراب شي .

۵ اکتوبر - ۱۳ : تلې : د کابل رژیم
مشرن جیب د "اندپیندنت" ورځپاڼې
سره په مرکه کې وویل : زه به هیڅکله
استعفی ورکړم که زما حکومت
تینګ دي هغه زیاته کړه : ددې پر
عکس دی ته چمتو یم چې د افغانستان
مسئلې د حل لپاره د امریکا او
پاکستان سره وګورم .

۵ اکتوبر - ۱۳ : تلې : د اسلامی
کنفرانس د ګډو هیوادونو د بهرنیو
چارو وزیرانو په نیویارک کې د
یوې غونډې په ترڅ کې د افغانستان
مسئلې په اړه هغه قرارداد دمنظور
کړ چې دروسی د بهرنیو چارو وزیر
شورنا دزی اود پاکستان د بهرنیو
چارو وزیر یعقوب خان ترمنځ
لاملیک شوی و .

۵ اکتوبر - ۱۳ : تلې : ورور حکمتیار
د راولپنډۍ په مطبوعاتي کلپ
کې د ژورنالستانو یوې غونډې
ته په وینا کې وویل : د پاکستان
اوسنی حکومت دخپل پخوانی
حکومت داوډه باید پوره کړي
چې وعده شي کړي و په افغانستان
کې به انتخابات کړي .

۶ اکتوبر - ۱۴ : تلې : پیر سید احمد
ګیلانی د عبوری حکومت د ستړی
محکمې رئیس په اسلام آباد کې د
یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ
کې وویل :

د ځواکمنو په منځ کې به د
ایران او پاکستان نه په میشته مها-
جرینو او زان شوو سیمو کې انتخابات
وشي ترڅو د فبروری ترميا شتی یوه
منتخبه شورا ولرو .

۶ اکتوبر - ۱۴ : تلې : دهنی میګ
'(۲۱) جیب الوتکې پیلوټ چس'
څو ورځې وړاندې خپله الوتکه په
پینورکي را ګوزه کړې وه دیو
مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې
وویل : د کابل رژیم ۹۰٪ پیلو-

ټان غواری چی دمجا هډینوسره
یوځای شی .

۷ اکتوبر- ۱۵ تلی: نصرت بوتوپ
په نیویارک کی دملگرو ملتودمشر
کوشیا سره دافغانستان مسئلې
په اړه خبری وکړی په دی لیدنېه
کی دپاکستان دبهرنیوچارووزیر
یعقوب خان هم گډون درلود
یعقوب ترکمتنی وروسته خبریالانو
ته وویل : کوشیا په دی لیدنېه کی
نوی مسایل مطرح کړل چی په
پاکستان کی به بحث ورپاښدي
وشي .

۸ اکتوبر- ۱۵ تلی: دایران
دکوریوچارووزیرپاکستان ته
سفروکړا ودبی نظریوټوله خصوصی
مرستیال " نصیرشیخ " سره شی
دافغانستان مسئلې په اړه خبری
وکړی .

۸ اکتوبر- ۱۴ تلی: داسلامی
کنفرانس دبهرنیوچارووزیرانو
په نیویارک کی دیوی گډی اعلامیم
په ترڅ کی اعلان وکړ: دافغانانو
ټولی ډلی بایدسره یوځای شی یو
پراخ بنسټیزه حکومت جوړکړی ترڅو
دکابل گوډاکی رژیم له مینځه
لړشی اوځای شی دارژیم ونیسی،
۸ اکتوبر- ۱۴ تلی: دامریکا
دبهرنیوچارووزارت مرستیال
پاکستان ته سفروکړا ولدتلشی د
بی نظریوټوپرته ځینونورو -
پاکستانی مقاماتوسره دسیمه
ایزووافغانستان مسئلې په باب
خبري وکړی .

۹ اکتوبر- ۱۷ تلی: دپاکستان
جمهوررئیس غلام سح خان په پشاور
کی یوی غونډی ته په ویناکی
وویل : پاکستان تل دافغانستان
مسئلي دسیاسی حل کوښښ کړی هغه
زیاته کړه : دافغانستان مسئلې
دحل یواځنی لاره دیوه پراخ بنسټیزه
حکومت جوړیدل دی چی ټولو
افغانانو ته دمیلنډووی هغه زیاته
کړه : روسانو داتینگارکوی چی

په پراخ بنسټیزه حکومت کی د
کابل رژیم ته ځای ورکړای شی
خوداددی مسئلې په حل کی لسی
خښ دی .

۹ اکتوبر- ۱۷ تلی: روسانو
ملگرو ملتوهغو مرستو ته چی د
روسی له لاری افغانستان ته
راوړل کیږی اجازه ورکړه دی چلی
ځینې دمرستولومړی قطارچی
دفیالنهمیواد دی شمالی ولایتونه
ورسیدالته دمرستی دکابل
رژیم ترنصف لاندوسیموکی
ویشلی کیږی .

۱۰ اکتوبر- ۱۸ تلی: دعیوری
حکومت مشرمددی اودیآبادول
وزیربرانی په تهران کی دایران
دبهرنیوچارووزیرولایتی سره
دافغانستان مسئلې په اړه خبری
وکړی .

۱۰ اکتوبر- ۱۸ تلی: نصرت بوتوپ
دی بی سی ټلویریونی شبکی
سره په مرکه کی وویل : روس دی ته
حاضرشی چی دعیوری حکومت
دجوړیدوپراخ طردمجا هډینوسره
خبري وکړی هنی زیاته کړه : په
دی باب ترهغی وروسته فیملسه
وشوه کله چی یعقوب خان او
شورنادزی سره ولیدل هنی زیاته
کړه : موږبه اوس په پاکستان کی
دمجا هډینوسره ترلیدنې وروسته
ددی لیدنې لپاره وخت اوځای
ټاکو .

۱۰ اکتوبر- ۱۸ تلی: نیویارک
ټايمز دباوری سرچینوپه حواله
رپوټ ورکړچی اوس هم پکا بل کی
(۳۰۰) روسی پوځیان موجوددی او
دمجا هډینوپرمسدکو غنډی ولی.
۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی: دکابل
پارپر نظامی تاسیساتو دمجا هډینو
لری ویشونکی نوغندی ولگیدل
چی دهغی له امله ددشمن ۳ تنه
ووزل شول اونورزیات مالکی
ناوان وروا وښت .

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی: دامریکا
دبهرنیوچارووزارت نوی سلاکار
" مارگریټ تنولر " دیوی وینا په
ترڅ کی وویل : اوس هم په کابل
کی (۳۰۰) تنه روسی سلاکاران د
مجا هډینوپرمسدکابل رژیم -
عملیات رهبری کوی هنی دا عمل
دچینوامهادی له تمهدا توڅه
خلاف ورزی ویلله .

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی: دعیوری
حکومت یوه ویندوی اعلان وکړ
ملگری ملتونه بایدخپلوهمسو
مرستولپاره چی دروسی له لاری
افغانستان ته راوړی دمجا هډینو
څخه اجازه واخلی اوپه دی باب
دمجا هډینوسره وغږیږی .

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی: دپاکستان
دفتح جعفرپه مشراسدغنیوی دیوی
وینا په ترڅ کی وویل : دامریکا

شیانواو عربانو دخوښی خلک د
افغانستان دخلکونما ینده کی
نشی کولی .

۱۲ اکتوبر- ۲۰ تلی: دپاکستان
مدراعظمی بی نظریوټودینا ور
په هوائی ډگرکی خبریالانوته
وویل : ظاهرا ده دافغانستان
باچاؤ او اوس هم مثبت رول -
لوبولی شی په دی شرط چی دعیوری
حکومت سره مرسته وکړی هنی زیاته
کړه : دروسی پوځونورتو تنی
وروسته ښای دا مسئله تر یوالوته
حل وی خو پاکستان نه ده دی حل
شوی .

۱۲ اکتوبر- ۲۰ تلی: دجماعت
اسلامی پاکستان مشرقاضی حسین
احمد دکندهار څخه تر راستنید و
وروسته په لاهور کی خبریالانوته
وویل : څوک چی وائشی د
افغانستان مسئله دسیاسی لاری حل
کیږی اشتباه کوی دافغانستان
مسئلي دحل یواځنی لارهماددی
هغه زیاته کړه : په افغانستان کی

داقتداردا انتقال لپاره يواځنى لارانتخابات دى چې دافغانانو هيڅ ډله ورڅخه مخالفت نهلري. ۱۲ اکتوبر- ۲۰ تلي: دپاکستان د"فرستريکور" پدهآخرنی غونډی کی دسینظربوتوسره يوځای دعبوری حکومت مشرمددی هم گډون وکړ. دغونډی په پای کی سینظربوتوخبريالانوته وویل:

مجددی ایران ته دخپل سفرپه باب ماته معلومات راکړل.

۱۳ اکتوبر- ۲۱ تلي: بباوری سر چینورپوت ورکړچي افغانسی معاجربنسره په مرستوکی کمی راغلی رپوت زیا ته کړی: نیره میاشت مها جربنوته یولکه تنه غنم دپخوا برنسیت کم ورکړای شول ۱۳ اکتوبر- ۲۱ تلي: دکابل گوداگی رژیم په هندکی دخپل پخوانی سفیرعبدالصمدالطربیر گای نوی سفیرد"احمدسور" په نوم وټاکه او هغه شی په یوگوسلاویا کی سفیر وټاکه.

۱۵ اکتوبر- ۲۳ تلي: دپاکستان باوری سرچینورپوت ورکړچی پاکستان دافغانستان مسئلې په اړه خپلی پالیسی ته د نوی بنی

ورکولو په فکرکی دی چې په هغی کی به دپراخ بنسټیزه حکومت پسر جوړیدو زیات فشارواچولی شی رپوت زیا ته کړه په دی باب هغی غونډی کی فیمله وشوه چې دمدارت په سکرټریټ کی جوړه شوی وه.

۱۵ اکتوبر- ۲۳ تلي: دکابل رژیم پردی اعتراف وکړچی اوس هم په دکابل کی روسی سلاکاران شته خو په نظامی عملیا توکی برخه نه اخلی هغوی ددی سلاکارانو شمیرد (۵۰ او ۷۰) په مینځ کی وښود.

۱۵ اکتوبر- ۲۳ تلي: دکابل دگوداگی رژیم مشرنجیب ټول هغه اختیارات چې دنظامی حالاتو

په خاطر دپه لاس کی اخیستی و- بیرته پارلمان ته وسپارل. ۱۶ اکتوبر- ۲۴ تلي: باوری سر- چینورپوت ورکړچی دامریکا د سفارت یوغری (کارجان لپوئر) په روم کی دافغانستان پخوانی مخلوع شاه ظاهرشاه سره ولیدل اودافغانستان مسئلې په باب شی ورسره خبری وکړی.

۱۶ اکتوبر- ۲۴ تلي: دکابل گوداگی رژیم دیو اعلا می په ترڅ کی اعلان وکړچی ټول ژور- نالستان دی راشی او هغه کی وگوری چې دهغه څخه سکوتوغندی شوغولی کیږی ترڅو شی افغان لری شی چی دا توغندی روسان تروغوی ۱۷ اکتوبر- ۲۵ تلي: دامریکا په کانگریس کی دافغان دجهاد بوملاټرکوونکی "همفری" دپاکستان جنگ ورځپاڼی سره په مرکه کی وویل: افغانستان ته دظاهرشاه دبیرته راتگ امکانات نشته هغه زیا ته کړه: زه ددی خبری طرفدار نه یم چی وائی امریکا یواځی د انسانې همدردی په خاطر مجا هدینو سره مرسته کوی، افغانستان د موقعیت له لحاظ امریکا ته زیات اهمیت لری.

۱۷ اکتوبر- ۲۵ تلي: دعبوری حکومت دکورنیوچا روزیرمولوی خالص دیو وینا په ترڅ کی وویل زه دانتخابات نومخالف نه یم بلکی غواړم چی داسلامی شریعت په رڼا کی انتخابات وشي خو په اوسنیو شرایطوکی امکان نلری.

۱۸ اکتوبر- ۲۶ تلي: پی نظیر بوتود"دولت مشترکه" دشراونو غونډی ته په وینا کی وویل: پاکستان ددی هلی ځلی کی چی دکابل رژیم پرځای بوداسی پراخ بنسټیز حکومت جوړشی چی ټولوافغانانوته دمنلووړی د "دولت مشترکه" دا غونډه په "کوالامپور" کی جوړه شوه.

۱۸ اکتوبر- ۲۶ تلي: دامریکا دبهرنیوچا روزارت یوپیلتونکی ډلی دیو وینا په ترڅ کی وویل: روسانوکابل رژیم ته دپخوا په نسبت خپلی مرستی دوه چنده کړی. ۱۹ اکتوبر- ۲۷ تلي: دکابل رژیم لهخوا بوتوغول شوی سکوتوغندی د"گوډی" په سرکی دمها جربنوپه دوکانو لگیدچی دهغی له امله (۷) تنه مهاجرین شهیدان شول او زیات دوکانونه دڅاوروسره خاوری شول.

۱۹ اکتوبر- ۲۷ تلي: دپاکستان صدراعظمی په هغی میلمستیا کی گډون وکړچی په ښویا رکی دپاکستان سفیر نسیم احمدورته کړی وه هغی دمیلمستیا گډون کوونکو ته دوینا په ترڅ کی وویل: دملگرو ملتو مشرکوئیلر خپلی هلی ځلی دافغانستان مسئلې دسیاسی حل لپاره تیزی کړی هغی زیا ته کړه دافغانستان مسئلې ترحل کیدو ورسته به د روسی اوپاکستان اړیکې ښی شی. ۲۰ اکتوبر- ۲۸ تلي: دپاکستان صدراعظمی بېنظربوتوپه کوالامپورکی دیوه مطبوعاتی کنفرانس په ترڅ کی وویل: موږ

به ترهغی دمجا هدینو مرستی جاری ساتو چی دمجا هدینو عبوری حکومت جوړشی هغی زیا ته کړه دنجیب حکومت دسکوریدوپرته دافغانستان مسئله نه حل کیږی. ۲۰ اکتوبر- ۲۸ تلي: مجا هدینو دکابل په ښارکی دښمن نظامی مراکز او وواښی دگډلری ویشو- نکوتوغندیوتراورلاندی ونیولو چی دهغی په ترڅ کی دښمن (۱۲) تنه ووژل شول.

۲۰ اکتوبر- ۲۸ تلي: باوری سر چینورپوت ورکړچی دمجا هدینو

گوندونه په دې متفق شوی چې دیوه واحد قیادت لپاره انتخابات وکړي که څه هم چې خالصا ومجدي ناراضه بڼه لري .

۲۱ اکتوبر- ۲۹ تلي: د روسک سيمي حضرت عمر فاروق (رض) غوندې د حزب اسلامي ارکانو يو غونډه د ورور حکمتيار تر مشرۍ جوړه شوه چې دري ورځي يې دواړو مکر په دې غونډه کې ورور حکمتيار د حزب ارکانو ته لازم هدايات ورکړل ۲۱ اکتوبر- ۲۹ تلي: د پاکستان د صوبه سرحد اعلی وزير افتخار شيرپا وداخليج ورځپاڼې سره په مرکه کې وويل : د افغانسې مهاجرينوسره د غربي هيوادونو مرستې کمې شوې په دې خاطر اکثره اوس د پاکستان خصوصاً د صوبه سرحد پر حکومت بوج دی .

۲۲ اکتوبر- ۳۰ تلي: د لوگر په ولايت کې د دښمن بواکمالانۍ قطارچي غوښتل شئ ځان گردیز ته ورسوي په شا وتمبول شواو - د دښمن زيات شمير افراد په کې ووژل شول .

۲۲ اکتوبر- ۳۰ تلي: د امريکايوه څلورکسيزه هيئت په پشاور کې د مجاهدينو د عبوري حکومت مشر مجدي ، د کورنيوچا وروزيړخالص د بياآبادولو وزير باني د حزب اسلامي مشر ورور حکمتيار د عبوري حکومت د را اعظم استاد سيف اودستري محکمې مشر گيلاني سره وليدل اود افغانستان دروانو حالاتو په باب يې د مجاهدينو مشرانو سره خبرې وکړې دې هيئت په پشاور کې د ظاهرا نه نما شنده "مسکين" سره هم وليدل او ترهغي وروسته يې دکويټې خوا ته حرکت وکړ .

۲۳ اکتوبر- ۱۰ لړم : د پاکستان د جمعيت علماء اسلام (د درخواستي

گروپ) مشر مولانا سميع الحق امريکا ته سفرونو کړاؤ هلته يې د امريکا دکا نگرين ځينو غړوسره د افغانستان مسئلې په پاپ خبري وکړې .

۲۲ اکتوبر- ۱ لړم: دکابل رژيم مشر نجيب د هانگ کانگ د فاراين اکنامک پونيو " خپروني لسه خبريال سره په مرکه کې وويل: د پاکستان اوا مريکا دا غوښتنه احمقانده دې چې نجيب دې استغفي ورکړي هغوی بايد وپوهيږي چې زما حکومت قوی دی .

۲۴ اکتوبر- ۲ لړم: مجاهدينو د هلمند په ولايت کې د " هزار جغت " ولسوالۍ آزاده کړه اود هغې په ترڅ کې د دښمن زيات شمير افراد سره د مېهما توژوندي ونيول .

۲۴ اکتوبر- ۲ لړم: دکابل رژيم له خوا يو توغول شوی سکټور غنډی د تري پرېزار ولگيد چې د هغې له امله (۱۲) تنه شهيدان شول داسيمه د پاکستان سرحدي سيمه ده .

۲۵ اکتوبر- ۳ لړم: دروسيې د بهرنیوچا وروزيړ شورا د زېدي وينا په ترڅ کې دې باندې اعتراف وکړ چې پر افغانستان باندي دروسي قواو يرغل د نړيوالو قوانينواو انساني کرامت خلاف کار و .

۲۵ اکتوبر- ۳ لړم: په پشاور کې د ميشته اوگوني گوندونو مشرانو يوگنده علاميه خپره کړه چې په کې د مجاهدينو څخه غوښتنه شوې وه په خپلو سيمو کې گډې شوراگانې جوړي کړي او خپلې منځني تنونزي داسلامي شريعت له مخې حل کړي . ۲۶ اکتوبر- ۴ لړم: د پاکستان د صوبه سرحد پخواني اعلی وزير فضل الحق له زندان څخه په ضمانت آزاد کړای شو هغه دخپل کورمخې ته خبريالانو ته وويل:

افسوس هغه څه چې موږ په لس کالو کې د افغاني مجاهدينو لپاره کړي و اوس د بې نظير بڼو حکومت له مينځه يوړل هغه زياته کړه: د دې سره سره مجاهدين بايد بصروکري او موثر تر څره دهغوئ څخه ملاتړ وکړو .

۲۶ اکتوبر- ۴ لړم: د عبوري حکومت مشر مجدي په اسلام آباد کې د ممبر سفیر سره وليدل په دې ليدنه کې د ممبر سفیر مجدي ته د ټاکنيزو ورکړچي ممبرسې د افغانستان ترکاملي آزادۍ پورې د مجاهدينو څخه ملاتړ وکړي .

۲۷ اکتوبر- ۵ لړم: د عبوري حکومت يو پوځي کسيزه هيئت د ملگرو ملتو په غونډه کې د گډون په خاطر نيويارک ته سفرونو کړي .

د دې هيئت مشري فاروق اعظم کوله چې په ملگرو ملتو کې به د افغانستان چوکي داشغالولو لپاره هلې ځلې وکړي .

۲۸ اکتوبر- ۶ لړم: فاروق اعظم چې د عبوري حکومت ديو هيئت په مشرۍ نيويارک ته تللی په نيويارک کې خبريالانو ته وويل: که د ملگرو ملتو مطلب د پراخ بنسټيز حکومت څخه داو چې د نجيب حکومت ته په کې ځای ورکړای شي خودا په هيڅ صورت مجاهدينو ته د منلو وړ نه دی اود هغې پرته دا اوسنۍ حکومت پراخ بنسټيز دی اود هيواد ټولې برخې په کې برخه لري .

۲۹ اکتوبر- ۷ لړم: د عبوري حکومت د را اعظم استاد سيف بي بي سي پښتو څانگې سره په مرکه کې وويل: موږ په په هېڅ صورت کې د نجيب حکومت سره خبرې ونکړو هغه نه مسلما ن دي نه افغان دي بلکې ناسانگه ده چې واکمنۍ دروسا نو په لاس کې دی .

۲۹ اکتوبر- ۷ لړم: د مجاهدينو لري ويشتونکی توغندي دکابل

ساینس و قرآن

نویسنده: خالد مسعود
ترجمه: وحدتیار

سایس در هیچ زمانی از فرایض انبیاء (ع) نبوده، قرآن مجید در آیات کونا کونش از فرایض و مسئولیت‌های تذکر بعمل آورده که مطابق به آن رسالت و فرایض پیامبرانست که وحی آسمانی راه مردم برسانند، آیات و احکام خدا را تعلیم بدهند، تعلیم حکمت بدهند و اخلاق و کردار انسانها را تزکیه نمایند.

ما شنیدیم کتابی را که فرودا آورده شده بعد از موسی تمذیق کنندیده، کتابها شیکه پیش از او بوده‌اند می‌کند بسوی حق و بسوی راه راست. ازین آیه کریمه نیز چنین بر می‌آید که این قرآن انسانیت را بطرف حق و صراط مستقیم هدایت و رهشائی می‌نماید.

خداوند در جای دیگری چنین می‌فرماید: "الراکتب انزلنه الیک لتخرج الناس من الظلمات الی النور باذن ربهم الی صراط العزیز الحمید" (سوره ابرا هیم) ترجمه: الرا: این قرآن کتابی است که فرو فرستادیم تا برای بسوی نورا بیرون آری مردمان را از تاریکیها بسوی روشنی بکنیم پرورندگان را.

ازین آیه کریمه نیز معلوم می‌گردد که پیامبر (ص) رسالت دارد که انسانیت را بوسیله شروعت تبلیغ این کتاب را تا ریکهای گمراهی بطرف نور هدایت و رهشائی نماید. ازین آیات خوما و از مظلعه مجموعی قرآن حکیم عموماً بر مبنی آید که قرآن مجید کتاب هدایت است و برای رهشائی انسانیت نازل گردیده است. این هدایت بخلوها و عقلی، فکری، و اخلاقی

با وجود اینکه این احساس ساینس دانان مسلمان قابل قدر است که ایشان قرآن مجید را بحیث یک رهنما می‌پذیرند، لکن تغییر آوردن در مذهب قرآن و آنرا به شکل و چهره دیگری جلوه دادن خطرات آنگرا هکنی در پی خود دارد بهر صورت قرآن کتاب پرور دگار عالمیان است، موضوع خود را خود معرفی می‌کند، بی‌پایید موضوع قرآن را از زبان خودش بشنویم. "ان هذا القرآن یهدی للئی هی اقنوم" (الاسراء - ۹)

ترجمه: هرا نشین این قرآن راه می‌نماید برای که درست راست ازین آیه کریمه بر می‌آید که قرآن حکیم بشریت را بسوی صحیح ترس راه زندگی هدایت و رهشائی

می‌کند را هیکه باطنی آن انسان به سعادت ابدی نایل می‌گردد.

خداوند در سوره احقاف آیه (۲۰) از یک گروه جن هنگامیکه قرآن را شنیدند و به قوم خود بازگشتند آنها را انداز نمودند، چنین حکایت می‌کند: "قالوا یقومنا انا سمعنا کتباً انزل من بعد موسی ممداقاً لما بین یدیه یدیه الی الحق والی طریق مستقیم" ترجمه: گفتند ای قوم ما هرا نشین

زمانیکه غرب با سلاح علوم جدید مسلح گردیده و به سرزمینهای اسلامی حمله و رشد، دانشمندان و دانشوران مسلمان غرض جلو گیری ازین یورش غرب بدفاع پرداختند، ولی چون ایشان خیلی ها ازین علوم جدید مرعوب و متاثر بودند علت و انگیزه عقب ماندگی مسلمانان را، شیوه تعلیم اسلامی آنان تلقی نموده از یکطرف درین دفاع خویش رویه معذرت خواهانه در پیش گرفتند و از جانب دیگر یک سلسله حقائق بدیهی را که اساس و مبنای قرآنی داشت انکار و رد کردند. آنهمه این علت که عقل پرستان غرب آنرا قبول نمی‌کردند.

لکن هنگامیکه این استیلا و یورش غرب خاتمه پذیرفت و مسلمانان خود درین علوم دسترسی حاصل نمودند، به جای این که دانشمندان اسلامی راه اعتدال را اختیار می‌کردند، درین معامله افراط نموده تلافی نمودند تا قرآن مجید را بحیث یک کتاب - سایس معرفی نمایند. حتی خواستند قوانین اخلاقی را که در قرآن حکیم ذکر گردیده بودند توجیه ساینسی نمایند.

اکثراً" مورد بحث قرار می گیرد. بادرک درست و صحیح این مسائل انسان را دارای ایمان و یقین، اطلاق و عملکردی می گرداند که وی را شایسته و لایق خلافت خدا در زمین می نماید.

ساینس و قوانین طبیعی موضوع قرآن نبوده بلکه ضرورت انسان است.

خداوند انسان را در محیطی خلق نمود که همسوی واسبابی که

انسان من حیث یک موجود زنده به آن تیار دارد، در اطرافش وجود داشت، همچنان در فطرت و نهاد انسان تمام آن ملاحظاتی را که برای استفاده ازین وسایل در زندگی ضروری می باشد، بودیعت گذاشت.

این ملاحظاتی که در آستان عقل قرار دارد رکافی است که انسان با استفاده از آن به تفسیر این وسایل پرداخته آنرا به نفع خویش استعمال نماید. شیوه ای را که انسان با کشف قوانین طبیعی که در متن طبیعت به ودیعت گذاشته شده است، برای تفسیر این وسایل بکار می برد، ساینس گویند.

بطور مثال از بزرگترین ضروریات اولیه انسان خوراک می باشد، این ضرورت انسان قدیم را وادار ساخت که با رهنمایی عقل خویش از سنگ ها و فلزات و سایر آلاتی بسازد که کمک آنها زمین را نرم نموده آما ده کشت و زرع نماید و هم توسط آن بنه صید و شکار حیوانات بپردازد و بدین ترتیب برای خویش خوراک تهیه نماید.

البته انسان درین بخش به کتاب و صحیفه آسمانی ضرورت نداشته چنانچه هر تعداد که به تجربه و مشاهدات وی افزوده گردید به همان پیمانه علوم ساینس ترقی و پیشرفت نمود.

انسان امروز با رهنمایی عقل پیچیده ترین کمپیوترها را ایجاد نمود ولی انسان این همه مراحل ترقی مادی را بدون کلام صحیفه آسمانی پیمود.

ساینس در هیچ زمانی افزایش تذکر بعمل آورده که مطالبی به آن رسالت و فرایندی میرانست که وحی آسمانی را به مردم برساند آیات و احکام خدا را تعلیم بدهد، تعلیم حکمت بدهد، اخلاق و کردار انسانها را تزکیه نماید.

تعلیم علوم مادی در سالیان گذشته شامل نبوده است. اولین مطلب را خود پیا میرا سلام (ص) - بوضوح اظهار نموده اند، چنانچه

روزی پیا میرا سلام (ص) از یک نخلستان می گذشتند مردم درخت های خرما را گرد افشانی میکردند پیا میرا (ص) پرسیدند "چرا اینکار را می کنید؟" ایشان جواب دادند که به این ترتیب حاصلات خرما و حکم تعمیدی دانسته تعمیل نمودند و از زگرده افشانی دست کشیدند و همینکه سال آینده حاصلات پیا میرا آمد به حضور پیا میرا (ص) حاضر گردیده عرض نمودند، ما هادیست شما را تعمیل نمودیم ولی امسال حاصلات خیلی کم گردید.

پیا میرا سلام (ص) ارشاد فرمودند که در مورد نیوی به تجربه و عمل خویش اعتماد نداشته زیرا شما راجع به امور خویش بهتر از من میدانید.

این واقعه گرده افشانی که در کتب حدیث و روایات بنیام "تاء بیرا لنخل" یا ذکر دیده است، خالصاً یک پدیده ساینسی است، زیرا از یکجا شدن گرده های نروما ده که در ساختمان های تذکیر و تاء نیث نباتات وجود دارد عمل با رآوری و القاح صورت می گیرد عموماً این عمل توسط حشرات و وزش بادها بصورت طبیعی بوقوع

می پیوندد، هنگامی که انسان مدینه منوره این عمل را بدست خود انجام میدادند این یک عمل ساینسی و مربوط به کشاورزی بود آنها درین مورد تجربه داشتند، پیا میرا (ص) به فکر اینکه اگر این عمل عادتاً بر بنای قوانین و عوامل فطری و طبیعی صورت بگیرد یا کی ندارد، مردم را مشوره ترک کرده افشانی داد ولی نتیجتاً همان سال حاصلات تقلیل یافت و پیا میرا (ص) بر مشوره و رهنمایی خویش امر را ترمیم نمود مردم را هدایت داد تا در همچو امور دنیوی بر تجربه و مشاهدات خود تکیه نموده عمل نمایند.

با وجود اینکه قرآن یک کتاب ساینس نیست لکن در مواردی زیادی از حقایق ساینس تذکر بعمل آورده است. حتی می توان ادعا کرد که این موارد پیمانه ای است که دنیای مادی بعد از طی قرن ها

فاصله به آن رسیده است. اولین حقیقت نزد ساینس دانان جدید نیز مسلم است. چنانچه یک دانشمند فرانسوی بنام مورین بوکای

که ازین بخش قرآن متاثر گردیده اسلام را قبول نمود در کتاب خود بنام "قرآن، با بیل و ساینس" اظهار میکند که "ساینس جدید و مترقی نمی تواند هیچ یک موردی از موارد ساینس قرآن را رد نماید هر یکی ازین موارد خیلی مستحکم و مستدل می باشد بحدی که ساینس بعد از طی چندین قرا و نشیب به آن رسیده است."

از مطالعاتی که جلالی آیتی که در آن حقایق ساینسی تذکر گردیده است، نیز برمی آید که قرآن آنرا بحیث دلایل آفاقی پیش می کند یعنی دلایلی که در همه اکناف و اطراف کائنات وجود داشته هر عا م و خاص آنرا می تواند مطالعه

و مشا هده نمايد ، بطور عموم مباحث قرآن حکيم را می توان به سه بخش عمده تقسيم نمود :

۱- توحید

۲- رسالت

۳- معاد

دلائل آفاقی که در حقیقت همین واقعیت های ساینس را منعکس می نمایند ، برای رسیدن و تکمیل همین مباحث سه گانه در قرآن وارد گردیده است . یعنی قرآن حکیم انسان را دعوت میدهد که روی این دلائل غور نموده بوسیله آن به آسانی حقایق سه گانه (توحید ، رسالت ، معاد) را درک نماید و اینک این دلائل چه نوع موضوع را ثابت می کند ، می توان از نظم قرآن درک نمود به عبارت دیگر نظم قرآن در حقیقت ممیز مدلول این دلائل است .

شیوه ورود ساینس اینست که از شواهد حاصل شده از حواس نتایج را اخذ نموده ، صحت این نتایج را توسط تجربیات و آزمایش ها مورد بررسی قرار میدهد تا شاید این نتایج از ظرف تجربیات و آزمایش ها ، آنرا بحیثیت یک اصل قبول نموده ، در مراحل بعدی ارتقای مادی آنرا بکار میبرد .

بدین ترتیب ساینس سمع و بصر را مورد مشاهدات و تجربیات و عقل را در مورد استنباط و اخذ نتایج استعمال می کند . در حالی که قرآن مجید با تقدم دلایلی آفاقی نه تنها سمع ، بصر و عقل را دعوت عمل میدهد ، بلکه مزید بر آن از انسان تذکر ، تفقه ، تدبیر و عبرت پذیری را نیز تقاضا می نماید . به عبارت دیگر قرآن این روش و شیوه دانشمندان ساینس را کافیه نمی داند .

بلکه ورا آگاه می دهد که خود را به حصول فوائدی از مشاهدات و تجربیات منحصر ننموده به

استعمال ملاحظیه های تذکر ، تفقه و عبرت پذیری جولانگاه نتایج گیری و استنباط خود را تا حقایق متافیزیکی وسیع نماید .

معنی تذکر حصول یا ددها نسی می باشد یعنی تذکریعبارت است از اینکه انسان حقیقتی را فراموش می کند و یا مشا هده چیزی نیگری آنرا بیاد می آورد و از آن نسبت به حقیقت فراموش شده انتباه حاصل می کند ، علمی را که قرآن انسان را آگاه می دهد . اساسات و مبانی آن در فطرت و ضمیر انسان به ودیعت گذاشته شده است لکن انسان در لایسالی لذات و دلچسپی های دنیا آنرا فراموش می نماید چون انسان برای فلاجوگامی بی خویش به علم صحیح نیاز دارد ، زینرو خداوند خالق و مالک انسان درین کاشینات قدم بقدم جلواش شواهدی قرار داده است که از آن انسان انتباه حاصل نموده بیدار و متذکر گردد .

خداوند قو فرعون را غرض تشبیه و بیداری شان به قحطی گرفتار نمود ، چنانچه در سوره - اعراف از آن تذکر به عمل آمده است . همچنان در سوره توبه آیت ۱۲۶ چنین وارد گردیده است که خداوند و مرتبه در سال بنده گان خود را مورد آزمایش قرار میدهد تا ایشان حقیقت زندگی را فراموش نکنند و تذکر حاصل نمایند . همچنان درین مورد در سوره - زمر امتیالاتی زیادی وارد گردیده است .

قرآن حکیم چایک از مشاهدات نظام فطرت نیز تذکر بعمل می آرد از دانشمندان ساینس تقاضا می نماید که نگاه های خود را صرف به فوائد مادی متمرکز ننموده بلکه بوسیله آن به حقایق آفاقی حامل نما یند که علم آن در فطرت شان

پنهان است ولی ایشان آنرا فراموش کرده اند . چنانچه منی فرماید : " ولقد علمتم الانشاه الاولى فلولاتذکرون " (واقع ۶۲) ترجمه : و به تحقیق دانسته اید آفریدن نخستین را پس چرا یاده نمی کنید ؟

یعنی در خلقت و پیدایش انسان دلائل زیادی وجود دارد که به قیاس به آن می توان به آسانی حیات اخروی را ثابت کرد ولی شما چرا تذکر حاصل نمی کنید .

و همچنان در جای دیگر می فرماید " ومن کل شیء خلقنا زوجین لعلهم تذکرون " (زاریات ۴۹) ترجمه : و از هر چیزی آفریدیم جفت تا شما پند پذیر شوید .

یک دانشمند ساینس تلاش و جستجوی خود را تا حد امتیاز مذکرو مؤنت محدود می سازد ولی درین آیت کریمه خداوند او را آگاه می نماید که این قانون زوجین در همه پدیده ها جاری و ساری است یعنی هر پدیده به خود جفت و مکملی دارد که بدون آن ناقص و نامکمل بنظر می آید . غرض رسیدن به حقایق پدیده های دیگر را نیز در روشنی این قانون مطالعه کن ، زندگی دنیا نیز بدون جفت و مکمل خویش دارای خلأ و نقص می باشد که به اثر آن درین دنیا همه تقاضا های عدل پوره نمی شود ، این کمی و نقص در آخرت تکمیل می گردد پس آخرت جفت و مکمل دنیا می باشد این دو جفت را پهلوی هم قرار داده غور نماید تا به حقیقت برسد تفقه به مفهوم عام آن عبارت است از درک و فهم درست و صحیح یک مطلب ولی در قرآن مجید از یکطرف برای بیان همان فعل قلسب استعمال می گردد که از آن جذبات و احساسات بوجود می آید . در حالیکه از فعل عقل به علم تعبیر میگردد و از ظرف دیگر همان کیفیت درک و

فهم را تفقه گویند که در آن نگاه صرف به ظاهر هریک شی منحصر نگردیده بلکه تا اعماق آن رسانی حاصل نماید، و اصل حقیقت درک گردد.

چنانچه منافقین در دوران غزوہ بنی المصطلق هنگامیکه اظهار داشتند که آنان بعد از زودت به مدینه بالای مهاجرین انفاق - نخواهند کرد. درین مورد خداوند فرمود: "ولله خزائن السموات والارض ولكن المنفقين لا یفتقون" (المنفقون - ۷)

ترجمه: و خدا را ست خزانہ های آسمانها و زمین ولیکن منافقان نمی دانند.

یعنی منافقین به این غلط فهمی مبتلا بودند که مهاجرین با آنها بنا بر انفاق ایشان زنده اند.

درحالیکه در مورد این حقیقت شعور داشتند که خزانه های زرق همه و همه نزد پروردگار عالمیان است و کلیدان نزد منافقین نبوده بلکه نزد خالق عالمیان می باشد. همچنان قرآن درجنگ با مشرکین از غلبه و پیروزی صد نفر مسلمان ثابت قدم در مقابل هزار نفر از مشرکین اطلاع داده است و علت آن را نیز چنین بیان می کند که:

"با هم قوم لایققون" یعنی مشرکین صرف روی و سائل مادی حساب می کنند و از شعوری که برای مسلمانان بعد از ایمان آوردن حاصل گردیده است ایشان خالی اند یعنی اصل شکست و پیروزی نزد خالق عالمیان است و او حامی و ناصر حق است و بیست.

در روشنی این مفاہیم تفقہ وقتی ما می بینیم که قرآن حکیم شواهد کثیفاتی را ذکر نموده می فرماید:

"لقد کان فی قصصهم عبره لاولی الالباب" (یوسف - ۱۱۱)

ترجمه: هر آینه هست در قصه پیغمبران پندی خدا و اندان خردا

یعنی ما حبان عقل و شعور با مطالعه بین داستانها می توانند سنن و قوانین خدا و اندرا در مورد اقوام مجرم و سرکش درک نمایند

همین کلمه عبرت در واقع تکیه مان و زمره در گرد و پیش خود ملاحظه می کنیم نیز استعمال گردیده است چنانچه قرآن حکیم میفرماید: "وان لکم فی الانعام لمبصره" تسکیم ممانی بطونه من بیسن فرث و دم لبنا خالصا لعلنا نللمشر بین "نحل - ۶۶

ترجمه: هر آینه شما را در چهار پایان پندی است. می توانیم شما را از آنچه در شکموی است از میان سرگین و خون شیر خالص گوارا نوشنده گانرا.

مطلب اینکه درین مشاهده حکمت عجیب پروردگار عالمیان را مطالعه کنید که چگونه از میان خون و مواد فاضله حیوان شیرما و گوارا تهیه می نماید. درحالیکه ما شین. آلات و تاسیسات آن ظاهر را بنظر نمی خورد، ساینس با مشاهده این نظر هر قدرت دربی مطالعه آن می برد که کدام عوامل کیمیا شیمی درین عملیات کارفرمانا اند که از مواد خورا که حیوان شیر تولید می گردد و کدام اعضا شامل کار اند، نوعیت فعالیت آنها از چه قبیل است؟ لکن از نگاه قرآن با دیدیک دانشمندسانیش از بیسن مطالعه فرا تر گذاشته قدرت کارگری پروردگار عالمیان را در عقب این تعامل درک کند، کسانیکه صلاحیت عبرت پذیری در ایشان مرده و خاموش گردیده است چشمان عقل و دل آنان نیز کور است. ایشان با وجود اینکه همه چیز را می بینند لیکن حقیقت آنها را درک کرده نمی توانند.

خدا و بندد رسوره، جاشه شواهد و پدیده های زیادی را ذکر نموده که مرکز و محور مطالعه ساینس را

تشکیل میدهد مثلاً آسمان، زمین خلقت انسانها و حیوانات آمدن بی دربی شب و روز و اثرات بارش در زمین، فوراً بعد از ذکر این مطلب می فرماید: "تلك آیت الله تتلوها علیک بالحق" (جاثیه ۶) ترجمه: این آیات خدا است که ما بر تو تلاوت و بیان می کنیم با حق مطلب از "بالحق" آن تانیخ قطعی و حقیقی است که با مطالعه این آیات انسان بآن دست می یابد.

از قید بالحق اشاره به این حقیقت است که اگر چه دیگران نیز از اجیع به این دلائل و نشانیها غور می کنند لکن غور و خوض انسان از یک زاویه خاص و در یک محدوده خاص صورت می گیرد.

بدین لحاظ با مطالعه آن حقایق که درین دلائل مضمر است می بیند و با اینکه بی می برن و لوسی خوا هشت نفسانی شان مانع از اعتراف به آن می گردد.

بطور مثال: راجع به زمین و آسمانها ما هرین جغرافیای طبیعی نیز غور و فکر می نمایتد راجع به خلقت انسانا تا تومی نیز تحقیق بعمل می آرد. راجع به پهلوهای مختلف حیوانات بیولوژی نیز غور و فکر می نماید. راجع به گردش شب و روز بسیار اوقات آن، تغییر و تبدیلیها و موسمیهای مختلف ما هرین هواشناسی نیز بحث بعمل می آرد لکن این تنگ نظران چنان حالت ژبون دارند که قادر اند با دور بین های خویش یک ذره را مطالعه نمایند ولی کوهی عظیمی را طم مشاهده شان نمی گنجد.

ما هرین هواشناسی پیشبینی می کنند که در بیست و چار ساعت آینده موسم گرم و خشک خواهد بود و از آن توجیه و تاویلی نیز خوا هند نمود، در بعض موا قع این

دین احیا و تجدید

معوی ډول دواړو بیه تنه درلوده ددوی متحدجدد په ځا نگرۍ او بانذا ت ډول زه دمجدد په حیث نه پیژم بلکې د شاه صاحب د تجدید تنقه یی بولم ددی حضرا تودکا رد څرنگوالی لنډیز دا ډول و .

۱- هعوی دعا موڅکو د دین ، ا خلاقا و معا ملتود اصلاح (غرقه شوی) کشتی رابورته کړه او تر کوم ، کوم ، ځایه چی یی تا ښور ورسیده هلته یی دژوندون داسی بدلون را څرگند کړ چی دصاحبو و دوخت یا دبی تا زه کړ .

۲- هعوی په دومره پراخه پیما ته دنولسمی پیړی په اول وخت کی د هندوستان غوندی مخ په تزل هیوا دکې په مشکله کیدای شوی دجهاد لپاره تیاری و ښوه او پدی تیاری کی یی دخپل تنظیمی توان کمال څرگند کړ ، او په پوره تدبیر سره یی دخپل کار دپیل لپاره د هندوستان شمال غربی سیمې انتخاب کړی ، څرگنده ده چی داسیمې دجغرافیایي اوسیاسی اړخونه ددی کار لپاره تر ټولو موزونی سیمې کیدای شوی .

ژباړن : مولوی محمدنعیم "ثائب"
په تیرپسی :

سیداحمدیریلوی (رح) اوشاه اسمعیل شهید
(رح) (۱)

همدا وجه و چی ده اولی الله صاحب دوفات نه پور د نیمه پیړی هم نه وه تیره شوی چی په هندوستان کی بوداسی تحریک را پا ځیده چی کت مت د شاه ولی الله رحمه الله علیه اهدافی تعقیبول د شاه صاحب لیکونه او ملفوظات ، ا د شاه اسمعیل شهید ، ا قات مت منصب ، عیقات ، تقویه الایمان اونوری لیکنی وگوری په دواړو ځایونو کی هغه د شاه صاحب دژبی خبری په نظر راځی . شاه صاحب چی په عملی ډول څه وکړل هغه دا و چی دقرآن ا وحیدیت د تعلیم ا ودکا ن دشخصی تاثیر او اغیزی نه یی دمصحیح فکر دخا وندا نوا واملحسو

څرگنده ده چی ریښتینی اسلامی تموف ددی خاص قالب محتاج نه بلکې بل قالب هم ورته ممکن دی ، د هغه لپاره ژبه هم بله اختیاریدای شی درموزواو اشاراتونه هم جتان کیدای شی ، دپیری اومریدی اوددی لری د عملی شکلونو په پریښودلو سره هم نور شکلونه اختیاریدای شی .

بیا یی په جها دکې کت مت دجنگ همه اخلاقی مول اوقوانین پکاروا چول چی دهغونه دیوه دنیا پرست جنگ کسوونکی په مقابل کی دخدای دلاری یو مها دپیژندل کیدای شی ، او پدی ډول د دنیا په وړاندی یو ځل بیا په سیمې معنا داسلام دروج - څرگندونه وښوده ، دهغو جنگ دهیواد ، مال ، قومی عصیت او یا بل دنیوی غرض لپاره نه وبلکسی خالص فی سبیل الله جهاوه .

دهنوپه وړاندی د دین په پرتله بل هیڅ هدف نه و چی دخدای مخلوق دجا هلیت د حکومت نه راوباسی اود حکومت کولو هغه نظام را منځ ته کړی چی هغه دخالق اوما لک الملک حدای دخوښی مطابق وی ، ددی سپینځلی هدف لپاره چی هغه وخت بدلو ، نو د اسلام دمولوسره سم یی اول جزیه وغوښته اوسیا یی

کما بوگن شمیر خلک پیدا کړل اوبیایي څلوروواړو زامنواوپه ځانگری ډول شاه عبدالعزیز صاحب داطق له حده زیاتره پراخه کړه آن تردی چی په زرگونو دا ډول خلک د هندوستان په گوښه گوښه کی خپاره شول چی د شاه صاحب خیالاتو لار ورته پیدا کړی وه هغه چی په دماغ کی یی دمصحیح اسلام څیری ځای نیولی واهغه چی دخپل علم او فطلیت او خپل روښانه سیرت په وجه یی په عامو خلکو کی د شاه صاحب اودهغه دخلقی د تاثیر ا منځ ته کولو لاریعه گزیدلی وو ، په حقیقت کی داسی ولکه دی خبری چی ددی تحریک لپاره ځای برا بر کړی وی چی بیا لاخره د شاه صاحب دخلقی نه ، او یا به داسی ووا یو چی دهغه دکورنه رابورته کیدونکی و . سیدماحبا و شاه اسمعیل صاحب په روحی او

دا تمام حجت نه وروسته توری ته لا س اوږد کړاو
کله چی بی توری ته لا س کړنو دجنگ دهنو دمهذبو
اوسلو بی بوره پا بندی وکړه چی اسلام وړینو دلسی
رو، هیڅ ظالما نه ا وحشیا نه فعل ورڅخه صادرته شو،
کوم کلی ته چی وړینوتل نو د مصلح په حیث ور
ننوتل نه د مفسد په حیث، له فوج سره بی نه شراب
و، نه دبا جواو سازونو غږونکی وپوښی با جی بیسی
غږولای، نه دفا حشو ښځو ټولگی، نه بی پوځی
چا وښی دبدکا ریو هډه وه او نه داسی کوم مثال
پیدا کښی چی دهنو پوځ دکومی سیمی نه تیرشوی
وی او دهنی سیمی خلکو دخپل مال او ښځو د عصمتو.
نو په لو تیدلو غم څرگند کړی وی، دهنه مجا هدیه
دورگی دآس په شا سپوروا وښی به په جای نماز
پا بندی ولاړو، دخدای نه ویریدونکی، دا خیرت د
حساب یا دلرونکی او په هراڅا کی که به زیان
ورته رسیدا و که فاشده په ربښتین والی بانندی
کلک ولاړو، که درښتیا ونه بد کته ورته رسیدا و که
تا وا ن خور درښتیا نه تیریدونکی نه (چی کوم ځای
بی ما تی خورلی دبی زړه توب لکبله بی نده
خورلی او چی کله بی بی فتح او بریالی توب تر
لاسه کولو نو متکبرا وتیری کونکی به نه لیدل
کید، پدی ډول سوچه اسلامی جها دپه هندوستان
کی نه ددی نه مخکی شوی ؤا ونه دهنه نه وروسته
وشو .

۳ - هڅوته چی په دیوه وره سمه دکم وخت لپاره د
حکومت کولو وخت په لاس ورغی نو هغه ډول حکومت بی
په پښو درواوه چی خلافت علی منهاج النبوت ورته
ویل شوی، همغه دقنبری امارت، هماغه برابری
اوساوات، هماغه شوری، هماغه عدل هماغه ناهه -
همغه شرعی حدود، همغه په حقه سره مال ترلاسه
کول او په حقه سره مصرفول، همغه دمنظوم پیرد که څه هم
ضعیف او دظالم مخالفت که څه هم زورور ؤ، همغه د
خدای نه دویبری سره حکومت کول او دمالحوالا فو
په بنیا ددسیاست دندی چلول، خلاصه په پراخ کی
هغه دحکومت کولو هغه نمونه یوځل بیا تا زکړه چی
صدیق اوفاروق (رض) وړاندی کړی وه .

دا خلک دهنو طبیعی اسبابوله کبله چی وروسته
بی ذکررا چل له ناکا می سره مخ شول (۲)

خوپه افکارو کی بی چی کوم حرکت پیدا کړی ود
هغه اشریدیوی پیری نه دزیاتتی مودی دتیریدلو
سره تراوسه په هندوستان کی موجوددی .

دناکامی عوالم: ددی وروستی مجددا نه
تحریک دناکامی په غوا ملو بحث کول دهنو حضراتو

دطبیعت خلاف دی چی هغوی بوازی نه -
عقیدیدرلودلویا دونه خو سی، لدی کبله اندیښنه
لرم چی ددی عنوان لاندی څه یا دونه کوم هډه به
ځما دپرو ورو شو دتکلیف سبب وگرځی لیکن زموږ
مقصد دی ټولویا دونه یوازی سابقین بالهیا ن
خلکو ته شا باسی وړاندی کول ندی بلکی ددیسن
درا تلو نیکی تجدیدلپاودهنوی دکا ردخترکوالی نه
درس اخیستل هم دی، نوموړی دینه پرته بله چار نه
نلرو چی په تاریخ پا بندی تنقیدی نظرو چووا و
ددی مشرانوا ومحترموشخصیتونود فخرورکارونو
دمعلومولوسره هغه عوالم هم بیان کړو چی خپل
سپیڅلی هدف ته په رسیدلو کی بی ناکام کړی دی.
شاه ولی الله او دهنه زامنو چی دعلمای حقه وو
اوصالحینو کومه ډله تیاره کړی وه اوبیا سیدا حمد
بریلوی (رح) اوشاه اسمعیل شهید (رح) دمالحو
اومتقی خلکو کوم لښکر تیار کړد هغو دمالا توپه
ویلوسره به حیران پاته شو، اوداسی په محسوسه
کړولکه چی دلهرنی پیری دمجا به وواوتا بعینو
سیرتلولوا وپه داسی فکرکولوسره په تعجب وکړو
چی په داسی لنډه تیره زمانه کی څومره لوی خلک
تیرشوی خو ورسره به مو په زړه کی په ناچاپی ډول
دا هم راوگرځی چی آخرڅه وجه چی دومره غوره او
انقلابی غورځنگ (تحریک) چی قیادت اوملگری
بی داسی صالح، متقی اونه ستوما نه کیدونکی
مخلص مجا هدین وو، دپوره هڅی اوهاندره په
هندوستان کی داسلامی حکومت په رامنځ ته
کولو کی نه یوازی بریالی نه شول بلکی ددی پسه
خلاف دخو زره میله لری ځای نه راغلی انگریزان
دلته دخالص جاهلی حکومت په رامنځ ته کولو کی
بریالی شول ددی پوښتنی دقدیعتمنده په جوش کی
دبی ځوا په پریښودلو معنا داده چی خلک به
مالحوالی، تقوی او جهاد داوسنی نړی په اصلاح
کی بی اغیزی وبولی او په دی خیال کولوسره به
مایوسه شی چی کله دا ډول سوچه جها ددارازمتقی
دلی لخوا هم بری ته ونه رسیدنو په راتلونکی کی
بدڅه ورڅخه جوړشی؟ دا ډول شپه پداو اقصی
ډول په خپلو وړودخلکونه اوزرم، بلکی اوس چی
زه علی گرت ته تللی وم نو دا سترپیچی هال په کښه
جلسه کی زما په وړاندی داشبه وړاندی کړای شوی
وه او دهنی ددفع کولولپاره ما یوه لنډه بیانیه هم
ورکړی وه، همدارنگه ما ته دا هم معلومه ده چی نن
کومه دعلماء وواوصالحینو ډله ژموږ په منځ کی
موجوده ده هغه په عمومی ډول ددی مسئلې نه خالی

دور وړ حاکم تياروينا

احمد شاه ((وحدت))
Ahmad Shah (Wahdat)
 A. K. P. O.

د حزب اسلامي افغانستان مجاهدينو دور وړ حاکميي "حکميي" د هيواد دله دنده پدې سید و سره دلچسپ (۷) مدينه پدې اسلام آباد کې يوه مطبوعاتي کنفرانس ته وينا وکړه او ورپسې ئې دخبريا لانيو پښتو ته ځوابونه وويل: د نوموړي وينا متن پيلاندې ډول وړاندې کوو:

بسم الله الرحمن الرحيم

زه ترې لودم د محله مخبر مو خبريا لاندوڅخه مننه کوم چې يو وار بيا يې ما نه ددې موقع را کړه چې دخپل هيواد ددروا نوحا لانيو په ارتباط له هغوی سره خپل نظريات مطرح کړم .

زه لومړی يوه مختصره مقدمه لرم بيا اميد دې چې دخبريا لانيو پښتو ته ځواب ووايم .
 عسکري حالات ورځ په ورځ ښه کيږي او دمجاهدينو په گټه دې او دکابل رژيم تر سختو فشارونو لاندې دې او و صدي چې حده بريانه ده . ددې وروستيو شپو ورځو يو نوي انکشاف دا دی چې دکابل سالک لارچي دکابل رژيم په حيا نې اهميت لري په مسلسل ډول دمجاهدينو تر کنترول لاندې ده او دکابل رژيم ته بريک را تگ گران شوی دی .

اوس هغوی زيا ترده هوالد لاری يراکما لانيو پاندي پر ورسه کوي .
 لوکر ، ښکرهار ، خوب ، کندهار او غرني دمجاهدينو تر مسلسل فشار لاندې دي . برلېسي ماتې او فشارونه دکابل رژيم په واکدارانو کې دا اختلاف و نزاع او کشمکش يا عث گرځيدلي او ددوی دا خلکي احلافا ب ورځ په ورځ بنديدي .

دکابل رژيم به استاء الله به هر صورت کې خنډې او نور هېڅ شی دهغه بقا نشي تضمينولای پر خنډ سربېره دافغانستان دمستلي دخل څه نوري لاری هم ميسر دي او ممکنې . لومړی دا چې دواړه طاقتونه دافغانستان په کورنيو چارو کې له لاسوهنې نه لاس واخلي ، زموره يوا دته دوسلو ليرل بند شي د نجيب حکومت چې د بهرنيو يوځو نو په زور او تکیه پرا فغان ولس تحمیل شوی ختم شي او دهغې پرځاي لومړی يو موافقت حکومت تشکيل شي او بيا انتخابات ترسره شي .

يوه منځپه شوری جوړه شي ، بيا د ملت لپاره اساسي قانون جوړ شي بيا ددې اساسي قانون په رڼا کې يو منتخب حکومت جوړ شي .

لومړی انتخابات دمتنا سبي نمايندگي پر بنيا دوی نه دکا نديداتو ري پر بنسټ ، دا سي چې بايد را په اجزا پوښته ورکړه شي پدې کې به ټول احزاب بېلا استثنا و تبعيض پرځه اخلي او دا ځکه چې دا انتخابات آسان دي له کشمکش او شديدي انتخاباتي مبارزې نه پرته کېدای شي او په دې سره د ټول

الدهنده، پداسی حالکی چی کداس ددی مسئلی تحقیق او خیر نه وکړای شی نو پداسی درسونه به ورته واځلوی په راتلونکي کی به دهغو پسه نظرکی نیولوسره دیر غوره اوصیح کار کیدای شی.

زه په هغه تصوف یا ندی فی نفسه خسه اعتراض نلرم کوم چی هغو را ندی کړی ؤ، هغه په خپل کجای دخپلی روح په اعتبار د اسلام علی تصوف، ؤا ودهغه نوعیت د "حسان" څخه مختلف نه ؤ، لکن کوم شی چی زه دیر هیژور بولم هغه متصوفانه

اشارات، د متصوفانه ژبی استعمال اود متمصوفانه لاری سره ورته والی لرونکی اومشاه لاری چاری ساتل دی، څرگنده ده چی ریښتینی اسلامی تصوف ددی خاص قالب محتاج نه بلکی بل قالب هم ورته ممکن دی. دهغه لپاره ژبه هم بله اختیاریدای شی د رموزو او اشارو نه هم اجتناب کیدای شی، د پیری اومیریدي اوددی لری د علمی شکلونو په پریښودلو سره هم نور شکلونه اختیاریدای شی لدی سره بیا څه ضرورت دی چی دهغه زاره قالب په اختیارولوبه ښایه اوازو شی چی پسه

هغه کی د پیر وختونورا پدی خواجه علی تصوف بازا رگرمیده، دهغه د زیاتو خبریدلو چی مسلمانان په کومو سختو اعتقادی اواخلاقی ناروغیو اخته کړی هغه د فکر او نظر د خښتیا نونه پتی ندی، اوس داسی حال شوی چی یوسری که پر شومره صحیح درس ورکوی ضرور دا قالب استعمالوی هغه ټولسی ناروغي پیرته راگرزی چی د پیریودعمومی رواجونونه ورپوری تړل شوی.

لکه څرنگه چی داوبو غوندی حلال شی هم هغه وخت منع کیږی لکه چی د میریخ لپاره تاوان لری همداول دا قالب هم سرله ایا حته پدی ښایه باندی بیخی د پیریودلو ورکړیدلی چی د هغه په جاکه مکی مسلمانانوته دافیونو خوډنور څکل شوی، څرنگه چی څوک د څنگه ورسره تیریږی بییا هغه افیون په پادورشی چی په پیریو پیریوی ویده کاوه، د پیغت د ماملی په رامنځته کیدوسره سم دستی په میریدانوکي هغه ذهنیت را پیدا کیدل پیل کیږی چی د میریدی سره مختص شوی وی لکه دهغه ذهنیت خاوندان، چی وایی: به می سجادرنګین کن گرت پیرمان گوید.

ددینه وروسته د پیر صاحب اوریاب من دون الله ترمنځ هیڅ توپیرنه پاته کیږی، فکر او نظر فلج کیږی، د تنقید توان له منځه شی، د علم او

عقل نه کارا خستل موقوفه شی او په زړه اودماغ باندی د شیخ بندگی داسی پوره تسلط لکه چی شیخ یی رب دی اودی پی مربوب، بیایا چی کله د کشف اوالهام خبری اتري پیل شی نودمعتقدینو د غلامی بندنورهم مضبوط کیدل پیل شی، ددینه وروسته د صوفیا نه رموزو او اشارو ثبوت را رسیږای

، همدی چاره ددینه وروسته داسی الوزی چی پروخت دعجا ښیو

اوظلمسونو په نری کی سیرکوی، اودی غریبا نرو ته بیا دوا قعیتونو په نری کی دوخت تیرولوکمه موقع په لاس ورکوی.

نور یی

قادیا ښان پسه انگلستان، المان اونورو اروپا- شی هیوا دو، زیاتوا فریقا شی، هیوا دو، امریکا اوزیات شمیر عربی اواسلامی هیوادونو کی مرکزونه لری، دوی منظمی خبروئی لکه: الفضل، حقیقه الاسلام، النجم مدینه، پنا ملام اوبدر لری، ددوی آخری خیره شوی مجله د تقوی مجله ده چی یوه مذهبی اوتشری مجله ده، نواوس آیا هغه وخت ندی را رسیدلی چی اسلامی حکومتونه د اسلامی امت له بدن نه د سرطانات دغه د نه وپاسی؟

پدیارکی دکابل رژیم برنظامی مرکز وټولول کیدل چی دهغی له امله د ښمن ته زیات مالی او ځانسی تاوان ورواوبست.

۳۰ اکتوبر- ۸ لړم: ورور حکمتیار د حزب اسلامی امیر د پیری وینا په ترڅ کی چی د افغانستان په آزادو سیمو کی ورکړه وویل:

مجاهدین د غرب داستعمار ی گټو په وړاندی لوی ځنډ دی همدزیاته کوه: امریکا اوروس دی نتیجی ته رسیدلی چی دنجیب پرځای پل نجیب راولی څوموزه اشاء الله دهغوی دا هلی ځلی شوی کړو.

پاسلام کی حکومتی نظام

زباړه - قاضي محمد حکيم "حکيم"

دا يو مسلم او منلى حقيقت دى چې د انسان لپاره ټولنيز ژوند يوازې او ضروري خبره ده چې نشي کولای له هغې پرته خپل ژوند ته ادامه ورکړي دا ځکه چې کله هغه د لومړي ځل لپاره د ځمکې په منځ خپلې سترگې راوغوي نو ځان د ټولنې په منځ کې کوي بيا د ټولنې په دننه کې ژوند تيروي او په پای کې د همدې ټولنې د منځ څخه خپلې سترگې پټوي. نو کله چې د انسان لپاره د ټولنيز ژوند څخه لاندې ده بيا د ټولنې لپاره د يونظم د موجوديت خبره هم ضروري ده چې ټولنه تشې کولای له نظام څخه پرته خپل موجوديت وساتي دا ځکه چې افراد و ته د ټولنې په دننه کې په مطلق او بې قيد توگه ژوند تيرول ممکن نه وي که هغوی بې مهاره پريښودل نشي نو حتماً ژوند به تشې د تبا هي سره مخ کېږي او يا خو به لږ تر لږه دا اضطراب او پريشانې په څېړکي راگيرنږي او د دوی ټولنه به د ځنگلي ځناورو ټولنې ته ورته وي چې نه هلته کوم ټولنيز اصول ليدل کېږي او نه د ژوند د ثبات او ساتنې لپاره کوم قواعد او ضوابط حکومت کوي بلکه هلته قانون قوت دی کوم چې قوی دی هغه د هر څه خاوند دی او کوم چې

ضعيف دی هغه د هر څه نه محروم دی، چې پدې بناء ټولنی ته د داسې يونظم ضرورت دی ترڅو د هغو دود او بېلواضانت وکړي کوم چې د هغوی په وړاندې د ټولنيزو افرادو د وريدل واجب دی او هغه عام ضوابط تضمين کړي چې د افرادو لپاره په هغې التزام لازمی او واجبی خبره ده، چې په نتیجه کې به دوی وکولای شي خپل ژوند په سوله او امن کې تیر کړي .

کله موچي دا خبره ومنله چې د انسان لپاره د ټولنې څخه او

د ټولنې لپاره د يونظم څخه خلاصون نشته او د او يوچې د نظام د بقاء او پايښت لپاره د ديورئيس ضرورت وي ترڅو رئيس وکولای شي خلک د نظام په اطاعت باندې - مکلف کړي او د نظام پر خلاف د بغاوت او سرکشی څخه شي منعه کړي او د هرج و مرج ، گډوډ او پريشانۍ ژوند څخه شي وژغوري له همدې کبله مونږ به څه يوه داسې ټولنه نشو موندلې چې هغه دی رئيس ونلري بلکه خامخا هغه به ديورئيس لري چې يا خو خلک وڅخه دخپلې خوښۍ او اختيار په بناء اظهار اعت کوي او يا دا چې دغلي او اضطراب له وجې له هغه نه په اطاعت کولو مجبور وي، د عقل تقاضا هم همدا ده چې انساني ټولنه بايد داسې يو زعيم ته غاړه ايښودونکی وي ترڅو دوی د مظالمو څخه وژغوري او په شخړو او جگړو کې د دوی ترمنځ

پريکړي وکړي، که د ټولنې لپاره رئيس نه وي بې له شکه ټولنه به په ځان ځان سره خته کېږي هر فرد به ځان حاکم او رئيس بولي ، کورنی شخړې او جنگونه به وړه کېښوي، استعدادونه به ضايع کېږي، د نظام باني په لږ زانې وي او په نتیجه کې به نظام کلاً ختمیږي. هر کله چې د ټولنې رئيس موجود شي نو هلته ويلاي شو چې نوموړی ټولنی د دولت بڼه غوره کړه ځکه د دولت عنصر و نه کله ، قلیبم ، او سيدونکی ، نظام او حاکم کوم چې پر ټولنې خپل تسلط قايملوي او خلک د حاکم نظام پر خلاف د بغاوت او فروع څخه منعه کوي په حقيقت کې کلاً موجود شوی دی . پدې څپړنه کې د حکومتی نظام څخه زموږ مقصود د هغو قواعدو او احکامو مجموعه ده کوم چې د دولت درئيس پورې ارتباط نيسي او دهغه دانتخاب د شرکوا لى ، - قانونی مرکزيت ، لښه ستره د علاقې او هېوا غرض کوم چې حکومت هغې ته هدف کېږي او داسې نور وضا حات او څرگندونه کوي .

په اسلام کې د حکومت لپاره مکمل نظام شته دا ځکه چې د اسلام د خصوصيتونو څخه يو خصوصيت شمول دی پدې معنی چې اسلام د انسان د سلوک او ژوند ټولواړخونه شامل نظام دی او په هغې کې داسې څرگند قواعد او احکام شته چې د حکومت لپاره يو خاص نظام تشکیلوي مونږ گورو چې قرآن کریم کې په

ب : دخليفه و درول و اچپ دی:

امام ابن تیمه (رح) وائی
"چی پدی خبره پوهیدل واجب دی
چی دخلکودا مورس پرستی کول
ددین له ستروا جیا توغغه دی چی
دین پرته له هنی نه پرېل غه نشی
قائم پای تی کیدلی " اودا بیه
حقه خبره ده ، نودا داسی خلیفه
تاکل چی حکومت چاری سمبال
او دخلکوشون ادا ره کړی داسلام
د داسی فراغوخه دی چی پرهنی
قرآن کریم ، نبوی سنت ، دامت
اجماع او داسلامی شریعت دا حکامو
طبیعت دلالت کوی چی هریوته شی
په لنډه توگه ا شاره کوو .

لومړی دقرآن کریم دلالت :

پاک خدای فرما شی "اطيعوا لله
والرسل واولی الامرمنکم" .

ترجمه : دالله و درول اوخیل
اولی الامرو اطاعت وکړی " چی
پدی آیت کی ذکر شوی اولی الامر
نه مراد امراء دی او ځینو محققینو
دا ولوالا مرپه مفهوم کی علماء هم
داخل کړییدی .

دوهم دقوली سنت دلالت : رسول

(ص) فرما شی " ... ومن مات
ولیس فی عقبه بیعت مات میتة
جاهلیته " ترجمه : " او هغه څوک
چی پداسی حال کی مړ شوی دهغه
په غاړه کی دامیربیعت نه وه نه هغه
په جاهلی مرگ سره مړ شو . " چی
دامبارک حدیث دخليفه دثا کلوبر
وجوب با ندی مریح اوڅرگندی
دلالت کوی ، په بل حدیث کی راځی
چی " لتتقن عری الاسلام عروة
عروة " اولهنا نقف " الحکموا خرها
الطوه " ترجمه : " خاما بیه
داسلام کړی یوه یوه پرله پسې ،
ما تمپی چی دتولونه لومړی به د
حکومت او تر ټولو وروستی بیه
لما ننګه کړی دما توالی سره
مخامخ کیږی " چی دلته له حکومت
نه مقصد په اسلامی نهج او طریقې
با ندی ولاړ حکومت دی او په هنی

شوری ، دحاکمانو نه داطاعت په
لزوم ، ما نزل الله بانندی دحکم
اودیشه ورته نورو څیزونو بانندی
امرشویدی او په نبوی سنتو کی د
امیر ، امام ، بیعت او په نه معصیت
کی دایرینه داطاعت الفاظ تکرار
شویدی ، اودفقهاء په اجمعا دونو
کی کوم چی دقرآن اوستونپه
نصوصو لاندی زیات داسی احکام
او مهم قواعده چی دحکومت پوری
اړه لری ، چی دا ټول اونور هغه
چی مونږ به شی وروسته ذکر کړو پیر
دی دلا لت کوی چی داسلام لپاره
په حکومت کی یو خاص نظام شته
کله مو چی دا خبره ومثله چی په اسلام
کی دحکومت لپاره نظام شته
اوس دا باید ووا یو چی دی نظام
ته دمقدسا تواساسا تو مخه لاندی
ده چی زموږ په تطربا ندی هغه
لومړی خلیفه وجوددی دوهم د
شوری قاعده ده اودا هم داسلام سلطی
تغایر ا یښودل دي چی باید ضرور
له هریوددی مقدسا توغغه په جلا
او ځانګړی مطلب کی بحث وشی .

لومړی مطلب خلیفه :

الف : دخليفه تعریف :

خلیفه هغه کس ته ویلی شی چی
دی چا خلیفه کړی وي یا ده بل څوک
په یوکار کی دکارونو نه خلیفه
گرځولی وی .

او په شرعی اصطلاح کی خلیفه هغه
څوک دی چی دمسلمانوا مارت
یعنی داسلامی دولت ریاست هغه
ته سپارل شوی وی اودا ما په نوم
سره هم نومولی شی پس هغه دداسی
دولت چی داسلام په صفت سره موصوف
وی رئیس بللی شی یعنی هغه
دولت به داسلام په اساسا ټولولای وي
اودا سلام په رنگ به رنگین شوی وي
اودا سلام احکام به تطبیقوی او
خلیفه به ددی اسلامی صفت دبقاء
اوپا بیعت حارسا ویا تونکی وی لکه
ننګه چی به وروسته څیرنوکې پردی
مطالبو رها و اچوو .

کی دداسی خلیفه وجود چی دحکومت
چاری سمبال کړی یوه ضروری خبره
ده اود هنی ما توالی شی دلماننګه
دما توالی سره کوم چی و اچپ دی
یوځای ذکر کړی چی دا دخليفه
دثا کلوپه وجوب با ندی هم دلا لت
نکوي .

دریم دفعلی سنت دلالت :

رسول الله (ص) وروسته له هنی
نه چی په مکه کی شی داسلامی دولت
دجوړولولپاره لاهواره کړه په
مدینه کی شی داسلامی دولت اساس
کیږوداوپخپله رسول (ص) ددغی
اسلامی دولت کوم چی په مدینه
کی قائم شوی وه لومړی رئیس
په ټوګه دریاست چاری په غاړه
واخیستی اودهغه (ص) تر ونونه
اومعا هدی کومی چی رښی دمدينی
له یهوداوبیبا وروسته له نورو
اقوامو سره لاسلیک کړی بیه
مبارکه توګه داسلامی دولت د
رئیس په حیث دده تسلط او غلبی
پکاره اوڅرګندی نموندی ، او
فقهاء کرامو هم دا حقیقت درک کړی
دی وائی چی دنبی علیه الطوه
والسلام په شخصیت کی هم دریاست
اوهم دنسبت دواړه صفتونه جمع
شوی وه ، له همدی کبله شی دهنسو
احکاموا و اومرو چی له هغه (ص)
څخه دنبی په صفت مادرشوی جلا څیر
نه کړی ده اودهغو چی چی له هغه
(ص) څخه ددولت درئیس په حیث
مادرشوی په بیل اوځانګړی ډول
وضاحت کړییدی .

څلورم دجامع دلالت :

فقهاء وایی دی چی دخليفه
ودرول په اجماع سره واجب دي لکه
چی (ماوردی) شافعی اوابویعلی
حنبلی (رح) وائی (دامت امت
دهمه چالپاره چی پرهنی په امت
کی قیام وکړی په اجماع سره واجب
دی " ابن خلدون په خپلی (مقدمه)
نوی کتاب کی داسی تصریح کړی
ورکړیدی چی "یقینا" دامام تاکل

واجب دي چې په شريعت كې دهغې
وچوب دصحا به كړا مو او تا بعينو
(رح) دا جماع څخه څرگندوي، ځكه
د رسول الله (ص) د وفات څخه
وروسته دهغه اصحابو پرته له كوم
څنگه ا بوبكر مديني (رض) نه په
بيعت وركولو اقدام وكړ او دخپلو
امور سرنوخت شې هغه ته تسليم كړ
چې په همدې ډول د اسلامي تاريخ
په ټولو عمرونو كې د اكا رشويدي او
هيڅكله داسې نه ده شوې چې مسلمانانو
دې بې امامه ژوند تير كړي و
چې د اكا رد امام د ټا كلې پروجوب

د مستقري شوي اجماع نه نماينده
كې كوي "ابن هرمز د امامت
پروجوب باندې دا جماع د قاسم
كيدو څخه داسې قه كوي (پسري
څخه باندې دخوارجو د نجات
نومي فرقي نه پرته بل هيڅا
مخالفت نه دي كړې نجات نومي
فرقه وائې چې پر ځلكودا امام
ودرول فرض ندي او پر هغسوي
واجبه ده چې پر خپلو منځوكو
ديوبل حق پخپله وركړي "لېږځه
وروسته بيا ابن خرموا ئې چې
"دا داسې يوه فرقه ده چې اوس
له هغوي نه څوك ندي پاتې
شوي او ټول افراد ئې متعرض -

شويدي " بيا ئې د امامت د وجوب
پرا ثبات دلائل اقامه كړي او پر
نوموړې فرقه باندې ئې كلك
رد كړيدې، حقيقت هم همدا دی چې
پدې باره كې د نجات نومي فرقي
د ربځ كا ملا" بې تمایه دي او اسلامي
الدله دهغې په غوڅه توگه مخالفت
كوي ځكه اسلام خدوړ ونه په وړو
اجتماعا تو كې هم د ميراثا كل
واجب بولي څر سېږي لويې
اجتماعا توه، رسول الله (ص)
فرما ئې "لايحل لثلا نه يكونون
بغلا نه من الارض الا مروا ا حدهم"
ترجمه " هغودري كسانو ته چې
په څنگه كې په اوږده سفر پيل كړي
روانه ده مگر دا چې په خپلو كې يو

امير وټاكي" امام ابن تيميه
(رح) په نوموړو دوو وحدينو باندې
داسې تعليق كوي چې "كله چې
له وړونه په وړو ټولگيو كې دا خبره
واجب شوه چې هغوي دې امير ولري
نودلويو ټولنوليا ره خدا مير د
وچوب څخه په هيڅ صورت انكار نشي
كيدلې .

پنځم : د اسلامي شريعت دا حكا مو
د طبيعت داليت :

ډير داسې شرعي احكام دي چې
دهغې په نافذولو كې قوت او سطلي
ته ضرورت دي لكه دچا د احكام، د
حدود او جزا كا نوجاري كول، دخلكو
په منځ كې عدل اقامه او داسې
نور نوددي لپاره چې ددغې حكا مو
جاري كول ممكن شي د امام ټا كلو
څخه لا بدي ده چې امام ابن تيميه
دغې معني ته داسې اشاره كړيده

(اويل دا چې الله تعالې د
معروف په لوري امار او د منكر څخه
نهي واجب كړيده او د حج د فريضې
د جمعې او اخرونو د لمونځونو
اقامه، د مظلوم سره مرسته،
د حدودو جاري كول ددې ټولو
انجام پرته له قوت او امارت
څخه سرته نه رسېږي .)

ج : دخليفه ټا كلو حق امت ته
حامل دي :

يو اچي او يو اچي د امامت دي چې
هغه ته دخليفه ټا كلو حق اوختار
حامل دي ترڅو خليفه د امت په
نمايندگي په هغې شرعي واجب
كوم چې مسلمانان پرې مخاطب
شوي دي قيام او ثار نه وكړي لكه
چې ډير ژر به ددې مطلب يا دونه
په راتلونكو كړيو كې وكړو .

دې مطلب ته په گوټي نيولو سره
دمغني مصنف داسې ليكي :

(دچا پر امامت او بيعت چې
مسلمانان سره متفق شول نشود
هغه امامت ثابت شوا و مرسته ئې
واجب ده) چې په ډاگه ددي .

ليكنې معني داده چې امت څوك
د خلافت د منصب لپاره اهل و بولي
دهغه په ټا كلو كې حق خا وندي،
د : دخليفه په ټا كلو كې د امت
حق اساس :

مونږ څو روچې قرآن كريم امت
شرعي احكامو په تنفيذه ځمكه
كې دخداي دكلمې په اوچتوالي او
د اسلامي فاضله ټولنې په جوړولو
مخاطب كړيدي چې پدې باب كې
فقط څلور قرآني نصوص دنمونې
په توگه رااځلو، لومړې :-

لومړې : (والمؤمنون والمؤمنات
منات بعضهم اولياء بعضهم
بما مروون بال معروف ويهون عن
المنكر) ترجمه "او مو منان
سري او مو مناتې پخې ځينسي د
هغوي د ځينو نورو دوستانو دي چې
په معروف سره امار او منكر څخه نه
كوي "

دوهم : (يا ايها الذين آمنوا كونوا
اقوامين بالقسط شهداء الله
ولوعلى انفسكم اوالوالذين
والاقرابين) ترجمه : " او منان
په انصاف باندې مضبوط ولاړ و سي
خاص دخداي لپاره مو اهان شي
اگر كه دا گواهي ستاسې، ستاسي د
مور، بلازا وخپلوانو په ضرر هم
اوسي " .

دريم : " السارق والسارقه
فاقطعوا ايديهما) .

ترجمه : " دغل او غلې لاسونه پري
كړي " .

څلورم : (الزانية والزانية
افا جلدواكل واحد منهما مائة
جلده) .

ترجمه : " زناكاره پڼگه او زناكاره
سري هريو په سل درو ووهي " چې
نوموړې نصوص او همداراز د بيته
ورته نور ډير نصوص د اسلامي احكامو
د تنفيذه څخه د مسلمانانو د ټولنې
هر مسئوليت باندې دلالت كوي بيا
كله چې د امت څخه د اسلامي حكا مو

دستغذیمطا لبه او غوښتنه کیدلای شي او دهغنی دا جزاء مسئولیت په غاړه لری نو هغه په بدیهی او څرگند ه توگه پردغی تنفیذدسلطی مالک کیږی ځکه داشارع دی چی هغه ته شی داسلطه ورتملیک کړپده ولیکله چی دمسلمانانو جمعاعت په اجتماعی صفت سره نشی کولای چی دغه سلطه په مباره شوکه په کارواچوی ځکه چی داکارپه واقعیت کی سخت او متعذردی نو په حکم او سلطه کی یتکایت ضرورولیدل شویدی معنی دا چی امت به خلیفه ټاکي ترشود امت نه دسلطی په مباحث کی شی دهغه احکامودتنفیذلپاره چی پری شرعا مکلف دی نیابت وکسړی

ځکه دا یوه مشروع او جا شخبره ده چی مالک کولای شی دخپل مالک په مباحثرت کی بل څوک دنائب په حیث وټاکي او اسلامی فقهه کی دنیا بت په نظریه کی دا حکم معروف او پیژندل شویدی ه: دخلیفه لپاره قانونی مرکزیت کله چی دا خبره ثابت شوه چی یواځی او یواځی امت کولای شی چی خپل رئیس یعنی خلیفه وټاکي بناء "خلیفه دامت وکیل نائب شولوب" او دهغه قانونی مرکزله امت نه دناائب او وکیل په حیثیت سره هی چی فقهاء کړاوه دغه معنی درک کړیده او پدی باندی شی صراحت کړیدی، چی دهغوی لکه

وینا وه څخه پدی باب کی بسود مشهور فقیه، وردی قول دی کله چی دی دخلیفه او وزیرد فوات څخه بحث کوی اوله غنی وروسته دیو بنار او یا محلی دا میرپه سلطی باندی غویږی نوداسی وائی (که دا میر مقرری دخلیفه له لوری شوی وه نو هغه دخلیفه په مرگ سره نه عزل کیږی ولی که مقرری شی دوزیر له لوری سوی وه بیا دوزیر په مرگ سره عزل کیږی .

ددی وجه دا ده چی دخلیفه مقرری دمسلمانانو څخه په نیابت باندی ساء ده اما دوزیرمقرری دخپل ځان په نیابت سره وه) .
دا دمه لری

بقیه صفحه ۵۷

پیش گوښی شان درست هم ثابت می گردنوا زان انکار ممکن نمی باشد لکن نگاهای ایشان تا سرحد تعرفات هوا ونوعیت اثراندازی آن محدودخواهدبود زین بافرا تر گذاشته گاهی هم روی این حقیقت غور نمی کنند که در عقاب یسین تغیرات چه نیرویی وجود دارد؟ حقوق و فرائض آن کدامند؟ در حالیکه در کاتینات این همه تعرفات و تغیرات به لحاظی صورت می گیرد که انسان غور نموده راه حل صحیح و درست این سوال را دریافت نماید که متصرف و موشر حقیقی کدام ذات است، چطور می توان آنرا شناخت حقوق و فرائض وی کدامند و انوا کرا ز کدام مدرکی

حل درست این سوال سراغ گرفته اند را با پیشانی با قبول نمابند. قرآن حکیم را جمع بهیلولهای این نشانیها و دلایل روشنی انداخته انسان را دعوت میدهد که بوسیله آن موشر حقیقی و دست کار فرما را درین هستی درک نماید، نسبت بآن معرفت حاصل کند، حقوق آنرا بشناسد و بدین ترتیب به سعادت ابدی تایل گردد. ازین تفصیل برمی آید که قرآن با وجود اینکه یک کتاب ساینسی نیست ولی اکثر دلائل خود را روی پدیده های بنیان گذاری نموده است که مرکز و محور بحث علوم ساینسی قرار می گیرد. لیکن این مشاهدات را قرآن محض یک

عمل سعی و بصری قرار نداده بلکه انسان را تحریک می کند که در بهلولی سمع و بصر، تفصیل تذکر تفقه و عبرت پذیری را نیز قرار داده ازین مشاهدات به عمق و اصل حقایق آن راه یابد، اگر دانشمندان ساینس این هدایت و رهنما شی قرآن را مرعات نمابند، ساینس از مذهب و اخلاق چنان بی بهره نمی گردد و طوریکه مروز بی بهره بشنظر می آید، به اشتراک همین هدایات قرآنی است که گاه ها می ساینس علامت الحادوبی دینشی بشمار می رود و حتی گاه های انتظار آن میبرد که خود انسان را بکلی محو ناپودشما پید.

لیکونه... خوابونه

به مسئولین مجله وزین شفق !

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته .

در شماره های ۱ و ۲ مجله شفق نوشته‌ای بقلم اینجانب تحت عنوان "دمی با حفظ" به نشر رسید که برای من محترم نشا را حمدنوری در شماره بعد اهتمام به تحریر نقدی بر آن نمودند. برای دانشوری با استناد به چندین روایت در مورد تلمیح مولانای روم در باب شیخ نجم الدین کبری انگشت بر اشتباه بنده نهاده و همینطور استاد دبیرنگ که طی نامه‌ای همین معنی را تذکر داده‌اند با حب این قلم از دقت نظر هردوی ایشان کمال امتنان را داده و بر قلمور خویش معترف است. اما استاد دبیرنگ در نامه خویش این نکته را نیز مزید فرموده اند که نظر نگارنده دمی با حفظ در مورد اینکه حافظ بیعت به پیری نداشته است مقبول نیست و در اثبات ادعای خویش به اشعاری از حافظ استناد جستجسته‌اند. از نظر نگارنده این سطور بدلائیل ذیل نظر استاد جای تاء مل دارد در دیوان حافظ نام بسیاری از مردمان معروف معاشر آموخته‌است و هماغونه که در بخش اول آن مقال اشارت رفت .

"حافظ حتی از مدح امرای معاصر خویش نیز باثبات نداشته‌است . طولانی ترین قصیده‌ای که در دیوان های معتبر از حافظ میتوان یافت در مدح سلطان ابواسحق سروده شده که در بخشی از حیات حافظ بر شیراز حکم می رانده است و همچنان در مواردی نام مراثنی چون شاه شجاع و منصور، مظفر نیز در دیوان وی آمده است" بیا که رایت منصور پادشاه آمد" و حتی ذکر نام حاجی قوام و وزیر نیز در دیوان خواهد یافت میشود و هماغونه که در آن مقال اشاره شده است حافظ در برابر بدون انتظار پادشاه مادی هم نبوده است "هر چند در مقایسه با شعرای معاصر خویش حافظ کمتر به مدح پرداخته است مثلاً" دیوان سلمان ساوجی شاعر معاصر حافظ پرا ز مدح ایلخانان مغول است"

وقتی شاعری اینهمه از مردمان گوناگون سخن بگوید آیا بی انصاف نخواهد بود اگر تا می از مرشدش را در دیوان خویش نیاورد ؟

صوفیه در کلام شاعرانه خویش از پیرو مرشد خویش همیشه با افتخار تا می می بر ندکداستان مولانا و شمس تبریزی معروف به بی نیاز از توضیح بیشتر است . پس اگر حافظ را نیز مرشدی و پیری بود از آوردن نامش در شعر خویش با نامی ورزید و به این ترتیب نام وی را نیز در شعر خویش جای داد و نامی ساخت .

حتی خود استاد دبیرنگ نیز در چند سطر نامه خود از یاد مرشد خویش (بسمل) غافل نمانده و یاد از وی را درین محل مفتخر شمرده‌اند .

بنده در آن نوشته پادشاه استاد این شعر حافظ :

براه عشق منه پی دلیل راه قدم
که من بد خویش نمودم صدا هتمام و نشد

متذکر شدم. حافظ خود بیعت به پیروی نداشته ولی دیگران را سیزا زاین کار بر حذر انداشته است
در خاتمه بیعتی از حافظ بیاوریم که هم موافق حالت و هم حسنی برای ختم مقال که:

"حافظ" از خضم خطا گفت نگیریم بر او

و ربه حق گفت جدل با سخن حق نکنیم

والسلام

وحید "مژده"

برادر گرامی فقیر احمد عزیز غزنوی از ویجی هگدره لیلی هند، امید سلامهای ما را بپذیرید
شعر خوب تا نرا خواندیم، خیلی جالب بود و در موقع مناسبی اقدام به نشر آن خواهیم نمود.

والسلام

برادر عزیز عبدالرحیم لعل زاد قوماندان عمومی جبههء مدیق اکبر ولایت نیمروز، نامهء
تان و شعرهای تان را بدست آوردیم از لطف تان ممنون.

گران ورور محمد هاشم رحمانی دکر می ایچنسی خُخه، زمویر سلامونه و منی گرانده وروره ستاسو
والیپول شوی مطالب، شعرونه، دشهید انوعکسونه اوسوانخ به هغه مورت کی چی دچاپ وپروی هرو
مروا وپدوا وروسترگو چا پوو، ستاسود پوینتنی به خواب کی چی دچدول به پر خدکی موکری وه تا سو
تدها مشوره در کوم چی دشفق مجلی د (۴) کال (دولسمه) گنه وگورئی اودلو مرنی جدول
سره جوخت صفحکی به خپل خواب و مومی، الله (ج) مومل شه.

بها داره محترم مجلهء شفق و همهء دست اندرکاران سنگرفر هنگ!

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته.

برادران محترم چندی قبل به یکی از دفاتر تنظیم رفتم، کار بسیار ضروری داشتم که همهء مشکلات
را امضای یکی از آمرین آن دفتر حل میکرد، چندین روز از صبح تا وقت رخصتی منتظر شدم،
اما درک آمر صاحب معلوم نهد، آخر بیتاب شده و از کارکنان دفتر مذکور سوال نمود، که آخر مسئله
از چه قرار است و آمر صاحب کجا تشریف دارند؟ یکی از مأمورین برایم جواب داد که، آمر صاحب بر
علاوهء اینجا در حکومت مؤقت هم مسئولیت مهمی را به عهده دارد و گاهای در آنجا مصروف می
باشند، برادران با و رکنید این وضع مرا خیلی ناراحت ساخت و ازین پی نظمی بسیار پریشان
خاطر شدم، خواستم نامه ای بحضور شما بنویسم و ضمن آن از مسئولین امور خواهش نمایم که از برای
خدا اگر تصمیم دارید که در حکومت موقت کار کنید لطفاً مسئولیت خود را در امور تنظیم را به برادر
دیگری بسیار بدو بیش ازین کوشش نکنید تا دوتربوز را در یک دست نگیرید و سبب سرگردانی و
پریشانی مردم نه شده از جانب دیگر با اشغال کرسی و پست مهم در تنظیم و کار نکردن باعث زحمت
تنظیم و مراجعین بیچاره نشوید.

والسلام برادران میرا حمد طارق از چاچی کمپ پشاور

برادر محترم میرا حمد طارق نامهء تا نرا عیناً به چاپ رسانیدیم، امید است مراجع مربوط
در مورد مصروفیت رسمی ما مأمورین مربوط خویش در دواجای یا بیشتر از آن در صورتیکه سبب مختل
شدن اموردفا تر میشود تجدید نظر نموده راه حلی برای آن جستجو فرمایند.

حل جدول شماره (۴)

۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ک	ش	ر	و	ف	ع	ر	ق	ط	ر	ک	ر	ش	ک	ر	ک
ف	د	و	ی	ص	ا	م	ه	م	ا	ن	ن	ن	ن	ن	ن
ر	س	س	ج	ب	ا	س	ج	ر	ر	د	ق	د	ق	د	ق
ق	و	ا	ب	ر	ر	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ف	ر	ا	ز	ل	ز	ا	د	ا	د	ع	ی	ن	ن	ن	ن
ر	ب	و	ا	س	و	ا	س	ط	ی	م	ل	م	ل	م	ل
و	م	د	ش	ب	ی	ش	و	ش	و	و	و	و	و	و	و
ت	ز	ل	ه	م	ک	ف	ا	ف	ا	ک	ر	ک	ر	ک	ر
ن	و	ب	ی	م	غ	ل	و	ن	و	ن	ر	ک	ر	ک	ر
و	ن	و	ا	ر	ه	ر	ن	ش	ر	ن	ن	ن	ن	ن	ن
و	ا	ز	ک	ا	ز	ا	و	ع	ص	ا	و	ب	س	و	ب
ج	ز	ت	ا	ر	ن	ا	م	ا	د	ز	ز	ز	ز	ز	ز
ی	م	ن	ی	د	ی	ن	م	و	و	و	و	و	و	و	و
ز	پ	د	و	ل	و	و	ق	ب	ی	ل	و	و	و	و	و
و	ن	ج	ا	س	ط	ا	س	ق	س	ی	ن	ی	ن	ی	ن
ی	و	د	و	ر	و	ر	و	ق	ط	م	ی	و	ف	ی	و

نام‌های حل‌کننده‌گان جدول شماره (۴) مافراذیل اند:

امیدبرادران به حل جدول فوق الذکرکه اینک خدمت‌تان حاضر است توجه فرمائید:

- ۱- محمدرزق (حقیر) متعلم صنف دهم لیسه تجریش (آی - آر - سی)
- ۲- محمدگل اکبر عادل مسئول البدرتی کواندوکلپ (نصرت مینه)
- ۳- حبیب‌الله "حمیدی" قومان‌دان بولی غن‌حضرت عمر فاروق (رض)
- ۴- میراحمد راسخ از مرکز حرفی دار سعد بن معاذ
- ۵- قومان‌دان آفتاب‌الدین ازبکی چرات رود، هجرت کلی
- ۶- عبدالواسع محمل سال دوم اکادمی علوم اسلامی واقع حیات‌آباد
- ۷- نورالله غنومطیبه حزب اسلامی افغانستان
- ۸- احمد مسعود غنومطیبه حزب اسلامی افغانستان
- ۹- عبدالرقيب حمیدی مجاهد حیدیه مشعل جن
- ۱۰- محمدکبیر ازکمپ ناصرباغ
- ۱۱- محمدنا درخشانی از افغان کالونی
- ۱۲- عبدالرازق از ریاست مالی جمعیت اسلامی
- ۱۳- حاجی نورالله "حبیب‌باو" غنوا مریت تاریخ انقلاب و حبیب الرحمن "مفتی" متعلم لیسه معاهد
- ۱۴- دوبرادرما عبدالقادر غنومطیبه انجنیر حبیب الرحمن شهید و عظم‌الدین متعلم لیسه (آی، آر، سی)

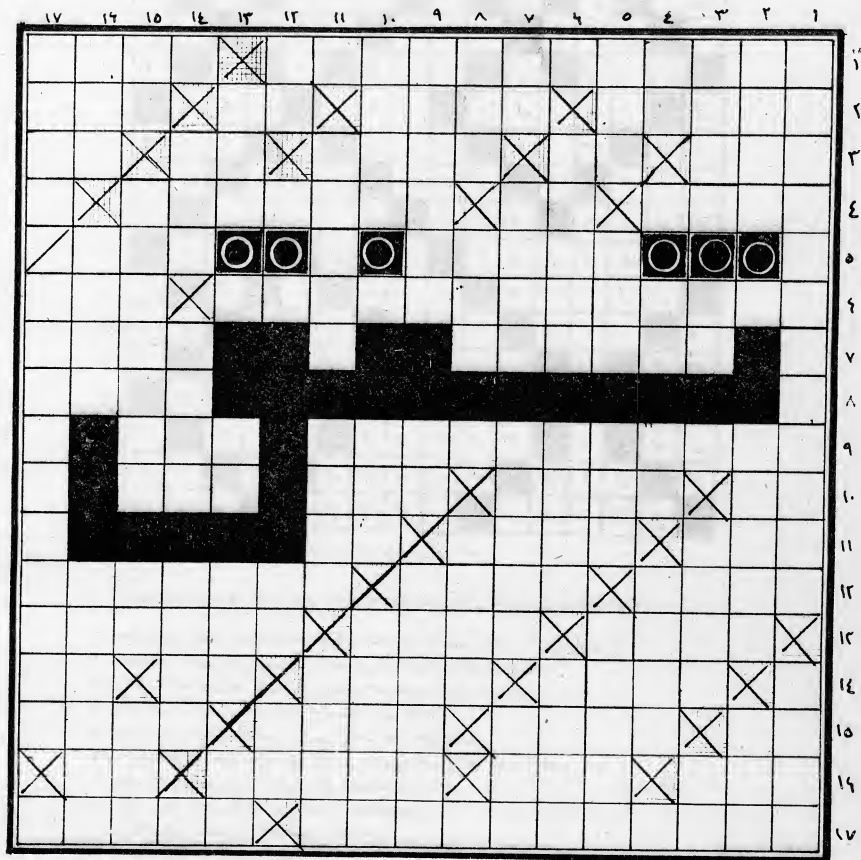
جدول شماره (۳) راجل نموده اند که متاه سفاکانه خیلی دیر بدست ما رسید.

برادر قومان‌دان آفتاب‌الدین ازبکی، هجرت کلی برنده جایزه جدول شماره (۴) شناخته شدند، امید با تشریف‌آوری به اداره مجله جایزه خود را بدست آورند.

(اداره)

جدول

جدول شماره (۵)

افقی :

- ۱ - از رستگاری ملت های مسلمان است - کشور ما قلب آنست .
- ۲ - رزمنده راه خدا (ج) - فرستاده رسمی یک کشور به کشور دیگر - هند دم بریده - دروازه .
- ۳ - هوای انگلیسی - پروفیسور حیوانات - کریم مخلوط - گوشت ترکی - طرف وجهت .
- ۴ - بیان کننده - حرف ربط - نوعی ورزش .
- ۵ - نویسنده مشهور چکوسلواکیا - موی پیش روی سر .

- ۶ - دواثر معروف سعدی (رح) - جید ا .
 - ۷ - برافروختگی - شیوع پراگنده .
 - ۸ - اندیشه .
 - ۹ - درکشورهای اسلامی عامل تحزیه و تعریفه بوده است - یکمدوبای زده .
 - ۱۰ - واحد پول چا پان - از صفات حداد (ج) - ژنگ کاروان - نوع قطبی آن در افغانستان شکست خوردند .
 - ۱۱ - افکار جمع آشت - احصائیه - همت .
 - ۱۲ - این بازی در پاکستان طرفداران زیادی دارد - عادات و رسوم - یکنوع فتو کاپی
 - ۱۳ - پایتخت اسلامی - رفیق و همقدم - مارک معروف نوعی موترا سپورت .
 - ۱۴ - نام درختی است - جامه ای که در زیر زره دربرمی کنند - تکرار یک حرف نصف گداز .
 - ۱۵ - دلگی مشاعر عدد - نامی برای رنگ سوت - تانن چنگیزی - شهری در خراسان که اکنون نامش فردوس شده است .
 - ۱۶ - آتش پشته - نابودی - فرود آوردن - کلمه افسوس .
 - ۱۷ - نویسنده و انقلابی بزرگ الجزایری - همه آنرا راه حل می دانند .
- عمودی :
- ۱ - ما پیرو مذهب ابوبزرگواریم - تخلص یکی از شخصیت های جهادی کشور .
 - ۲ - اصیل و شریف - منکر شدن - خانه پشته .
 - ۳ - خواننده - پسوند شبا هت - حرف زشت - حرف معقول بیوا سطره .
 - ۴ - درخت ناجو - تپه - از آن طرف کلید انگلیسی - تکیه کلام درویشان .
 - ۵ - دانش و فرهنگ - نام نوعی بونج - وی را - مهمانی .
 - ۶ - هر چیزی که مانند زبان باشد - نام یکی از پیشگامان شعرنو - از آن طرف بمعنی پناهگاه .
 - ۷ - اسب پشته - اگر (ج) را بآن اضافه نمائیم بمعنی گروه ها می شود - حاضرمها - مخفف نام بزرگترین تشکیلات سیاسی فلسطینی ها .
 - ۸ - صدسال باید کرد تا پخته شود خامی - نام سازمان جاسوسی ابر قدرت شکست خورده - آرا مش .
 - ۹ - نویسنده پشته - دست - الماس درشت و گران بها .
 - ۱۰ - ملت ما ازین نژاد است - جامه جنگ - چاروچنگال .
 - ۱۱ - پشتیبانی کردن - از اقوام نزدیک - پایتخت اروپائی .
 - ۱۲ - از آن طرف کلمه تنبیه است - بقیه - ۱۱ .
 - ۱۳ - خالص و سره - وای - نام پدر رستم - حرف نوزدهم الفبای فارسی .
 - ۱۴ - در شمالی فراوان است - طرف چپ - تخم مرغ را گاهی اینطور می پزند .
 - ۱۵ - دشنام دادن - از شهرهای مشهور آمریکا - نفی عرب - واحد ناقص .
 - ۱۶ - نام گلی است - کسی که در کارها جدوجهد می کند - این هم پیشه و حرفه ای است اما از آن طرف .
 - ۱۷ - اسلام شناس - مفسر بزرگ و عالم ارجمند پاکستانی .

ملت یو مسئله شورا حوریدای شی، ځکه دېلی بنی په انتخاباتو کې چې نا کا مونما یندگا نوته چا راپه ورکړېده په پارلمان کې یې نما ینده گۍ نه کېږي او پدې ډول له هغې لاری مونږ یوه دغسې شورا ی نشو جوړولای چې د ټول ملت د ټولو پراختیا او ویشرونو مسئلې او نما ینده وې .

دوهم صورت دا دی چې پوځ اقدام وکړي. د کابل رژیم نسکور کېږي . ټول غیر حزبي افسران د کابل د شاه وخوا قوماندا نا نو په شمول یوه انقلابي شوري جوړه کړي او ددې انقلابي شوري ټول مسئولیت دادی چې دراتلونکو شپږو میاشتو په دوران کې عام انتخابات اجرا کړي بیا یو منتخب حکومت تشکیل شي او قدرت هغه ته انتقال شي . مونږ ددې خبرې منلو ته هم تیار یو د پوځ صاحب منصبانوته اطمینان ورکولو مونږ عمومی عفو اعلان کړی هغوی تشویق وواو دهغوی ددې اقدام تقدیر او تمجید کواو دا ددې لپاره چې د زیاتې وینې توثیق دنی مخنیوی وشي ، که مونږ د یوکس د وینو د تولیدو مخه هم ونیوا ی شونودا د خا ن لپاره یو بریالیتوب گڼو .

بل صورت دا دی چې بهرني قوتونه موخپلې خوښې ته پریږدي . له بهرنه مدد خلی بندې شمی افغانستان ته د وسلو لپړل بند شي .

افغانان پریښودل شي چې دمستلې دخل لپاره که موډلاره غوره کول غواړي هغه غوره کړي نه روس دخپلې خوښې ډلې حمایت وکړي او افغانستان ته وسلې ولېږي او نه له بل طرف نه دا افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه وشي او کومه لار چې افغانان غوره کوي که د جنگ له لاری وي که دخبرو اترو هغه مسئله شي افغانان په خپلو امکاناتو سره خپله موضوع یو طرفه کوي . که روسان د دینته تیار وي مونږ تیار یو چې د بل طرف د عدم مدد خلی ضمانت وکړو . او که روسان د دینته تیار شي چې افغانستان ته د وسلې لپړل بند کړي او دخپلې خوښې رژیم د دفاع او ملاتړ هڅه او کوشش بند کړي او له دې نه لاس واخلي چې دخپل پوځ په زور تحمیل شوی حکومت په افغانستان کې ټینګ کړي ، مونږ ددې خبرې تضمین کوو چې له کوم بل طرف نه به دا افغانستان په کورنیو چارو کې مدد خپله نه کېږي او که کيږي مونږ به یې مقابلې کوو او مخه به یې نیسو افغانستان به د بل طاقت په پوځي اډه نه تبدیلېږي افغانستان به د بل چا په لاس دروس په خلاف نه استعمالیږي او راتلونکي نظام به دروس په کورنیو چارو کې لاس وهنه کوي او چا ته به ددې موقع نه ورکوي چې دا افغانستان له لاری د بل ګا ونډې ملک په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي .

نن زموږ مجاهدینو ته تر ټولو ته مهم کارونه دا دي چې لومړی هغوی دا افغانستان دراتلونکي نظام لپاره په خپلو منځونو کې په یوه فورمول توافق وکړي او دا اقتدار یې سر دهرې احتمالې نزاع او کشمکش مخنیوی وکړي او مونږ دراتلونکي افغانستان لپاره د یوه ثابت او مستحکم نظام اساس جوړ کړو کوم چې

دا تضمین کړي چې له دې وروسته به په افغانستان کې د ګوندن له لاری څوک قدرت ته نه رسېږي .
خانداني نظامونه په افغانستان ولس نه تحمیل کېږي . د بهرنیو سازشونو له لاری نه څوک قدرت ته درسیدلو طمع ونلري . زموږ په نظره ددې هدف د تحقق یوا ځینې لارې ده چې انتخابات د یواصل په حیث ومنل شي ، مونږ د ټول ولس یوه مسئله شوري ولرواوهغه دا افغان ولس په نما ینده گۍ دراتلونکي نظام په هکله فیصله وکړي موقت حکومت هم په هغه صورت کې مهم دی چې دهغه په څنګ کې یوه مقتدره او د ټول ولس مسئله شوري وي ، که نه دا سي موقت حکومتونه چې محدود شمیرا حزباتي جوړوي هیڅ اهمیت نلري . او هغه زموږ د ستونزو له حل نه عاجز دي موقت حکومت دیوی مقتدرې او منتخبې شوري د موجودیت په صورت کې اهمیت لري له دې پرته شي هیڅ اهمیت نشته .

تر کومه چې په مونږ پورې اړه لري حزب اسلامي افغانستان په یوه غیر منتخب ثابت دایمي حکومت لپاره ومني .
کې نه د ګوندن اراده لري او نه به هم یو غیر منتخب ثابت دایمي حکومت دا افغانستان لپاره ومني .
بله مسئله دا ده چې ټول مجاهدین په ګډه دهغه بین المللي سازشونو مقابلې وکړي کوم چې غواړي مجاهد قوتونه پخپلو منځونو کې سره مصروف کړي زموږ ملي وحدت ختم کړي

سعر فی مختصر شهیدان راه حق

(ولا تقولوا لمن يقتل فی سبیل الله اموات
بل احياء ولكن لا تشعرون)
(صدق الله العظیم)

۱۳۵۶ از شعبه فقه و قانون پوهنهی
شرعیات فارغ گردید و بعد از اتمام
دوره احتیاط در اردو، بحیث
خارنوال در مرکز ولایت نیمروز
مقرر شد. هنوز از تقرری وی یک سال
نکذشته بود که کودتای ۷ ثور بدستور
مستقیم روسها در افغانستان به
وقوع پیوست.

خارنوال عبدالروف شهید
عرصه را به خود تنگ دیده با لاف
در ماه میزان سال ۱۳۵۷ روانم
پشاور گردید.

خارنوال حجت شهید در پشاور
مدتی را در پست معاونت اداره
قضائی و مدتی را به حیث مسئول
شعبه طلبه علوم دینی سپری نمود.
بعد از خارنوال شهید در ماه حوت
۱۳۵۷ به حیث قوماندان گروهی

از مجاهدین عازم جبهات ولایت
کنر گردید و در آنجا در جنگهای
شدید و خونین اشتراک نموده ضربات
کوبنده به رژیم مزدور وارد آورد
و در سال ۱۳۵۸ بنا به دستور
مقامات رهبری حزب به منظور
آغاز جهاد مسلحانه توسط سپه
منظم به حیث قوماندان گروه
ازبیران مجاهدان و زلم و لسانی

رفت.

خارنوال عبدالروف شهید پس
از تکمیل مراحل درسی متداول در
پروان راهی کابل گردید و در سال
۱۳۳۴ بعد از سپری نمودن امتحان
کانتور شامل مدرسه دارالعلوم
عربی کابل گردید. و پس از
گذشتادن چند سال در کابل توسط
بیشتاران تحریک چون شهید
انجنیر غلام نبی "شوریده" به صفوف
نضت جوانان مسلمان پیوست
سرگرمی شدید و شور و شعف زاید -

انوصف خارنوال شهید در امر
دعوت و مبارزه تنها باعث سکتگی
در امر مدرسه و تعلیم وی نشد، بلکه
او را بیشتر به فراگیری علوم اسلامی
و فهم روح دین تشویق و ترغیب
کرد.

شواخت خارنوال عبدالروف
شهید در پوهنهی شرعیات کابل
با پیروزی کودتای ۲۶ سرطان
۱۳۵۷ و توافقی بود، وی در چنین
شرایط دشوار و ناگواری با وجود
همه سختیها و مشقات در تهنه
خود با خدا و وفایش با نضت اسلامی
کشور ثابت قدم باقی ماند. شهید
خارنوال عبدالروف "حجت" در سال

پرا در شهید خارنوال عبدالروف
"حجت" که اسم حقیقی او "سعادت"
است در سال ۱۳۱۸ هجری ش در یک
خانواده متدین در دره زیبای
شهید پور "سبز" مربوط و لسانی
سبزپارسا ولایت پروان بدنیا
آمد. وی به رسم دیرین و مبارک
به مسجدرفت و در کنایه رفتن
قراءت قرآن کریم خواندن و نوشتن
را موقت و در مدت کمی بعضی
کتابهای ابتدائی فقه را نزد علمای
جید منطقه فرا گرفت. پس از آن
خارنوال عبدالروف شهید جهت
فراگیری علوم بیشتری به مناطق
بگرام و مربوطات مرکز ولایت پروان

تکاب ولایت پروان - کاپيسا
گردید و پس از عملیات منظمی
ولسوالی تکاب در ماه حمل ۱۳۵۸
به قومانده برادر شهید ما آزاد -
گردید .

برادر خاړنوال عبدالروف
شهید پس از یک دوره به کشور ایران
دراواثل بهار سال ۱۳۵۹ همراه با
تعداد زیادی از مجاهدین عازم
ولسوالی های غوربند و سبزپارسا
گردید که با ورود شهید موصوف
در دره غوربند مناطقی زیادی چون
کنکد محاربیو چارده ، ولسوالی
سیاه گرد ، غوربند از دگردید و برادر
موصوف دست به تاسیس مدارس و
مکاتب ، ادارات محلی انجمن
های انقلاب اسلامی در مناطقی
متذکره زد .

تعرض قواء متشکل از چندین
هزار عسکر گارد سرخ روسی در سال
۱۳۵۹ بنا به فرماندهی عام برادر
شهید ما خاړنوال عبدالروف به
شکست فاحش مواجه گردید .

مجاهدین دره غوربند بنا به
قومانده برادر درجست شهید در جریان
سالهای ۱۳۵۹ - ۱۳۶۰ و ۱۳۶۱ دست
به عملیات موفقانه در مناطقی سالک
چهاریکار ، پغمان ، ولسوالی
میرجه کوپت و شاه راه عمومی کابل -
پروان زدند .

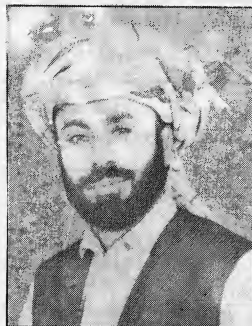
خاړنوال شهید به اساس فعالیت
های موفقیت آمیزش از طرف
مقامات امارت حزب اسلامی افغان -
نستان در سال ۱۳۶۰ به حیث امیر
جها ولایت پروان یکا پيسا انتخاب
گردید و به خاطر بهود و تنظیم
هر چه بهتر جها و در ولایت پروان
بنا به مشوره قوماندانان منطقه
ولایت پروان یکا پيسا را به پنج
حوزه بزرگ چون حوزه الصبح ،
الفتح ، النصر ، نعمان و شفق
تقسیم بندی نمود .

ثبات و قاطعیت و توکل از جمله

صفات برانزنده خاړنوال عبدالروف
شهید بود موصوف در سخت ترین
شرایط ثبات خود را از دست
نمیداد .

خاړنوال عبدالروف شهید در
انتخابات سال ۱۳۶۶ حزب اسلامی
افغانستان بحیث عضو شورای مرکزی
حزب انتخاب گردید که بنا بر
مشغولیت های جهادی نتوانست
در جلسات شورای مرکزی حزب
دزپشا و شرکت نماید سرانجام
بعد از یک عمر جهاد دوباره در راه
برتری نام خدا (ج) و اقامه حکومت
اسلامی در میهن عزیز ما خاړنوال
عبدالروف شهید این فرزند
قهرمان اسلام سپهسالار دلیر
میدان نبرد و جها دورا دمردمنه
سخن و قلم در صحنه ها ن روزشبه
تاریخ ۱۱ میزان سال ۱۳۶۶ هـ ش
در قریه فرنجل غوربند طی یک
توطئه خائنانه از طرف کما شنگان
سازمان کاجی ، بی و خادیدست .
باری و همکاری سردسته گروه
نامسلمان باطنی کبان به مقام
رفیع شهادت نائل گردید .

انالله وانا الیه راجعون

پاړوال انجنیر محمد صدیق
" رحمتی " شهید :

ژوند او مرگ ، روغتیا و ناروغی
پت او بی پتی ، لوړتیا و ځور تیا

ژېږېدې او ځوانی ، حتی هستی او
نیستی او بنده گی او سرغړاوی . . .
له بشری ژوندانه سره اړوند او
تولی توکي دي او په زغرده سړی
ویلا شی چی ژوند د همدغو توکیو
بنسټیزه ټولگه (مجموعه) ده .

هو! پورتنی توکي (عناصر) دي
چی انسانی ژوندی له اهمیت او
ارزښت نه برخمن کړې دي او که نه
نوپه یو اړخیز ټول بدی هیڅ
اهمیت او قیمت نه لاره .

که ژوند د انسان دپیدا وښت
اصلی بنیاد او پیلامه ده نو مرگ
دهمغه تهداب ، آبدایه کړننې
او عمل نتیجه او انجام بللای شو
او د هر څیز چی انجام او اوقابت
په نه یو اولا "هنه څیز که په
ظاهره ویر په زړه پوری او -

راښکونکی وي په نه دی نشود
کاشنا تو خالق (ج) چی انسان
او ژوندانه ته یی کوم اهمیت ور
بخښلی ، علت یی یوازی هغه انجام
دی چی الله (ج) ورته ټاکلی
دی او هغه انجام عبادت او بنده
گی ده ، دانسان د ژوندانه انجام
د خدای تعالی بنده گی ، نیک
انجام صحیح بنده گی ، صالح
بنده توب او د پيغمبر اکرم (ص)

په طریقہ ژوند او مرگ او بادسی
با بدو او پوچی تر مرگه د خدای (ج)
په بنده گی کی درول الله (ص)
په طریقہ پتی کیدلو ته وایی نیک
انجام ، پتمن ژوند او مرگ .

هو! څوک چی له ایمانی پتمن
ژوندانه وروسته پروای لری مینه
(شهادت) ومړی الله تعالی یی
ژوندي بولي ، خود انسان له
پوهی او ادراک به پورته ، همدغه
په ظاهره مرده او په باطن ژوندی
انسان ته شهید وایی او شهادت

هغه ښځلې او عالی مرتبه ده چی
الله پاک یی خپلو هغو بنده گانو
ته د انجام په توگه وربخنی چی
د هغه په لاره کی د مبارزې ویا هدی

سپه‌ی منزله‌ی دهغه در ضالپاره
سرکری وی .

دهمذغودایی انعام گنله‌یوبه
لیکه‌کی زمو مجاهدوروریا روال
انجنیر محمد صدیق رحمتی شهید
هم دی، نوموی وروربه ۱۳۲۸هـ ش
کال (خلوینت کاله پخوا) دکنیکا
ولایت دارگون په ولسوالی
خاندارو کلی کی دانگر گل مرحوم
په دینداره او خدای مینه کورنی
کی وزیږیدلوم پنه دینی زده‌کړې
په له خپل عالم پلار سره به حومات
کی ترسره کړې او بیا دارگون
په لومو پنه ښوونځی کی داخل شو
د شانوی زده‌کړه د کابل ښار
په خوشال خان لیسې کی شامل شو،
د خوشال خان لیسې نه په لوه
درجه له فارغیدو وروستــه
پولیتخنیک په پوهنځی کی د لوړو
تحصیلاتو ترسره کولو لپاره شامل
شو .

همدا مهال د کابل پوهنتون پــه
پوهنځیو کی دکفرا وده ریت پسر
خلای د مسلمانو ځوانانو له خوا
د اسلامی نهضت بنسټ ایښودل شوی
و، انجنیر محمد صدیق شهید هم د
مسلمانو ځوانانو لیکوته له قوی عزم
او اسلامی ولولې سره داخل شواو د
هغه وخت دورا ستره رژیم او کمونسټی
په څو برخو ځای یی د مجاهدو وروستو
ترڅنگ مبارزه کی فعاله ونډه لرله
هماغه مهال یی انجنیر حبیب
الرحمن شهید، انجنیر غلام نبی
غوربندی شهید او انجنیر محمد امان
شهید سره د ایمانی وحدت او -

مبارزی اړیکې لرلې او د انجنیر
غلام نبی شهید په معرفت پیی د
اسلامی نهضت له موټو ځوانانو
سره د مبارزی تعهد کړی و .
مجاهدو ورودمبارزی ترڅنگ خپل
تحصیل ته هم په پوره دقت او اموور
کاوه او په ۱۳۵۳ هـ ش د پولیتخنیک له
پوهنځی فارغ التحصیل شو .
له تحصیل نه د فارغیدو وروسته

د شیرغان دستاو کا زه ریاست کی
په وظیفه وکارل شو، دوظیفی تر
څنگ یی د اسلامی بنسټی اساسی او
ایمانی دنده هم په پنه سان ترسره
کوله .

د ملحد حکومت په منځته راتلو په
۱۳۵۸ هـ ش کال د حمل په میاشت
کی د خلغی په پخوله خوا ویسول
شواو وروسته له یوه کال زبــدان
تیرولو را خلاص شو، دکابل د
مرکزی حوزی دورویوسره داپیکو
له امله د هجرت پر تږای په کابل
کی یی عزیر اسلام ته د بلخی چاری
ترسره کولې چی په ۱۳۶۲ هـ ش کال
دالحادی په پخوله خوا زندانی شو
او وروسته له څلور کالو زبــدان
تیرولو په ۱۳۶۶ کال له حبلی
کورنی سره په پېښور ته مهاجر شو
په پېښور کی یی د افغانستان
د اسلامی حزب غړیتوب تر لاسه کړ او
په ۱۳۶۷ هـ ش کال کی دمالی
ریاست د ساختمانی چارو په توری
کی مقرر شو، نومووی ورورخپله
وظیفه په ډیر صداقت او ایمانداری
سره ترسوله همدا علت وچی دمالی
ریاست په غوښتنه دصرت مینی د
سرپرست ښاروال په حیث مقرر شو
او بالاخره د څو میاشتی وظیفی
اجرا کولو وروسته په اری ۱۳۶۸ شپه
دیوی ترافیکي پېښی په نتیجه
کی په شهادت ورسید .

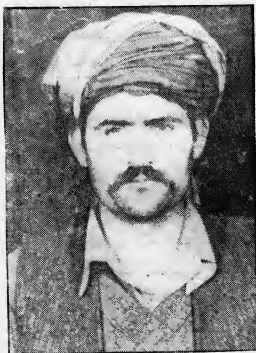

شهیدان الله :

شهیدان الله فرزند حاجی
محمد الله ۲۵ سال قبل در یک
خاواده حدیث و دین دوست
دیده جهان ک شود ، بعد از کودتای
سکس ۷ نور تحصیلات خویش را
باسام گذاشته به صف زرتندان
اسلام پیوست چونکه پدرش حاجی
محمد الله (پسر) یک چریک ورزیده
اسلام و مجاهد هرمان منطقه بود
فرزندش شهیدان الله را نیز
مثل خود ترسره نموده بود .

شهیدان الله در حدیث عملیات
علیه فوای کفر و رژیم مردور -
اشتراک ورزیده و از خود مضامینی
ها و مدارکاری هاشان داده است
بالاخره برادر موصوف در انسر
سمار دمان های بیم و وسواس
فوای هوایی رژیم مردور پیسه
و لسانی دور آت در با سنان امال
به درجه رزمی سادات با پیل
کرده .

الله وانا الیه راجعون

شهید معلم قیام الدین .

شهید معلم قیام الدین فرزند
عمر الدین در سال ۱۳۴۴ در ولسوالی
سرخود تنگهار دیده جهان ک شود
در سال ۱۳۴۱ شامل مکتب گردیده و در سال
۱۳۵۴ از لیه فقر الله فراغ گردیده
و در ولایت فاربا به صفت معلم توظیف
گردید . در سال ۱۳۵۷ به عسکری رفته
بعد از ختم دوره عسکری در صف مجاهدین

پیوسته به‌جها دملحانه پهدا خت سر
انجام درجی سال ۱۳۴۷ دریک عملیات
بالای پوسته‌های دشمن حام‌شهادت را
نوشید.

انا لله وانا الیه راجعون

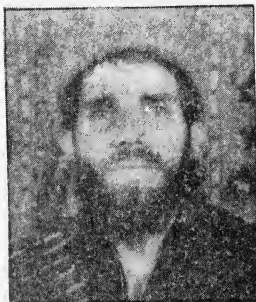
انجنیر ابداللہ خطیبی مشهور
به قوماندان فرا مورز دریک
فامیل متدین و خدا پرست در سال
۱۳۳۷ در چا ردهی کابل دیده به
جهان گشود، و در سال ۱۳۵۳ به
نهضت اسلامی پیوست بعد از تجا وز
روس و بقدرت رسیدن ملحیدین در
سال ۱۳۵۸ بعد از فراغت از لیسه
میخانشیکی جها دملحانه شروع
کرد، و در سال ۱۳۶۳ نظریه تقوی
ولیاقتی که داشت بحیث قوماندان
تعیین گردید.

موصوف با وصف اینکه در امور
جها دی سعی می‌ورزید در امور
تربیه نوجوانان میهن نیز سعی
می‌نمود بدین لحاظ در عوون
اسلامی بحیث معلم هم‌کاری می
نمود.

وی مردستگرو قوماندان دلیری
بود که در عملیات در خط اول حمله
بر دشمن قرار می‌گرفت این مجاهد
ستوه در طول جها دخویش به قوای
روسی و دولت مزدور شریات -
کوبنده وارد آورده است .
بالاخره این رزمنده مکتب اسلام
در یکی از عملیات بالای پوسته
های دولتی در منطقه لندر کابل
در کوه قرغ بعد از دسارت در آورده

بیست نفر ملحیدین و فتح کامیل
پوسته در اثر تصادم با این تعبیه
شده دشمن با دوشن از همزمانش
به تاریخ پنج اسد ۱۳۶۸ جام
شهادت را نوشید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید ضابط خان " حنان "
مجاهد و روزنامه‌نگار " حنان "
دیکتیا ولایت دمنگل و دجانی خیلو
ولسوالی دتنگی دتینده کلیسی
اوسیدونکی چی په کال ۱۳۵۸ کی بی
دخدای پهنارکی و سلوال جهادته
ملاوتوله، و ۱۳۶۸ کال دسنبلې په
۲۶ نیټه دجها دوال غنډ دتکسره
مجا هدیوسره بی یوځای دخوست
په درگی باندی کامیاب عملیات
یکړل، چی دهمدی عملیات توپه
ترڅکی له دیږفتخوا و کامیابیو
روسته شهید شو.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید قوماندان امان الله

شهید قوماندان امان الله
فرورد ملاهرام مسئول نظامی
جهمه العاروی ولسوالی امام
ماحت ولایت کندز که در سال ۱۳۳۲
دریک خانواده متدین و دلس
دوست فریه غرغرتش جها ن کسود
موصوف در سال ۱۳۴۰ تا مل مدرسه
دینی محل مربوط خویش گردید
و علوم دینی را در آنجا به پایان
رساند و بعد از زوری کار آمدن رژیم
ملحد کمونیستی دست جها دملحانه
زده بالاخره در سال ۱۳۶۸ در سرخ
فوس دریک برخورد روبا روئسی
باهفتن از یاران پاک باز ش
بدرجه رفیع شهادت نایل آمد.
روحش شاد بادش کرامی باد

شهید عبدالحفیظ :

شهید عبدالحفیظ فرزند
عبدالمتین در سال ۱۳۳۸ در فریه
ماشاه قشلاق از مناطق دشت قلعه
ولایت تخار، دیده جهان باز کرد
در سن هفت سالگی بمکتب رفت
و در سال چهارم دروس بعثت نسا
توانی افتخادی، مکتب راترک
گفته، بکار و مشغله افتاق خانواده
با پدر خود همکاری کردید.

موصوف از آغاز جها دملحانه
دوشا دوش برادران مجاهد خود
علیه متجا وزین می‌رزمید.

بالاخره در برج حوت ۱۳۶۷ درینک
برخورد روبا روئسی با گروه ستمی
های منحده وابسته به "صدف" جام
شهادت را بر سر کشید.

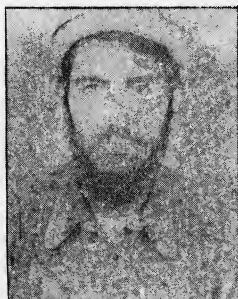
انا لله وانا الیه راجعون

شهیدماخان :

شهیدماخان دحلم خان زوی دیکتیا ولایت دسیدکرم ولسوالۍ اوسیدونکی د حزب اسلامی دغه له مجاهدینوڅخه وه د ملحدینو د قدرت ته رسیدونه مخکې شلۍ دهقانۍ کوله اوکله چې کمونستان په افغانستان کې قدرت ته ورسیدل نوموړی ورورمهاجرا ویا د عملی جها د لیاړه غیلي منطقي ته ولاړ او هلته یې په عملی جهاد شروع وکړه په زیا توعملیا توکی شل برخه درلوده ما لآخره ۱۳۶۷ کال دجوزاپه ۱۰مه نیټه دسیدکرم ولسوالۍ دعملیا توبه ترخ کې دشهادت لوړی درجی ته ورسید .

انالله وانا الیه راجعون

شهید میرولی خان :

شهید میرولی خان مشهورپه بهلوان دامیرمحمدخان زوی د پکتیا ولایت دخوست دلوۍ ولسوالۍ اوسیدونکی چی په یوه دنیسداره مذهبی او علم دوسته کورنۍ کی

نوموړی ورورخپلی کورنی او قوم ته دیرمحبوبیت درلودد کلک ایمان او ټینګی عقیدې لرونکی وه څو کله چی په گران هیوا دافغانستان باندي روسانو مستقیم یرغل وکړنو نوموړی ورورهم ورسره سم په وسله وال جهاد لاس پوری کړ دغه ورورخپل زیاتره عملیات د کابل اوکندهار دلوۍ لیاړی په سرک باندي ترسره کړیدی اودنیم ته یې سخت کذا وونه ورکړی خو دپوه کال جهاد دڅخه وروسته دکابل اوکندهار دپعمومی سرک په اوږو دو دملانویا با دزیارت ترڅنگ په ۱۳۵۸ کال کی دملحد رژیم له خوا ددزیونورو مجاهدینو سره یوځای دشهادت لوړی درجی ته ورسید .

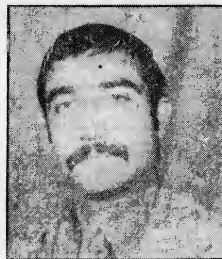
انالله وانا الیه راجعون

شهید محمدشا کر :

شهید محمدشا کر دعبدا لقهارزوۍ چی په یوه دینداره اومذهبی کورنی کی زیږیدلی دحزب اسلامی دسر تیرو مجاهدینوڅخه وه روسانو ته یې زیات مالی اوچانی تاوانونه اړولی بلاخره پخپله هم د۱۳۶۶ کال کی دخوکاله دوامداره جهاد دڅخه وروسته دشهادت لوړی درجی ته ورسید .

انالله وانا الیه راجعون

شهید عبدا الحکیم :

برادر شهید عبدا الحکیم ولدسر معلم محمدامین خان شهید مسکونه بنومرکز اندراب ولایت بغلان فارغ التحصیل لیسه مرکز اندراب دزیک فامیل پاک و مسلمان تولدگردید او دواړیل حکومت کمونیستی ترهکی لښتن به جهاد

مسلمانانهدا قدامنمود ، اوبدون کداهراسی بالای پوسته های ملحدین عملیات مینمود ، موصوف بعداز هشت سال جهاد همرا ه برادرش عبدا لعلیم وسته تن برادران مجاهد دیگرش بتا ریخ ۴۳۵۳۶۶ بدرجه اعلی شهادت نیل آمند .

انالله وانا الیه راجعون

شهید رضا خان :

شهید رضا خان دداده خان زوی د غزنی ولایت دقره باغ ولسوالۍ دبشیردکلی په یوه اسلامی او مذهبی کورنی کی زیږیدلی

لوہی درجی تہ ورسید۔
اناللہ وانا الیہ راجعون

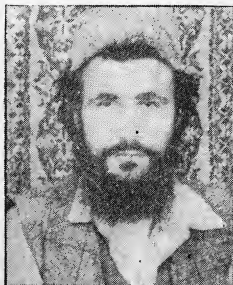
شہید محمد عظیم :

برادر قوماندا ن محمد اعظمی
شہید ولد رباب محمد عزیز خان -
شہید کہ در قریہ پوچ ولسوالی
اندراب ولایت بگلان در فامیل
مسلمان تولد گردیده است او در
زمان حکومت داد و در امر مریت
سالنگ بہ مفت تحویلدار اربانی
وظیفہ می نمود ، مینیکہ ترکسی
لعین این جاسوس درجہ اول کاجی
بی جوکی قدرت را حرا کردہ
محمد اعظم خان شہید وظیفہ را ترک
بجہا دمسلمانہ پرداخت ، او بعد از
فتح ولسوالی اندراب سمت
قوماندا نی حوزہ پایا ن اندراب
بہ عہدہ داشت با اخرہ در یک درگیری
رویاری بی با ملحدین بہ چنگ
خون خواران کی جی بی افتاد
و بتاریخ ۸ سنبلہ ۱۳۶۱ از طرف
یاران گرفتاری رحمانہ بہ شہادت
رسید .

انا لله وانا اليه راجعون

شہید اسم اللہ جان

شہید قوماندان محمد ظاہر خان:

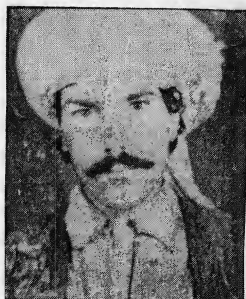
شہید محمد مظاہر خان نہ دوفوسی
نظر محمد خان زوی دکابل ولایت
دده سبز ولسوالۍ دشوآب دگلۍ
اوسیدونکۍ چي په یوه علم دوسته
اواسلام مینه کورنۍ کی زیږیدلۍ
ابتدایي زده کړه یی دده سبز په
ابتدایي ښوونځۍ کی ترشپږم -
ټولگی پوری ترسره کړه او بیا
ووروسته دده یحیی پل لیسۍ کی شامل
شو کله چی کمونستان په افغانستان
کی دروسا نوپه مستقیمۍ مداخلۍ
نډرت ته ورسیدل نوموړی ورورپه
پسله وال جها دلاس پوری کړپه
یا توعلما توکی بی فعاله ونډه
درلوده اودروسا نوڅه یی زیات
غنایم ترلاسه کړی وه پخپله قرار -
گاه کی یی دمالی چارو مسؤلیت
هم پرغاړه درلودپا اخره ۱۳۶۷
تال دمیازن په ۲۱ مه منځته دیوی
تال مخ جگړی ته کړی دا خونډ
بابا زیارت ته نزدی دشا دتل لوړ
رچۍ ته ورسید .

انا لله وانا اليه راجعون

زېږېدلی کله چې کمونستان په افغانستان کې قدرت ته ورسیدل نوموړی ورور په وسله وال جهاد لاس پورې کړ دخپل جها دپه وړدو کې یې زیات کمونستان دجهنم ایدی کندی ته وسپارل دغو ورور پهخپله سیمه او منطقه کې به نیک نوم سره شهرت درلودتول عمر یې دهجا دپه تا دوه سنگر کې تیر کړ دژوند تر وروستی سلگي پـوړی ددښمن سره په ښه میرا نه و ځنگيږد بالاخره ۱۳۶۸ کال دسرطان په ۲۵م نـیـتـه دښمن سره په یوه مخامخ جگړه کې دهنه دلاسی بم دغورځیدو په لاس نوموړی ورور دشهادت لوړی درجې ته ورسید.

اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ

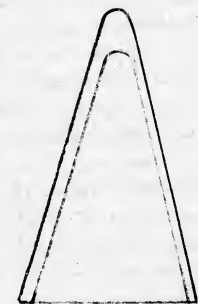
شھید کا جی حیات خان :

شهید حاجی حیات خان د حاجی
مانک زوی دغزنی ولایت دقره باغ
ولسوالۍ د شیردکلی اوسیدونکی
چی په یوه متدینه ا مذهبی کورنۍ
کی زیږیدلی د شورنا ولی کودتا
سره سم یی دوحشی غلام مزدور -
کمونست رژیم پر ضد په وسله وال
جها دلاسی پوری کړاود حزب اسلامی
د دفاع لومجا هدیتوڅه و او په جبهه
کی یی دگروپ قوماندانی هم
پر غاړه درلوده اودخپل جها دپه
دوران کی روساوته زیات
تاوا ونه اړولی بالاخره پخپله هم
دلام دښمنانو لخوا د خپل عمر
په (۶۰) کلنی ۱۳۶۷ کال د شهادت

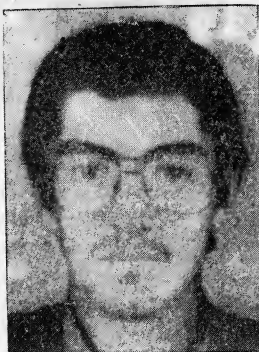
شهید مولانا مزارالدین :

شهید مولانا مزارالدین دمولوجی نورالدین زوی دپکتیا ولایت دڅاڅو داریوب ولسوالۍ اوسیدونکی چې په دیو علم دوسته او دین پروره کورنۍ کی زیږیدلی نوموړی ورور داسلامی تحریک د مخکښا نوڅه شمیرل کیده دڅاڅو او سرتیرو مجاهدینو څخه وه کله یې چې په ۱۳۶۴ کال د نوموړی ورور واده تیار شو پدی وخت دروسا نو لویه قوه راغله دغه ورور وخیل واده پرېښوده او په جها دیې شروع وکړه ۱۴ شپې او ورځې یې داشکه او هاوان په دښمن باندی وچلول او زیات کمونستان یې دجهنم د اوړخو را کړه بالاخره پخپله هم په داسی حال کی چی خپل هاوان ته ولاړ وه چی ددښمن دهاوان په مرمی ولگید او په شهادت ورسید .

لن پوری کړ او په زیاتو عملیاتو کی یې ددښمن په ضد اشتراک درلود بالاخره د ۱۳۶۸ کال داسد میاشت په ۱۶ م دښته ددښمن لخوا داسلام کوټکی په سیمه کی دکمین نیولو په صورت کی د ۲۸ کلنۍ په عمر په شهادت ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

شهید قاری احسان الله :

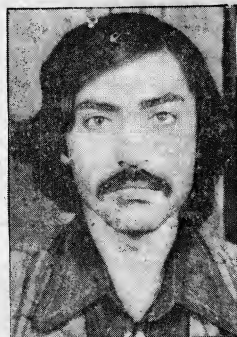
شهید قاری احسان الله د ضابط امیرزاده زوی د ننگرهار ولایت دروداتو ولسوالی داخوند دکلې په یوه علم دوسته و دینداره کورنۍ کی زیږیدلی دا پتدا ئی زده کړی دسرترو سلو څخه یی وروسته دخپل ذوق او علاقې له مخی یې دقرآن کریم په حفظ شروع وکړه ۲۸ پاری یې حفظ کړی او بیا نوموړی ورور دخپلو هم سنگرو دوستا نوسره ته ولاړ او هلته یې په زیاتو عملیاتو کی برخه واخسته او کمونستانو ته یې زیات مالی او ځائی تاوا ونه واولول بالاخره پخپله هم د ۱۳۶۸ کال د سنبلې په ۲۲ مه نښته دخپل عمر په ۱۷ کلنۍ دشمر خپلو په غره ددښمن دتوغندی د لگیدوله په شهادت ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

شهید سید الله جان فرزند دلورشا ه در سال ۱۳۴۵ در یک خانواده مؤمن و خدا پرست در تریبیه خویش کیلیدی ولسوالی خواجغا رولایت تخار چشم دنیا کشور دتعلیمات دینی خویش در زندا ما مسجد فرا گرفت بعدا زسن هفت سالگی در لیسو ولسوالی خواجغا را داسه دا دبعدا ز فراغت ا ز صنف ۱۲ پنا پر شجاعت و اسلام دوستی که داشت در صف رزمندگان اسلام پیوست بعدا ز چند وقت به حیث کاتب و سرگرو پ جبهه مربوط مقرر و تعیین گردید بعدا ز سپری نمودن ۱۰ ماه به ابرادران مجاهدش از طرف دستهای جنایت کاران و خود فروختگان روس خون آشام در یک حمله رو با روئی با دشمن درما ه حوت ۱۳۶۵ از طرف شب مصور گرفت همراه با (۹) نفر از هم سنگران ش به درجه اعلای شهادت نایل آمدند . روحشان شاد و پادشاهان گرامی

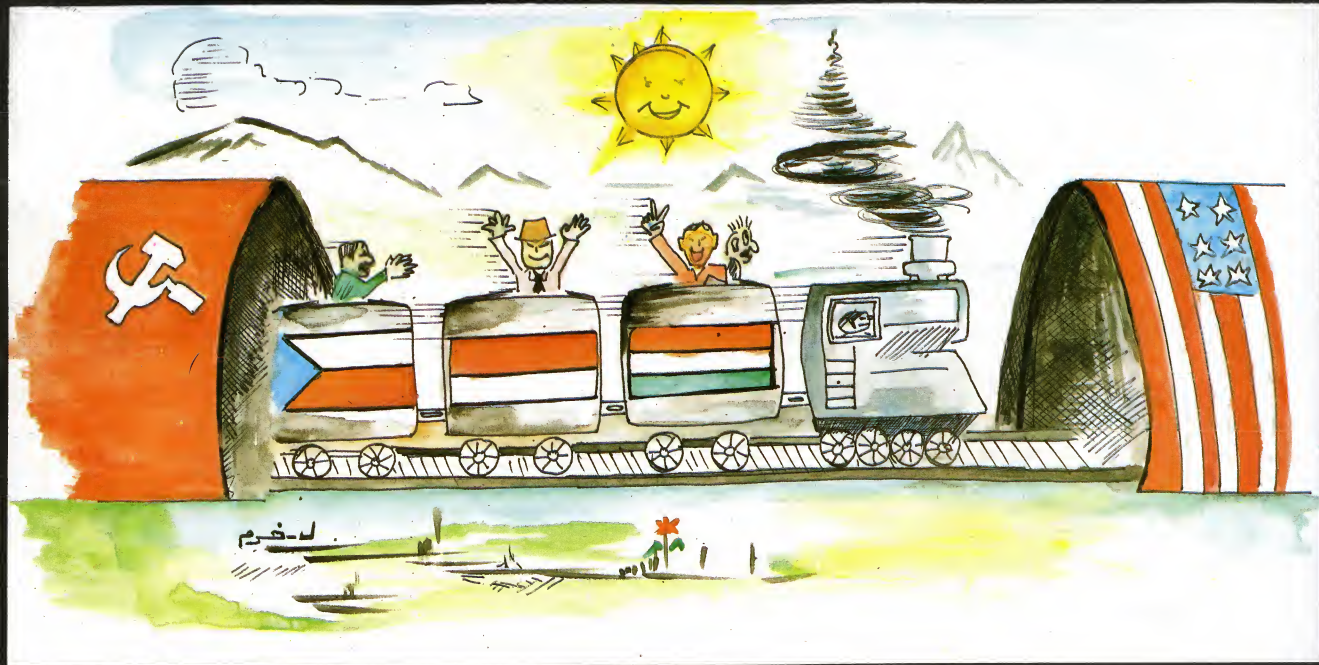
بیاد .

انا لله وانا الیه راجعون

شهید عتیق الله :

شهید عتیق الله حاجی میر محمد خان زوی دکابل ولایت دسروبی ولسوالی اوسیدونکی دحضرت حمزه (رض) دقرا زگه دڅاڅو مجاهدینو څخه شمیرل کیده نوموړی ورور په ۱۳۶۵ کال په عملی جهاد

ملت تجزيه کړی اوله افغانستان نه بېل لېږن جوړ کړی د ټولو مجاهدينو تر ټولو مهمه وظيفه ده چې يو بل ته لاس ورکړی او ددی بېن المللی سازشونه کلکه مقابلې وکړی .

له دوستانو نه زموږ توقع داده چې دهغه تصميم تر شا ودرېږی کوم چې افغانستان يې پخپلو منځونو کې نيسي له بهر نه دخپلې ارادې او تصميم د تميلولو کوشش وکړی اوله مونږ سره پدې لار کې مرسته وکړی چې مونږ پخپلو منځونو کې پريوه داسې فورمول او چوکاټ توافق وکړو .

چې زموږ د ټولو ملي ستونزو د حل لارو، زموږ ملي وحدت ته مين کړی دا افغانستان د تجزيې مخه ونيسي په افغانستان کې يو قوی مستحکم اسلامي نظام باندی منتج شي او ددای برخوړدونواو شخړو مخه ونيسي دا شخړا د انتخاباتو بکاړدې افغانستانو ته پريږدي او ددی کوشش دی نکوی چې دخپلې خوښۍ کسان به را تلونکی حکومت کې د شرط په حيث وړاندی کړی ترڅو چې دهغوی دخوښۍ کسان پکې نه وي نيول شوی بيا نو موقت حکومت د ملت ممثل نه بولی، د ټولو اقشارو نماينده او وسيع البنيای دی نه گڼي او پری اعتراف نه کوی دا شخړا د انتخاباتو مسئله دخپله افغانستانو ته پريښودله کېږي، دغه هم را وستلو په جهت کې هر څوک کولای شي کوشش وکړی اوله مونږ سره مرسته وکړی .

متاء سفا نه زموږ "دوستان" مونږ ته د دوستي تر نامه او پوښ لاندی قيا د توه تعينوی دوی ټولو تر پرونه له مونږ سره د دوستی دعوا کوله خواوس زموږ د ختمولو، تر وړاوپه خپلو منځونو کې د جنگولو کوشش کوی .

د حکومت په باب زموږ د رېځ دا دی چې دا حکومت مو په دی شرط منلی او په دی شرط پکې گډ شوی يو چې په شپږو میاشتو کې به انتخابات تر سره کېږی، او که انتخابات تر سره نشول حکومت منحل دی او که منته خبره شوری جوړه شوه د شپږو نورو راتلونکو میاشتو په منځ منځ کې به دا حکومت له منته خبری شورا نه دا عتمان درابته تر لاسه کوی او که شی دا عتمان درابته تر لاسه نکړای شوه بيا دا حکومت منحل دی، مونږ په همدی شرط مشورتي شوری قبوله کړه او په همدی شرط په موقت حکومت کې شامل شونو وړو دوستانو له مونږ سره تعهد وکړ .

دا خبره يې امضاء کړه زه کولای شم تاسی ته دهغوی تعهد او امضاء دروښم پر دریو مسئلو توافق شوی و... مشورتي شوری په جوړېږی، حکومت به له هغی نه دا عتمان درابته خلی . او په شپږو میاشتو کې به انتخابات تر سره کېږی، که انتخابات تر سره نشول حکومت منحل دی او د انتخاباتو لپاره هغه لار چې عملی وی غوره کوی .

چې کله مو وليدل چې دا شپږ میاشتې پوره شوی او انتخابات تر سره نشول له تعهداتو سره سم منته خبره شوری جوړه نشوه، حکومت دا عتمان درابته واخیستل شوه مونږ دخپل غړيتوب تعلیق اعلان کړ او چې کله هم دوستان انتخاباتو ته تيارشی خپلو پخوانيو تعهداتو ته احترام وکړی او انتخاباتو عملاً "پیل شي مونږ بيرته په حکومت کې برخه اخلو، که حه همدا حکومت امولا" د پخوانيو تعهداتو پراسان منحل دی خومونږ بيا هم د بته تيار يو چې په دی حکومت کې برخه واخلو .

مونږ اوس کوم نوی شرط نلرو يواځې پر پخوانيو تعهداتو باندی اصرار کوو له نورو نه کومه نوی مطالبه نلرو فقط دا تری غواړو چې خپلو سابقه تعهداتو ته احترام وکړی او مونږ ته انتخاباتو نه بيا زی امولا" د مسايلو حل پريښی او په دی لار کې زموږ په مخ کې هيڅ کوم مشکل نشته، انتخاباتو کا ملا "عملی دی پر دی لارو کې هيڅ خنډ هم نشته په سلو کې له پنځه شوی څخه زياتی منطقی آزادی دی او دمجا هديونپه لاس کې دی په پنځه نيم مليونه مهاجرينو کې انتخاباتو په ډيره آسانی سره تر سره کيدای شي او ددی لویې برخې مسئله شوری هم چې جوړه شي کولای شي چې افغانستان د مستقبل په باب فيصله وکړی . څوک چې دا اقتدار لپاره نه جنگيږی هغه دا انتخاباتو ته پوره دوران کې هم وسلې ته لاس نه کوي او د جنگ باعنه نه گډی څوک چې دا اقتدار په خاطر نه جنگيږی، نو هغه دا انتخاباتو ته پوره دوران کې هم وسلې ته لاس نه

کوی اودخوا دشوېا عث نه گرځي او څوک چې دا اقتدار لېا ره جنگسې اوبه دی خبره توافق وکړي چې دجنگ لار نه غوره کوي وسله پر دی او انتخابا توبه تسلیم کېږي او تعهدکوي دهغه معنی دا ده چې هغه له جنگ لاسا خيستی هغه جنگ نه غواړي بلکې دا انتخابا توبه تسلیمېږي هغه څوک چې وسله لري، وسله پردي او بويل ته لاس ورکوي او تعهدکوي چې مونږ جنگ نه غواړو بلکې دا انتخابا توبه له لاري نه دراتلونکي نظام په دېا ب فيصله کوو معنی يې دا ده چې جنگ منتهی شوا و په دی ترتيب هغه کسان چې تبليغ کوي چې انتخابات کيدای نشي دجنگ په عث کېږي.

هسي نور دوکه کول غواړي او دافغانستان له حالاتو به يې خبره دی. په هغه ملک کې چې جنگ نه وي اخیستی کيدای شي چې دا انتخابا توبه نتيجه کې ځيني حوادث را پيدا شي مگر هغه قوم چې مسلح وي او ديو وږده جنگ تجربه لري او دجنگ په پای کې فيصله کوي چې اوس نوم مسئله دجنگ له لاري څخه نه بلکې دانتخابا توبه له لاري حل او فصل کوو ځکه هلته مونږ دجنگ امکانات او احتمالات منتهی کړل انتخابا توبه دهر ډول وسلو لونیستوا وشرو مخه نیسي او پرا انتخابا توبه ندي دتعهد معنی دا ده چې مونږ دجنگ پرځای دملت راي ته رجوع کوو څوک هم چې دملت دا کثريت له راي نه برخمن دی هغه به راتلونکي حکومت جوړوي.

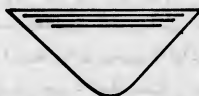
دځيني ملکونو دلچسپي له دی حکومت سره هغه وخت را پيدا شوه چې مونږ له دی حکومت نه ووتو ترڅو چې مونږ په دی حکومت کې ووده په خلاف يې تبليغات کول پر هغه پاندي اعتراف ته چمتو نه وندنوړو دا اعتراف څنډگر څيدل دنورو حکومتونو دجوړولو هلي ځلي يې کولي او چې کله هم حزب اسلامي دخپل غړيتوب تعليق اعلان کړله حکومت سره ددغو ملکونو دلچسپي را پيدا شوه او وس په همدې پاندي اصرار کوي چې با بدخيل ټول تعاون دهمدی حکومت له لاري څخه ترسره کړي.

ديوملک دا ستخېارا تورئيس په پارلمان کې وايي چې مونږ څنگه دا سي يو حکومت په رسميت وپيژنو او ورسره تعاون وکړو چې حزب اسلامي پکې برلاسي دی.

مونږ له هېچا سره دښمنی نلرو ددنیا له ټولو ملکونو سره دوستانه تعلقات غواړو مشروط په دی چې هغوی زمونږ په کورنيو چارو کې مداخله ونکړي پر مونږ پاندي دخپلي خوښي نظام او افرا دتحميل نکړي او دتساوي او برابري پر بنيا دله مونږ سره دوستانه اړيکو غوښتونکي وي او څوک چې له مونږ سره دښمنی کوي نوله مونږ نه دی ددوستي او بڼو اړيکو ميدونه ساتي.

مونږ حتی روسا توبه هم ددی خبري اطمینان ورکوو چې که هغوی دافغانستان په داخلي چارو کې دمداخلې نه لاس واخلي دا افغانا تودوژلولوپا ره دنجيب حکومت ته وسلي برابرې نکړي او دافغانانودی حق ته په درنه سترگه وگوري چې خپل سرنوشت پخپله وټاکي، مونږ په هغه صورت کې روسا توبه داواطمینان ورکوو چې زمونږ له طرف نه په هغوی ته مشکلات نه را پيدا کېږي دافغانستان له لاري نه به دهغوی په داخلي امورو کې څوک لاسوهنه نه کوي اودروسا توبه پر خلاف به افغانستان دپل ملک په نظامی اړه نه به بدليږي.

مونږ دوايوچي پخپل گاونډي دوستان ولرونه دښمنان.
مونږ دافغانستان دبیرته ودا نولولوپا ره سولي ته ضرورت لرونه جنگ ته.

واینکٔ تنها غرب ..

"خرم"

افغانستان و با لایحه شکست و فرار آنها به اطلاق طلب دیگر (گرواچوف) فرصت آزاداندانان کامی سیاست های قبلی را در قلم جنگ افغانستان بدبظریه پردازان و سیاستمداران کرملین بنمایاند. و بعد از آن آهسته آهسته سلسله حرکت عمومی از آن جمله کشور

های اروپای شرقی به سوی آزادی و دموکراسی غربی آغاز یافت. نمیتوان حالت فعلی و روش گرواچوف را با "ریوزیونیسم" زمان خروشف مقایسه نمود، زیرا از یک طرف تغییرات امروزی جهان کمونیستی با وجود صدها ضعف بتای سوسیالیسم زین کنج و آن کنج از بین رفتن مطلق مارکسیسم را نوید میدهد، زیرا این تغییرات با اساسات و بنیادهای مارکسیسم در تضاد دارند، و ثانیا گرواچوف زمانی زمان امور را بدست گرفت که کرملین به بین بست نظامی سیاسی و ایدئولوژیک رسیده بود و هیچگونه راه ترمیم پراپش وجود نداشت و زندگی زیر سایه نظام کمونیستی برای مردم واقعاً تحمل ناپذیر شده بود و گرواچوف با دست زدن به این اصلاحات خواستار انقضا را میرا طوری اش جلوگیری نماید.

تا جاییکه مسئله مستقیم به مارتباط دارد، شکست اخلاقی، سیاسی، نظامی و ایدئولوژیک مارکسیسم برای ما حایز اهمیت

را بزداید، اما بزودی مورد خشم سنت گرایان مارکسیست واقع گردید و در نتیجه یک کودتای درون حزبی از کاربرگزاران گردید، او به اتهام "ریوزیونیست" بودن و حرم معامله گری با رقیبی که بر اساس قانونمندی تاریخ خود بخود نابود شدنی بود سخت کوبیده شد.

بعد از دوره دراز سلطه شخص غیبی، بیروکرات و مارکسیست سنت گرا (برژنف) فرار رسید که طی آن روابط شرق و غرب به نهایت و خامت گرایید، و جنگ سرد شدیدی فضای سیاست جهانی را اشغال نمود، حملات تهاجمی و کودتا های پیهم مارکسیستی در سراسر جهان با شدت پیگیری شد و بهر هکشی و استعمار را قمار شوری شوش روسها پیدا دمیکرد. در اثنای عظمت طلبی کرملین کودتای مارکسیستی سال ۱۳۵۷ که از جانب روسها سازمان یافته بود در افغانستان، کشور کوچک و همسایه فقیر شوری که بار سالها خائنانه خاندان سلطنتی را بر شاه کشیده بود انجام یافت.

و این کشور را به کام میربایلیزم کمونیستی کشانید. اما برخلاف آنچه که کرملین نشینان با آن عادت نموده بودند در اینجا مقاومت و مبارزه شکل گرفت، منظم شد و شدت یافت. عا جری طراحان نقشه های سیاسی و نظامی روسها در

جبرنا ریخ و چیره شدن کمونیسم بر سر نوشت تمامی جوامع بشری، خواب شیرینی بود که کمونیست ها را چندین دهه در خود فرو برده بود، اما واقعیت های زندگی جوامع انسانی حقایق دیگری را به اشیا ت رسانید. واقع تازه ای را فرا راه آنها بی که می اندیشند با ز نمود، فرا روز افزون مردم از قفس کمونیسم پوکی اندیشه مارکسیسم را که ده سال بر مردمان به طرز سیر حمانه ای حکمروایی کرد به نام پیش گذاشت، و با لایحه این نمایش دراماتیک با شکستن دیوار برلین به اوج خود رسید.

دیوار برلین با صرف نظر از طول و عرض و خشت و سنگ آن اهمیت بویژه دیگری داشت که آن حیثیت سمبولیک آن سمبانه فاطمه و آشتی ناپذیری دو سیستم اقتصادی اجتماعی مخالف و در عین حال حاکم بر جهان بود، به همین لحاظ هرگاه مارکسیست سنتی و متعصبی بر تخت حکمروایی کرملین جلوس نموده این دیوار مستحکم و پایداری بوده و هرگاه اطلاق طلب و میانه روی براریکه قدرت شکسته زده موقعیت این دیوار لرزان شده است.

در طول زمان حکمروایی کمونیست ها پرشوری بسیار و "خروشف" دست به اقدامات اطلاق طلبانه زد و کوشید آشکار و پرا نی ها و بیرحمی های ستالین

احمد شاه ((اوريا)) وحدت يار
Ahmad Shah Vahdat Yar

SHAFQ

شفا

موتېرو سټا نوټه وايوچي ناسي
ددي برخاي چي لهوا شنگستن
په خبري وکړي له افغانانو
له اوسه ښو سره خبري وکړي.

« وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ »